

INFORMACIJE

Glasilno Hrvatskog saveza udruga invalida rada

(96/2022.) Zagreb, prosinac 2022. godine

Časopis „Informacije“ izlazi od 1991. godine i donosi zanimljive vijesti i podatke iz civilnog društva. Već 31 godinu „Informacije“ predstavljaju uspješnu komunikaciju HSUIR-a i udruga članica. Uz pomoć glasila „Informacije“ Savez sustavno i kontinuirano informira čitatelje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom i zdravstvenom.

Sadržaj

Priopćenje povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom.....	4
Redovna skupština HSUIR-a.....	6
Sjednica Predsjedništva HSUIR-a.....	7
Konferencija HSUIR-a.....	7
Stručni članak.....	9
Edukacija po programu.....	14
Stručni članak.....	15
Izložba HSUIR-a.....	17
Predsjedništvo HSUIR-a.....	17
In memoriam.....	18
27. hrvatski simpozij.....	19
Programi i projekti HSUIR-a.....	24
Blic vijesti.....	39
Pravni savjeti.....	64
Iz udruga članica HSUIR-a.....	69
2023. -Europska godina vještina.....	84

IMPRESUM

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

Tel.: +385 1 48 29 295 Fax: +385 1 48 29 076

www.hsuir.hr

info@hsuir.hr

Glavni i odgovorni urednik: Ante Štulić

Suradnici: Leke Sokolaj, Ivana Znaor, Nataša Franić, Iva Karakaš i Valentina Hojsak

Priprema i dizajn: Valentina Hojsak

Tiskanje ove publikacije omogućeno je financijskom podrškom Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne zaklade.

Dragi članovi, suradnici i čitatelji,

pred Vama je novi broj časopisa Informacije koji se odnosi na sve aktivnosti od srpnja do prosinca 2022. godine. Glavna tema ove godine bila je i kriza prouzrokovana raznim globalnim događanjima. Rekordna inflacija od 13,5 posto, povećanje cijena hrane, energenata, ali i gotovo svega ostalog, itekako su utjecale na građane, a pogotovo na socijalno najugroženije skupine. Udio siromašnih u Hrvatskoj nekoliko se godina kreće između 18 i 20 posto. Godina na isteku tek će se analizirati, ali u kontekstu krize moglo bi doći i do povećanja broja osoba koji žive u riziku od siromaštva. Vlada je utjecaj krize na gospodarstvo i građane pokušala ublažiti paketima mjera - proljetni paket pomoći bio je težak 4,8 milijardi kuna, jesenski 21 milijardu kuna, a pred Božić najavila je još jednu isplatu jednokratne pomoći ukupne vrijednosti 700 milijuna kuna korisnicima mirovina, prava u socijalnoj skrbi, dječjeg doplatka, osobne invalidnine te osobama stradalima u potresu.

Tako se u 2022. mnogo govorilo i o mirovinskoj reformi kroz koju bi oko 500.000 umirovljenika moglo vidjeti direktno i trajno povećanje svojih primanja. Zakonske izmjene u mirovinskom sustavu donose tri ključne promjene - povećanje faktora za obiteljsku mirovinu, korištenje dijela obiteljske mirovine uz zadržavanje osobne mirovine u slučaju smrti supružnika te povećanje najniže mirovine za tri posto.

Prava osoba s invaliditetom također su bila u fokusu javnosti tijekom godine, dok je kraj godine obilježio prosvjed osoba s invaliditetom zbog neslaganja oko Zakona o osobnoj asistenciji i Zakona o inkluzivnom dodatku.

Uredništvo

PRIOPĆENJE POVODOM MEĐUNARODNOG DANA OSOBA S INVALIDITETOM**Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom u partnerstvu sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom obratila se medijima**

Unatoč povećanju naknada koje su dodijeljene na osnovi invaliditeta tijekom 2022. godine, svakodnevna poskupljenja svih proizvoda i usluga kao i rastuća inflacija gotovo da su ih u potpunosti neutralizirala. Štoviše, došlo je do daljnjeg porasta siromaštva koje posebno teško pogađa osobe s invaliditetom i njihove obitelji, jer trebaju svakodnevno podmirivati dodatne troškove koji proizlaze iz invaliditeta. Naknade koje se dodjeljuju na osnovi invaliditeta potrebno je kontinuirano usklađivati s porastom troškova uslijed inflacije.

Na životni standard osoba s invaliditetom posebno utječu rastući troškovi goriva jer javni prijevoz nije dovoljno prilagođen njihovom kretanju, kao i troškovi električne energije za korištenje asistivne tehnologije, grijanja i slično. Upozoravamo da osobe s invaliditetom i njihove obitelji uz sve te troškove sve teže podmiruju i one osnovne životne troškove za ostale režije, hranu, odjeću, lijekove i pomagala.

Velike teškoće u svakodnevnom životu i funkcioniranju osobama s invaliditetom predstavlja nekonkurentnost plaća pružatelja usluga podrške kao što su to osobni asistenti, videći pratitelji, prevoditelji/tumači hrvatskog znakovnog jezika i pomoćnici/asistenti u nastavi. Uz satnicu koja je najniža na tržištu, osobe s invaliditetom ugrožava posljedično tome i nedostatak radne snage – uz navedene pružatelje usluga nedostatak je pružatelja usluga pomoći u kući, njegovatelja, medicinskih sestara, liječnika te stručnih suradnika. Mnogi strepe jer su prisiljeni promišljati o odlasku u smještaj u ustanove i o izdvajanju iz svojih obitelji i zajednice, dok su obitelji sve zabrinutije što će biti kad oni više ne budu mogli skrbiti o svom članu - djetetu s teškoćama u razvoju ili osobi s invaliditetom.

Posebno je zabrinjavajuće što je usmjerenost na krizu ponovno stavila u drugi plan žurnu potrebu rješavanja gorućeg pitanja razvoja sustava rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju u Hrvatskoj, dok se istodobno u stručnim krugovima stalno ističe

njezin značaj. Neshvatljivo i nedopustivo da se zbog nepostojanja ovog sustava i dalje ugrožava budućnost i zdravlje onih koji su nam kao društvu najdragocjeniji.

Stoga povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, osobe s invaliditetom u Hrvatskoj uslijed pogoršanja opće ekonomske situacije i višegodišnjih odgađanja i propusta da se sustavno osiguraju potrebne usluge na odgovarajući način, traže od Vlade Republike Hrvatske da nakon desetljeća kašnjenja donese tako dugo očekivane zakone o osobnoj asistenciji i inkluzivnom dodatku, a sve to kako bi se zajamčilo pružanje onih temeljnih i osnovnih usluga na kojima počiva njihov dignitet, a za mnoge i opstanak. Traže da se osigura radna snaga na poslovima pružanja podrške osobama s invaliditetom čiji će rad i uvjeti rada biti pravedno vrednovani.

Pozdravljamo povećanje naknade za ugrožene kupce energenata i korisnike naknada, ali i upozoravamo da je tu naknadu potrebno s obzirom na svakodnevne promjene i dalje i kontinuirano usklađivati s rastom cijena.

Posebno apeliramo da usmjerenost na rješavanje krize ne bude izgovor za nečinjenje i nastavak nepoduzimanja mjera za uspostavljanje sustava rane intervencije koji bi svoj djeci s teškoćama u razvoju omogućio pravodobnu terapiju i rehabilitaciju bez dugotrajnih lista čekanja uslijed čega se nepovratno gubi mogućnost njihovih boljih terapijskih ishoda.

Potičući da se riješi sustavno financiranje, izražavamo zabrinutost i za održivost reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom koje su u mnogim sredinama i jedini pružatelji različitih socijalnih usluga koje u pravilu ovise o projektima i projektnom financiranju.

Danas kada u Hrvatskoj nedostaje radne snage, sigurni smo da između 624.019 osoba s invaliditetom od čega u radno aktivnoj dobi njih 268.911 ima onih koji bi na otvorenom tržištu rada, za koje se zalažemo, zasigurno našli radno mjesto na kojem bi mogli pokazati svoj puni potencijal i vještine.

Kao država i poslodavci ne smijemo dozvoliti da osobe s invaliditetom, zbog neosiguravanja podrške i prilagodbe pri zapošljavanju i na radnom mjestu, diskriminiramo, pasiviziramo i „guramo“ u socijalne naknade i mirovine, a istovremeno ih potičemo da se što više obrazuju, razvijaju i steknu što veća znanja i vještine na visokoj razini, ne pružajući im siguran pristupačan prijevoz, potrebnu podršku i prilagodbu te usmjeravajući ih na srednje škole i fakultete ne prema afinitetima već prema pristupačnosti.

Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

Marica Mirić, predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

Izvor: Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

REDOVNA SKUPŠTINA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je 29. studenoga 2022. godine redovnu Skupštinu Saveza u Hotelu Antunović u Zagrebu. Skupština Hrvatskog saveza udruga invalida rada je usvojila sljedeće izvještaje:

- »Izvještaj Verifikacijske komisije
- »Izvještaj o radu Hrvatskog saveza udruga invalida rada za 2021. godinu,
- »Financijski izvještaj za 2021. godinu
- »Izvještaj Nadzornog odbora
- »Upitnik o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrola za 2021. godinu

Skupština je prihvatila Izmjene i dopune Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Operativni plan za 2023. godinu i Financijski plan za 2023. godinu. Usvojena je Odluka o visini naknade troškova prijevoza po prijednom kilometru. Skupština je donijela Odluku o odobrenju za prijavu Hrvatskog saveza udruga invalida rada na raspisane projekte/programe prema domaćim i inozemnim donatorima.

Predsjednik, Ante Štulić i izvršni direktor, Leke Sokolaj uručili su stručnoj službi Plakete za doprinos u radu Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Izvršni direktor, Leke Sokolaj zahvalio se stručnoj službi na predanom i odgovornom radu.

**VII. SJEDNICA
PREDSJEDNIŠTVA I
NADZORNOG ODBORA
HRVATSKOG SAVEZA
UDRUGA INVALIDA**

RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je 19. prosinca 2022. godine VII. proširenu sjednicu Predsjedništva i Nadzornog odbora u prostoru Saveza na adresi Hrgovići 47 u Zagrebu. Predsjednik Saveza, Ante Štulić je otvorio sjednicu te nakon pozdravnih riječi predložio Dnevni red. Po usvajanju Dnevnog reda, izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj informirao je članove Predsjedništva i Nadzornog odbora o projektima i programima koje Savez provodi. Predsjedništvo je raspravljalo o Nacrtu prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji i Nacrtu prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku. Tijekom sjednice predsjedništva održana je evaluacija programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" podržanog sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

PREVENCIJA I ZAŠTITA NA RADU U SVIJETU RADA KOJI SE MIJENJA

Konferencija je održana s ciljem ukazivanja značaja prevencije i zaštite zdravlja na radu u svijetu rada koji se mijenja u okviru Razvojne suradnje Centra znanja u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom.

Na samom početku odana je počast minutom šutnje dugogodišnjem predsjedniku Zajednice saveza osoba s invaliditetom, Zorislavu Bobušu i dugogodišnjem predsjedniku Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josipu Petraču te svima koji više nisu s nama, a svojim nesebičnim radom su uvelike doprinijeli razvoju pokreta invalida rada i svih osoba s invaliditetom. Uvodno, prije radnog dijela Konferencije uzvanike je pozdravio predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić, zatim predsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom, Marica Mirić te zamjenica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Mira Pekač Knežević.

Radni dio konferencije sadržajno je obuhvatio osam zanimljivih i vrlo informativnih predavanja.

Prvo predavanje na temu **"Stvaranje pretpostavki za vraćanje invalida rada na slobodno tržište rada"** održao je izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada i pravnik, Leke Sokolaj.

"O analitici i statistici zapošljavanja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj", opsežno predavanje održala je savjetnica za zapošljavanje, Martina Sajko Olovec iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Predavanje na temu **"Zakon o registru osoba s invaliditetom"** online je održao Tomislav Benjak iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

"Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom", izložila je rukovoditeljica službe za zapošljavanje i poticaje, Ana Marinović iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Predavanje **"Rad od kuće, iskustva, praktična provedba i prevencija"** održala je savjetnica pravobraniteljice Natalija Krajnović iz Ureda pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

O mentalnom zdravlju govorila je magistra psihologije Helena Koren iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo predavanjem **"Psihosocijalni rizici povezani s radom i mentalno zdravlje"**.

Predsjednica Zajednice sveza osoba s invaliditetom, Marica Mirić održala je predavanje na temu **"Jačanje otpornosti na krize"** u kojem je istaknula važnost strateškog planiranja udruga i saveza.

O ulozi organizacija civilnog društva i njezinoj važnosti, primjerom dobre prakse rada Udruge invalida rada Zagreba govorila je voditeljica stručne službe Udruge invalida rada Zagreba, Anamarija Lazić predavanjem **"UIRZ za SVE"** čime je završena Konferencija.

Zadaća je svih nas zajedničkim radom i suradnjom nastaviti djelovati u smjeru pristupačnijeg otvorenog tržišta rada za osobe s invaliditetom i stvaranju što boljih uvjeta rada s ciljem prevencije ozljeda na radu.

PREVENCIJA I ZAŠTITA NA RADU U SVIJETU RADA KOJI SE MIJENJA

Članak 27. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (NN 6/07) navodi važnost rada i zapošljavanja, te ističe da države potpisnice imaju dužnost priznati pravo na rad osobama s invaliditetom kao i pravo na mogućnost zarađivanja i pravo na odabir radnog mjesta. Države potpisnice trebale bi osigurati i promovirati ostvarenje prava na rad s ciljem zabrane diskriminacije na temelju invaliditeta prilikom zapošljavanja, zaštite osoba s invaliditetom u pogledu pravednih i povoljnih uvjeta rada, promicanja mogućnosti zapošljavanja i napredovanja, kao i samozapošljavanja, poduzetništva i pokretanja vlastitog posla te osiguravanja prihvatljive prilagodbe radnog mjesta. Države potpisnice Konvencije (NN 6/07) trebale bi također osigurati da osobe s invaliditetom budu zaštićene od prisilnog rada pod jednakim uvjetima kao drugi. Nositelj izrade Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom (NN 143/21)

2021. - 2027. je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u suradnji s ostalim važnim sudionicima. Nacionalni plan 2021. - 2027. (NN 143/21) je nastavak strateškog planiranja na području promicanja prava osoba s invaliditetom, te je cilj samog Nacionalnog plana omogućiti osobama s invaliditetom otvaranje i pristupačnost svih područja života i djelovanja, pritom poštujući načela razumne prilagodbe, univerzalnog dizajna i pristupačnosti. Cilj Nacionalnog plana 2021.-2027. (NN 143/21) je učiniti hrvatsko društvo što osjetljivijim na nužne promjene koje bi dovele do izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom, odnosno kako bi se stvorili uvjeti za njihovo aktivno uključivanje i ravnopravno sudjelovanje u društvu kroz sprječavanje svih oblika diskriminacije. Prema Nacionalnom planu 2021.- 2027. (NN 143/21) poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada a da se pritom primjenjuju načela antidiskriminacijske politike javlja se kao jedan od važnijih

ciljeva javne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom. Zabrana diskriminacije osoba s invaliditetom odnosi se na sve oblike zapošljavanja, počevši od odabira kandidata za zapošljavanje, obavljanja posla do osiguravanja sigurnih uvjeta rada. U Nacionalnom planu 2021.- 2027. (NN 143/21) navedeno je da je profesionalna rehabilitacija preduvjet za povećanje zapošljivosti i socijalne uključenosti osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada. Isto tako, razvoj modela kvalitetne i dobro organizirane profesionalne rehabilitacije predstavlja jedan od važnih prioriteta politike.

Rad i zapošljavanje imaju važnu ulogu u životima osoba s invaliditetom i ključan su faktor kod uključivanja u životne aktivnosti poput sudjelovanja u zajednici, razvoja kompetentnosti, ostvarivanja socijalnih uloga te mogućnost izbora i ostvarivanja prava. Zaposlenje osigurava financijsku sigurnost i neovisnost, razvijanje vještina, razvijanje osjećaja doprinosa društvu i jačanju samopouzdanja. S druge strane, dugotrajna nezaposlenost kod svih, pa tako i kod osoba s invaliditetom, vodi do osjećaja nekompetentnosti i naučene bespomoćnosti. Prema članku 7. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom (NN 157/13, 152/14, 39/18, 32/20), osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima, uz obavezu poslodavca da osigura razumnu prilagodbu prilikom testiranja i intervjua u okviru natječajnog postupka te obavezu da osigura prilagodbe radnog mjesta, uvjeta i organizacije rada.

U Europskoj Uniji 51,3% svih osoba s invaliditetom imalo je neki oblik zaposlenja dok je taj postotak kod osoba bez invaliditeta 71,5%. Prema WHO 8 od 10 osoba s invaliditetom nisu na tržištu rada, za razliku od osoba bez invaliditeta (3 od 10).

U republici Hrvatskoj na dan 1. rujna 2022. živi 624.019 osoba s invaliditetom odnosno 16 % stanovništva (izvor: HZJZ) od tog broja 268.911 (43,1%) osoba je u radno-aktivnoj dobi (20 - 64 godine). U Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom (HZMO) upisano je 15.813 koji zadovoljavaju uvjete za kvotu – 5,9%. U evidenciji nezaposlenih osoba s invaliditetom HZZ-a krajem listopada 2022. evidentirano je 6.533 osoba od čega je 53,2% muškaraca, a 46,8% žena. Najviše nezaposlenih osoba s invaliditetom je u dobi od 55-59 godina (12%). Najviše nezaposlenih osoba s invaliditetom ima završeno srednjoškolsko obrazovanje u trajanju od 3 godine - ukupno 53,9%. Najveći broj osoba s invaliditetom prijavljenih u evidenciji Zavoda nema evidentiranog radnog staža (30%) ili ima staž do godinu dana (17,9%). Većina osoba s invaliditetom su dugotrajno nezaposlene, odnosno prijavljene u evidenciju Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje više od 12 mjeseci (68,5%). Od tog broja, najveći broj osoba s invaliditetom prijavljen je u evidenciju Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje osam ili više godina (21,1%). Najveći broj nezaposlenih osoba s invaliditetom u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje su osobe s intelektualnim teškoćama (25,2%), zatim slijede osobe s kombiniranim oštećenjima (22,8%) te osobe s tjelesnim invaliditetom (19,1%). Na dan 31. listopad 2022. posredovanjem HZZ-a zaposleno je 2.705 osobe s invaliditetom (udio od 2,4%).

Postavlja se pitanje gdje su osobe s invaliditetom na tržištu rada?

Brojčani pokazatelji ukazuju da integracija osoba s invaliditetom u svijet rada nije u skladu s ostvarenim napretkom u području zakonodavno-institucionalne infrastrukture. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20), Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18, 37/20 i 145/20), Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 145/20) su u skladu sa regulativom EU. Program poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2021.-2023. godinu i Program potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2021.-2023. godinu.

Neadekvatni i zastarjeli obrazovni programi koji se pružaju osobama s invaliditetom i niska stopa uključenosti u obrazovne programe sveučilišne razine doprinose toj neusklađenosti. Ovdje uviđamo potrebu za razvijanjem i implementiranjem rane intervencije kao značajnog vida podrške sustava obitelji i djetetovom razvoju u ranoj i predškolskoj dobi koje ono treba da bi iskoristilo svoje razvojne potencijale i pripremio se za daljnje školovanje i život u zajednici.

Najčešći faktori koji otežavaju zapošljavanje osoba s invaliditetom su nedostatak radnog iskustva, znanja i vještina za otvoreno tržište rada, negativan stav prema traženju posla (naučena bespomoćnost), nisko samopoštovanje, samopouzdanje i motivacija za stečeno zanimanje, zdravstvene teškoće koje ih ograničavaju u radu, potreba za pomoći pri uvođenju u posao i tijekom rada, strah od gubitka prava iz sustava socijalne skrbi. Otežavajući ključni faktori pri zapošljavanju osoba s invaliditetom kada su u pitanju sami poslodavci su nedostatna informiranost poslodavaca (najširi mogući bazen talenata, ne shvaćaju da prilagodbe omogućuju da zaposlenici daju maksimalni doprinos i da na taj način osiguravamo jednak tretman prema svima), bojazan da osobe s invaliditetom neće postići isti radni učinak kao ostali zaposlenici, da će češće izostajati s posla i češće doživljavati nezgode na radu – predrasuda, stvarne kompetencije potrebne za radno mjesto opis u oglasu za posao (generički opis), poslodavci ne žele prolaziti postupke ostvarivanja prava na poticaje; često nalaze da poticaji nisu dovoljno stimulirajući.

Početak ožujka 2020. godine cijeli svijet se suočio s pandemijom izazvanom covidom 19. Uslijedile su velike promjene u svakodnevnom funkcioniranju koje su se odrazile i na svijet rada. Jedan od najvećih izazova s kojima su se susrele osobe s invaliditetom je zapošljavanje i održavanje postojećeg zaposlenja. Uslijed velikih promjena mnogi su se suočili s otkazima, promjenama u načinu rada i zaposlenja. Skraćenim radnim vremenom i radom na daljinu prilagođavalo se novonastaloj situaciji s ciljem zaštite zdravlja.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom (2021) navodi kako je pandemija dodatno pojačala već postojeće probleme u području zapošljavanja osoba s invaliditetom. U COVID-19 negativnoj knjižici 2. dio (2021) navodi se kako je prekid aktivnosti dnevnih centara i različitih organizacijskih oblika rada i zapošljavanja za brojne osobe s invaliditetom doveo do gubitka zaposlenja, te posljedično do gubitka prihoda.

Uvjeti rada morali su se prilagoditi tako je u Velikoj Britaniji više od 30 % radnog stanovništva prešlo je na rad na daljinu tijekom prvog vala pandemije, a Velika Britanija je nakon toga svjedočila kontinuiranim visokim stopama rada na daljinu (rad od kuće, rad na daljinu, hibridni model rada). Mnogi radnici su cijenili povećanu fleksibilnost koju nudi rad na daljinu, iako također postoje povezani rizici oko izolacije radnika. Studije i praksa jasno su pokazali da fleksibilnost u pogledu lokacije i radnog vremena može biti ključna za omogućavanje osobama s invaliditetom da uđu, ostanu i napreduju u svijetu rada.

Provedeno istraživanje u Velikoj Britaniji (Taylor, H, Florisson, R, Wilkes, M & Holland, P. (2022) The changing workplace: Enabling disabilityinclusive hybrid working. Work Foundation, Lancaster University) na temelju anketiranih 406 zaposlenih osoba s invaliditetom, provedenih intervjua s 20 zaposlenih osoba s invaliditetom, održanim okruglim stolovima s poslodavcima donijelo je sljedeće zaključke:

- 70% radnika s invaliditetom reklo je da ako im poslodavac nije dopustio rad na daljinu, to bi negativno utjecalo na njihovo fizičko ili mentalno zdravlje
- ispitanici i sugovornici u anketi istaknuli su jasne prednosti rada od kuće, uključujući veću autonomiju i kontrolu nad time kada i kako rade, što im je zauzvrat omogućilo da bolje upravljaju svojim zdravljem i dobrobiti. To je donijelo šire koristi i njihovim poslodavcima
- utvrdilo se da 85% ispitanih radnika s invaliditetom ima produktivniji rad od kuće

Rad na daljinu bi u budućnosti mogao imati pozitivan učinak na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom te bi mogao dovesti do toga da poslodavci počnu vrednovati zaposlenike na temelju njihovih znanja, iskustva i sposobnosti, a ne na temelju potrebe za prilagodbom.

Prednost rada od kuće:

- povećana autonomija i kontrola nad vlastitim okruženjem važna je zbog čimbenika povezanih s invaliditetom
- pozitivni utjecaji na produktivnost, zdravlje i dobrobit (najčešći razlog koji je pridonio povećanoj razini produktivnosti bio je pozitivan utjecaj na zdravlje i mogućnost skrbi o vlastitim potrebama koje proizlaze iz invaliditeta unutar svog doma)
- povećana podrška rukovoditelja, menadžera... (radnici s invaliditetom u privatnom sektoru izvijestili su o većem povećanju potpore tijekom pandemije od onih koji rade u javnom sektoru)
- Izazovi rada od kuće, rada na daljinu i hibridnog modela rada:
- praznine u komunikaciji i vodstvu oko budućih radnih praksi (prisiljeni prisustvovati u svom uredu ili preuzeti radni aranžman koji im ne odgovara, zabrinutost zbog nedostatka transparentnosti o tome što im budućnost donosi u smislu načina rada)
- stavovi i percepcije menadžera (loš osjećaj jer nastavljaju raditi od kuće, iako su se drugi kolege vratili na posao, tjedni sastanci jedan-na-jedan s menadžerom se otkazuju, osjećaju se izolirano i zabrinuto što bi to moglo značiti za njihovo radno mjesto u budućnosti)
- zabrinutost zbog napretka u karijeri i pristupa mogućnostima ("manje vidljivi" kolegama i rukovoditeljima)
- oprema i načini pristupa poslu – individualne potrebe osobe s invaliditetom (neučinkoviti u suradnji s drugim kolegama, neučinkovito izvršavanje radnih zadataka zbog neadekvatne opreme za rad)
- doživljavanje izolacije i nerazumijevanje kolega (zabrinutost kako njihov radni obrazac doživljavaju kolege koji su radili na drugačiji način, nisu se tako osjećali tijekom pandemije kada je cijela radna organizacija radila na daljinu, sada kada hibridni aranžmani postaju norme osjećaju se izolirano dok su kolege na poslu u prostorijama poslodavca).

Koje su promjene potrebne kako bi rad od kuće, rad na daljinu i hibridni model rada bili inkluzivni ?

Tijekom prilagodbe novim načinima rada ključno je da se poslodavcima pruži potpora kako bi bili sigurni da su njihovi obrasci rada i radno okruženja doista inkluzivni, tako da odabir rada od kuće zaista bude izbor za radnike s invaliditetom, a ne rješenje koje proizlazi iz nepristupačnosti. U hibridnom modelu morat ćemo se više usmjeriti na upravljanje ljudskim resursima, a ne samo na izvršavanje zadataka jer važni su rezultati, a ne samo izvršavanje zadataka.

- ovi modeli rada temelje se na učinkovitoj komunikaciji - kad se komunikacijom ne upravlja dobro, ona može rezultirati lošim protokom informacija, nedostacima u znanju, preprekama za učinkovit timski rad i isključenjem članova tima koji nisu u uredu
- voditelji će se morati prilagoditi i procjenjivati rad tako što će pratiti rezultate, postizanje ciljeva, ishode, doprinose i vrijednost – održavati individualne sastanke
- mogućnost fleksibilnog rada trebala bi biti naznačena u natječajima za posao (još uvijek je to u praksi najčešće samo mogućnost, rijetko pravo)
- postaje sve važnije suziti raspon razloga koje poslodavci mogu dati za odbijanje fleksibilnog načina rada
- radnicima na radnom mjestu trebalo bi pružiti odgovarajuću potporu za žalbu na odluke bez straha od diskriminacije ili uskraćivanje prava iz radnog odnosa

- planovi za poticanje zapošljavanja trebali bi uključivati prihvaćanje fleksibilnih radnih praksi u okviru poslovnih organizacija za različite skupine radnika, uključujući radnike s invaliditetom
- neki poslodavci ne razumiju u potpunosti koje su njihove odgovornosti prema radnicima s invaliditetom – nadzor
- intenzivnija suradnja poslodavaca s centrima za profesionalnu rehabilitaciju radi podrške i poticaja
- posebne edukacije rukovoditelja unutar organizacije s naglaskom na razumnu prilagodbu i razumijevanje potreba osoba s invaliditetom na radnom mjestu
- redovito informiranje i davanje povratnih informacija, ankete i redovita suradnja s radnicima koji su osobe s invaliditetom – bez pristupa “odozgo prema dolje”
- istraživati šire oblike fleksibilnosti - ne mogu se svi poslovi obavljati na daljinu, a rad na daljinu nije za svakoga
- prilagodbe za sve – novi oblici rada koji pridonose destigmatizaciji zahtjeva za razumnu prilagodbu
- biti saveznik kolegama s invaliditetom - naučiti istinski slušati o drugima
- svi zaposlenici na svim razinama moraju prepoznati probleme i biti dio rješenja
- učenje o invaliditetu kroz razgovore s kolegama koji su osobe s invaliditetom i ukloniti prepreke koje proizlaze iz invaliditeta kroz zajednička, učinkovita rješenja na radnom mjestu
- bez štetnih pretpostavki – važno da pri organizaciji sastanaka ili društvenih događaja kolege bez invaliditeta ne čine pretpostavke o tome kako rade njihovi kolege s invaliditetom i što će htjeti učiniti.

Zaključak: Pandemija je utjecala na tradicionalnu strukturu radnog mjesta i učinila rad od kuće lakšim i prihvatljivijim. Radom od kuće osobama s invaliditetom pružene su mogućnosti sudjelovanja na otvorenom tržištu rada pri čemu uvelike pomažu suvremene tehnologije. Fleksibilnost i smanjenje vremena i troškova putovanja do posla predstavljaju veliku prednost. No, isto tako ne smijemo zanemariti izazove rada od kuće i ono što je najvažnije da odabir rada od kuće zaista bude izbor radnika s invaliditetom, a ne rješenje koje proizlazi iz nepristupačnosti. Sve osobe s invaliditetom imaju pravo na jednake uvjete i mogućnosti zapošljavanja, kao i pravo na ravnopravno sudjelovanje u društvu i život bez prepreka, a da bi se to u potpunosti realiziralo moramo se osloboditi predrasuda i stereotipa te vrednovati rad osoba s invaliditetom na temelju znanja, radnih sposobnosti i mogućnosti.

Izvori: Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom (NN 6/07)., Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom (NN 143/21)., Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Covid 19 negativna knjižica 2. Dio, Natalija Krajnović, "Rad od kuće, iskustva, praktična provedba i prevencija"

EDUKACIJA PO PROGRAMU "RAZVOJEM MREŽE SOCIJALNIH USLUGA STVARAMO PROSTOR ZA KVALITETNIJE ŽIVLJENJE OSOBA S INVALIDITETOM"

Dana 15. prosinca 2022. godine putem Google Meet platforme Hrvatski savez udruga invalida rada održao je edukaciju po programu „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ u okviru poziva „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva“ za razdoblje od 01. lipnja 2020. do 31. svibnja 2023. godine Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Edukacija kao jedna od programskih aktivnosti imala je za cilj upoznati udruge članice i ostale sudionike sa sljedećim temama:

„Smjernica za postupak prijave profesionalne bolesti uzrokovane zarazom covid19“ koju je prezentirala doc.dr.sc. Bojana Knežević iz Hrvatskog društva za medicinu rada. Izvršni direktor HSUIR- a govorio je o Zakonu o radu, Nacrtu zakona o osobnoj asistenciji i Nacrtu zakona o inkluzivnom dodatku. O volontiranju kao obliku socijalnog uključivanja osoba starije životne dobi prezentaciju pod nazivom **„Socijalno uključivanje kroz volontiranje“** održala je Nataša Franić, suradnica za projekte i programe. Predsjednik Udruge osoba s invaliditetom “Vuka” Vukovar, Đorđe Bošnjak **predstavio je rad Udruge “Vuka” Vukovar kao primjer dobre prakse.** Rad Udruge od velikog je značaja za sve članove i korisnike.

Na samom početku sve prisutne pozdravio je predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada Ante Štulić.

COVID – 19 kao profesionalna bolest u određenim sektorima

Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da su zdravlje i sigurnost na radu važni za zaštitu zdravlja radnika, funkcioniranje društva i kontinuitet ključnih gospodarskih i društvenih aktivnosti.

Sukladno tome Europska Komisija je donijela **strateški okvir Europske unije o zdravlju i sigurnosti na radu za razdoblje 2021. – 2027.** U njemu su utvrđene ključne mjere koje Komisija smatra da su potrebne za poboljšanje zdravlja i sigurnosti radnika.

Nova strategija usmjerena je na tri međusektorska cilja, a to su 1. **upravljanje promjenama** koje donose zelena, digitalna i demografska tranzicija, kao i promjenama u tradicionalnom radnom okruženju, 2. poboljšanje **prevencije** nesreća i bolesti te 3. povećanje **pripravnosti** za moguće buduće krize. Iako je postignut veliki napredak te se broj smrtonosnih nesreća na radu na području Europske unije smanjio za čak 70% 2018. u državama EU-27 dogodilo se više od 3 300 nesreća sa smrtnim ishodom i 3,1 milijun nesreća bez smrtnih posljedica. Više od 200 000 radnika godišnje umre od bolesti povezanih s radom. Ažurirani okvir pomoći će u mobilizaciji institucija EU-a, država članica i socijalnih partnera radi ostvarivanja zajedničkih prioriteta u području zaštite radnika. Planirane mjere pridonijet će i smanjenju troškova zdravstvene skrbi te pomoći poduzećima, uključujući mala i srednja poduzeća, da postanu produktivnija, konkurentnija i održivija.

Strateški okvir Europske unije za sljedeće godine usmjeren na tri ključna cilja. To su upravljanje promjenama, prevencija i pripravnost.

1. **Predviđanje promjena u novom svijetu rada i upravljanje njima.** Komisija će preispitati Direktivu o radnim mjestima i Direktivu o radu sa ekranima te predložiti nove zaštitne granične vrijednosti za azbest i olovo kako bi osigurala sigurna i zdrava radna mjesta tijekom digitalne, zelene i demografske tranzicije. Pripremit će inicijativu na razini EU-a povezanu s mentalnim zdravljem na radnom mjestu u okviru koje se razmatraju novonastala pitanja povezana s mentalnim zdravljem radnika i predlažu smjernice za djelovanje.
2. **Poboljšanje prevencije bolesti i nesreća povezanih s radom.** Strateškim okvirom promicat će se pristup „vizije nula” za sprječavanje smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u. Komisija će ažurirati i pravila EU-a o opasnim kemikalijama kako bi unaprijedila borbu protiv raka, bolesti reproduktivnih organa i bolesti dišnog sustava.
3. **Povećanje pripravnosti za moguće buduće prijetnje zdravlju.** Na temelju iskustava stečenih u aktualnoj pandemiji Komisija će u bliskoj suradnji s dionicima u području javnog zdravlja razviti postupke za izvanredne situacije i smjernice za brzo uvođenje, provedbu i praćenje mjera u mogućim budućim zdravstvenim krizama.

Komisija je pozvala države članice da ažuriraju svoje nacionalne strategije sigurnosti i zdravlja na radu kako bi osigurala da se nove mjere doista primjenjuju na radnom mjestu. Komisija će i izvan granica EU-a ostati predvodnik u promicanju visokih standarda sigurnosti i zdravlja na radu.

Navedeni sporazum priznaje ključni doprinos zaposlenika u zdravstvenom sektoru i socijalnoj skrbi te drugim profesijama u kojima je povećan rizik od zaraze COVID -om.

Najavljeno je da će Europska komisija ažurirati svoju Preporuku o profesionalnim bolestima kako bi se u nju do kraja ove godine uvrstio i COVID-19. U tom su okviru utvrđena ključna djelovanja na razini EU-a kako bi poboljšali zdravlje i sigurnost radnika tijekom sljedećih nekoliko godina. Jedan od njegovih glavnih ciljeva je povećavanje spremnosti za sve potencijalne buduće zdravstvene krize. To također podrazumijeva veću potporu radnicima u slučaju novih valova COVID-a 19.

Izvor:
www.op.europa.eu/webpub/empl/europea-n-pillar-of-social-rights/en/

Iako se zdravstvena kriza u Europi povezana s pandemijom bolesti COVID-19 smanjuje, a države članice postupno ukidaju restriktivne mjere, epidemiološka situacija i dalje je ozbiljna. Stoga je opravdano unaprijediti zaštitu radnika s obzirom na moguće buduće valove COVID-a.

Dio radnika, a posebno oni koji su izloženi oboljelima, npr. u zdravstvenom sektoru i socijalnoj skrbi, imaju veću mogućnost da se zaraze COVID-om 19. Uz to, vjerojatno ima i drugih sektora u kojima su radnici, zbog prirode svojeg posla, tijekom pandemije izloženi povećanoj opasnosti od zaraze COVID-om 19.

Priznavanje profesionalnih bolesti i povezane naknade za oboljele u nacionalnoj su nadležnosti. Većina država članica izvijestila je Komisiju da u skladu sa svojim nacionalnim propisima već priznaju COVID-19 kao profesionalnu bolest ili kao nesreću na radu. Ovo ažuriranje Preporuke Komisije o profesionalnim bolestima važno je kako bi se sve države članice potaklo da priznaju COVID-19 kao profesionalnu bolest.

Kako definiramo profesionalnu bolest?

Profesionalnom bolešću smatra se bolest za koju se dokaže da je posljedica djelovanja štetnosti u procesu rada i/ili radnom okolišu, odnosno bolest za koju je poznato da može biti posljedica djelovanja štetnosti koje su u svezi s procesom rada i/ili radnim okolišem, a intenzitet štetnosti i duljina trajanja izloženosti toj štetnosti je na razini za koju je poznato da uzrokuje oštećenje zdravlja.

Jesu li uključene u profesionalne bolesti i bolesti uzrokovane zarazom COVID-19?

Izvor:

https://croatia.representation.ec.europa.eu/news/preporuka-komisije-covid-19-kao-profesionalna-bolest-u-određenim-sektorima-2022-11-29_hr

Profesionalnim bolestima smatraju se bolesti utvrđene u Listi profesionalnih bolesti navedenoj u članku 3. Zakona o listi profesionalnih bolesti, a poslovima na kojima se javljaju profesionalne bolesti smatraju se poslovi na kojima su radnici izloženim kemijskim, fizikalnim i biološkim štetnostima i naprezanjima iz Liste profesionalnih bolesti. Zakonom utvrđena Lista profesionalnih bolesti sadrži pod točkom 45. „Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze“, a koja je primjenjiva pri prijavi i priznavanju profesionalne bolesti uzrokovane zarazom COVID-19. Najveći broj prijava profesionalne bolesti uzrokovane zarazom COVID-19 očekuje se kod zdravstvenih radnika, ali su moguće i kod drugih profesija koje su nužne za funkcioniranje države u uvjetima pandemije (na primjer kod policajaca, graničnih policajaca, trgovaca koji rade u uvjetima pandemije sukladno čl. III Odluke Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske o mjerama ograničavanja društvenih okupljanja, rada u trgovini, uslužnih djelatnosti i održavanja sportskih i kulturnih događaja, donesenoj 19.03.2020.) Radnik kojem se utvrdi zarazna bolest uzrokovana COVID-19, a radi na radnom mjestu na kojem smatra da postoji povećan rizik zaraze COVID-19, treba se telefonski ili osobno (ukoliko je radnik izliječen, odnosno COVID 19 negativan) javiti nadležnom specijalisti medicine rada/medicine rada i sporta i dostaviti mu potrebnu dokumentaciju na temelju koje će se provesti dijagnostički postupak sukladno članku 2. stavku 2. Zakona.

Postupak utvrđivanja i priznavanja profesionalne bolesti dostupan je na poveznici <https://www.hzzo.hr/zastita-zdravlja-na-radu/profesionalna-bolest/>.

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je 15. prosinca 2022. godine edukaciju za udruge članice na kojoj je predavač bila doc.dr.sc. Bojana Knežević iz Hrvatskog društva za medicinu rada. Doktorica Knežević upoznala je sudionike s postupkom prijave profesionalne bolesti uzrokovane zarazom virusa COVID – 19.

Izvori: 1. službena stranica Europske unije (europa.eu), 2. Hrvatsko društvo za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora “Smjernica HDMR prijava profesionalne bolesti – COVID 19.”

OTVORENA IZLOŽBA

"LJUBAV I VJEŠTINA"

Dana 19. prosinca 2022. godine u 13:00 sati u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada otvorena je skupna izložba likovnih radova članova Udruge

invalida rada Zagreba. To je 33. izložba postavljena u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Izložbe radova članova udruga članica Hrvatski savez udruga invalida rada postavlja u kontinuitetu od 2011. godine s ciljem socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom i približavanja kreativnih vještina i stvaralaštva široj javnosti. Izložba je otvorena u okviru provedbene aktivnosti po programu "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom". Izložene radove naslikali su polaznici radionica crtanja i slikanja u Udruzi invalida rada Zagreba pod vodstvom volonterki Nade Katanec i Ljiljane Smontara. Likovnim radovima nastalima u tehnikama akvarel i tempera prevladavaju motivi pejzaža i cvijeća. U umirujućim motivima prirode posjetitelji mogu istovremeno uživati i ujedno vidjeti talent i vještinu koji nadilaze invaliditet. Izložene radove naslikali su Nevenka Blagus, Štefica Dianežević, Nedžad Dizdarević, Nada Katanec, Marija Kovač, Ivka Makjanić, Ljiljana Smontara, Blanka Šimecki, Gordana Šore, Tomislav Zekanović.

ODRŽANA VI. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA HSUIR-a

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, 30. rujna 2022. godine, održana je VI. sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora

Hrvatski savez udruga invalida rada održao je 30. rujna 2022. godine VI. online proširenu sjednicu Predsjedništva i Nadzornog odbora putem Zoom platforme. Predsjednik Saveza, Ante Štulić je otvorio sjednicu

te nakon pozdravnih riječi predložio Dnevni red. Izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj informirao je članove Predsjedništva i Nadzornog odbora o projektima i programima koje Savez provodi. Predsjedništvo je raspravljalo o Nacrtu prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji i Nacrtu prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku. Predsjednik Štulić najavio je održavanje Skupštine Hrvatskog saveza udruga invalida rada te konferencije "Prevenција i zaštita zdravlja na radu u svijetu rada koji se mijenja". Dopredsjednica Saveza, Marica Mirić predložila je da se u idućem razdoblju provede kampanja "Digitalno za starije osobe - invalide rada" u sklopu Nacionalnog dana invalida rada Hrvatske - 21. ožujak, a u cilju digitalnog djelovanja i poslovanja udruga članica HSUIR-a.

IN MEMORIAM ZORISLAV BOBUŠ**Predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dr. Zorislav Bobuš umro je u 78. godini.**

Hrvatski savez udruga invalida rada ostao je bez još jednog iznimno zaslužnog člana Predsjedništva – dr. Zorislava Bobuš. U tri desetljeća, koliko je na čelu Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, postigao je velik uspjeh u razvoju i primjeni politika invaliditeta koje su unaprijedile položaj osoba s invaliditetom.

Kao predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske zalagao se za uklanjanje arhitektonsko-građevinskih barijera, uvođenje prilagođenog prijevoza, ranu intervenciju, bolnicu u kući te rehabilitaciju u zajednici. Bio je pokretač neovisnog življenja osoba s invaliditetom kao i usluge osobne asistencije. Svoje stručno medicinsko znanje kontinuirano je produbljavao i koristio u cilju promicanja zdravlja osoba s invaliditetom.

Kao član Predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada više od dvadeset godina aktivno je doprinio djelovanju i radu Saveza kao i udruga članica, a u cilju što kvalitetnijeg života invalida rada. Za svoj neumoran i predan rad primio je više od stotinu priznanja udruga osoba s invaliditetom. Posebno priznanje primio je 2011. godine od Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Grad Zagreb dodijelio mu je 2017. godine Nagradu Grada Zagreba za humanitarni rad, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku dodijelilo mu je državnu nagradu za humanitarni rad kao priznanje za iznimna postignuća i doprinos razvoju humanitarnog djelovanja kao krunu predanog i ustrajnog zalaganja za uključivanje osoba s invaliditetom u hrvatsko društvo te ostvarivanje vizije Republike Hrvatske kao društva jednakih mogućnosti.

27. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM

27. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem „Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom – o nama uvijek s nama – od slogana do realnosti“ održao se 24. i 25. listopada 2022. godine u hotelu Diplomat, Zagreb

U hotelu Diplomat u Zagrebu, 24. i 25. listopada, održao se 27. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem, pod naslovom „Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom – o nama uvijek s nama – od slogana do realnosti“, u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH i Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te pod pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića, Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (MROSP) te Grada Zagreba. Moderatorica Simpozija bila je Miruna Kastratović, urednica i voditeljica na Hrvatskom radiju 1, a sudjelovalo je oko 240 sudionika.

Simpozij je, uz prisustvo obitelji, započeo s komemoracijskom počasti i prisjećanjem na nedavno preminulog dr. Zorislava Bobuša, dugogodišnjeg predsjednika SOIH-a, čiji doprinos u radu s osobama s invaliditetom nikada neće biti zaboravljen. Tom prilikom prigodnim emotivnim govorima od dr. Zorislava Bobuša oprostile su se u ime pokreta osoba s invaliditetom Marica Mirić, državna tajnica MROSP-a Marija Pletikosa, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak i saborska zastupnica Ljubica Lukačić. Nedvojbeno je da je odlazak dr. Bobuša veliki gubitak za pokret osoba s invaliditetom i za cijelu društvenu zajednicu.

Pozdravnim govorom okupljenima, obratila se novoizabrana predsjednica SOIH-a Marica Mirić, a potom Damira Benc, ravnateljica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (ZOSI), Anka Slonjšak,

pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Marinka Bakula Anđelić, pomoćnica pročelnika za zaštitu osoba s invaliditetom Grada Zagreba; Marija Pletikosa, državna tajnica Ministarstva rada mirovinskog sustava obitelji i socijalne politike; Ljubica Lukačić, zastupnica u Hrvatskom Saboru, a izaslanica Predsjednika Republike Melita Mulić prenijela je dobre želje Predsjednika za uspješan rad Simpozija i izrazila razumijevanje za izazove osoba s invaliditetom te svečano otvorila Simpozij.

Prvo izlaganje održala je Zvezdana Bogdanović, savjetnica ministra MROSP, na temu: „Akcijski plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2024. – snažna podrška provedbi KPOSI“, gdje je predstavila Akcijski plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2021.-2024. i najznačajnije mjere, kao što su: inkluzivan odgoj i obrazovanje za djecu s teškoćama u razvoju; priprema osoba s invaliditetom za zapošljavanje; provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom; rana dijagnostika odstupanja ranog razvoja djeteta i uključenje u rehabilitacijske programe; unaprjeđenje dostupnosti zdravstvene zaštite osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju; poboljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvene zaštite prilagođene potrebama HRVI iz Domovinskog rata; transformacija ustanova deinstitucionalizacija i prevencija institucionalizacija osoba s invaliditetom; unaprjeđenje zakonodavnog okvira za osobe s invaliditetom; poboljšanje pristupačnosti građevina; poboljšanje pristupačnosti prijevoza; poboljšanje pristupačnosti digitalnih sadržaja i usluga u cilju povećanja neovisnosti i kvalitete života osoba s invaliditetom i povećanje sposobnosti reagiranja operativnih snaga prema osobama s invaliditetom u sigurnosnim prijetnjama.

Haydn Hammersley (Europski forum osoba s invaliditetom), predstavio je „Opći komentar br. 8 (2022.) o pravu osoba s invaliditetom na rad i zapošljavanje“, koji objašnjava interpretaciju Europske komisije za članak 27. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (pravo na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom). Europska komisija pojasnila je svoj odgovor na: otvoreno tržište rada i zaštićeno zapošljavanje; diskriminaciju na poslu ili tijekom zapošljavanja; razumnu prilagodbu; uvjete rada i plaću.

Izlaganje „Osnova korištenja poticaja (potpora) pri zapošljavanju osoba s invaliditetom“ održao je Alen Kolar, pomoćnik ravnateljice ZOSI-ja. Osvrnuo se na subvencije plaća osoba s invaliditetom, sufinanciranje troškova obrazovanja, naknade dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom, naknade dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom, uredba o skupnom izuzeću, zbrajanje državnih potpora i De minimis potpore. Izlaganje je izazvalo veliku pozornost prisutnih.

Smiljana Podrug i Tina Tortić iz Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, izlagale su na temu: „Zablude i istine o vještačenju osoba s invaliditetom“. Istaknule su neke od praktičnih zabluda i istina o vještačenju kao što su: zabluda da je pregled korisnika neophodan (kvalitetnija medicinska dokumentacija je važnija), zabluda da je prije bilo lakše ostvariti prava (postupak je sada kvalitetniji) i sl. Neki su od tipičnih primjera zabluda u ovom području kako kontrolno vještačenje nije potrebno te kako je vještačenje rutina, a ne vještina. Raspravu je pobudilo i ovo izlaganje i njegov izazovni naslov potvrdio je aktualnost teme.

Članak 27. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom „rad i zapošljavanje“ – raskorak između teorije i prakse, bila je tema koju je predstavila Natalija Krajnović, savjetnica pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Istaknula je da je Republika Hrvatska u normativnom smislu učinila značajan iskorak u implementaciji s ciljem veće uključenosti osoba s invaliditetom u svijet rada i razvila je alate kako bi se osobama s invaliditetom olakšao pristup i ostanak u svijetu rada. Međutim, osobe s invaliditetom i dalje nisu ravnopravno zastupljene na otvorenom tržištu rada i svakodnevno su žrtve diskriminacije u svim fazama zapošljavanja, ali i tijekom ranog odnosa. Najveći broj pritužbi odnosio se na postupke zapošljavanja u državnim i javnim službama.

Prikaz mobilne aplikacije Pristupačni Zagreb predstavila je Marinka Bakula Anđelić, pomoćnica pročelnika za zaštitu osoba s invaliditetom Grada Zagreba. Mobilna aplikacija Hackaton – pristupačni Zagreb interaktivni je vodič kroz pristupačni Zagreb čiji je servis razvijen kroz 3 komponente: baza podataka objekata, aplikacije preko koje će se pristupiti bazi te web stranice s formularom za unos i ažuriranje baze. U 2020. odvijalo se mapiranje pristupačnosti ulica i cesta u širem području grada, a 2021. u suradnji sa Školom za cestovni promet i SOIH-om provelo se mapiranje pristupačnosti autobusnih/tramvajskih stanica.

Miren Špek, izvršni direktor Udruge za podršku žrtvama i svjedocima, održao je izlaganje „Izazovi i pozitivna iskustva i preporuke u pružanju podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela“. Ukazao je na izazove s kojima se osobe s invaliditetom susreću kao žrtve nasilja, koji su vidljivi u obliku dobivanja informacija, komunikacije, psihološke/pravne pomoći, izborom osobe od povjerenja i pojedinačne procjene potrebe žrtava te smještaja i osnaživanja. Naglasio je da je svim žrtvama, bez obzira na dob, spol i invaliditet dostupna adekvatna podrška. Problematičnim su ocijenjene činjenice kako ne postoji statistika koja se tiče žrtava osoba s invaliditetom te kako je komunikacija institucija prema osobama s invaliditetom nažalost još uvijek prečesto neprilagođena.

Temu Uloga skloništa u procesu zaštite žrtve obiteljskog nasilja – primjer dobre prakse Dom „Duga Zagreb“ predstavila je Željka Barić, ravnateljica Doma „Duga-Zagreb“. Nakon povijesti samoga doma, opisala je žrtve na smještaju, koje u velikoj većini čine žene u dobi od 18-25 godina (s malom djecom), muškarci između 10-40 godina te žene između 35-50 godina, dok su sve češće i osobe starije od 50 godina te djeca u pratnji roditelja.

Damir Juren, predsjednik Hrvatskog saveza boćanja osoba s invaliditetom, predstavio je „Boćanje kao izazov za osobe s invaliditetom“. Boćanje osoba s invaliditetom je uz šah jedini sport kojim se osobe s težim oblicima invaliditeta mogu baviti. Istaknuo je visoku cijenu opreme i putovanja za osobe s invaliditetom, ali i izvrsne rezultate koje hrvatski sportaši ostvaruju, navevši 10 sportaša koji se natječu u olimpijskom ciklusu za Paraolimpijske igre u Tokiju.

Simpozij se nastavio paralelnim radionicama „Žene s invaliditetom“ koje su moderirale Gordana Jurčević i Mira Katalenić (SOIH- Mreža žena s invaliditetom), te „Mlade osobe s invaliditetom“ koje su moderirale Katarina Strunjak (SOIH – Forum mladih s invaliditetom) i Ivanka Jovanović (Nacionalna organizacija osoba s invaliditetom Srbije). Nakon radionica povelu se rasprava na kojoj su bili predstavljeni zaključci.

Prvi dan Simpozija završio je humorističnim programom u izvedbi Amaterskog kulturno umjetničkog društva „Žensko kazalište“, Gornje Jesenje.

Drugoga dana Simpozija, održala se Konferencija „Zajedno znanjem“ – Centri znanja zajedno, pod motom „Nije znanje znanje znati već je znanje znanje dati“. Uvodni govor održala je predsjednica SOIH-a Marica Mirić, istaknuvši da Centri znanja imaju obvezu širiti znanje svojim članicama.

Prvo izlaganje održao je Filip Miličević iz Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, na temu ESF+. Program ESF+ za Republiku Hrvatsku odobren je, a početak poziva očekuje se početkom 2023. godine. Osobe s invaliditetom bit će jedna od primarnih ciljanih skupina (područje zapošljavanja, ranjive skupine). Uvjeti će biti horizontalni, tj. bazirat će se na implementaciji Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. Očekuje se novi informatički sustav koji bi trebao ubrzati proces administracije, a evaluacijski postupak bi trebao trajati 4 mjeseca. Predstavnici saveza i udruga naveli su u raspravi problem održivosti projekata i održavanja kadra te samu rigidnost sustava.

Blaženka Sečkar (Gong) predstavila je temu: „Pro-NGO: kvalitetnijim upravljanjem do društvenih promjena“, što je projekt usmjeren na jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u Hrvatskoj, koristeći kreativna rješenja

Matej Mikašović-Komšo (Gong), izlagao je na temu „Nove tehnologije za bolju pristupačnost informacija“. Predstavio je digitalnu platformu „Imamo pravo znati“, za pristup prava na informacije od bilo kojeg tijela javne uprave te Popravi.to, stranicu za prijavu, pregled i raspravu lokalnih problema.

Temu: „Aktivni mladi i izazovi pred njima“ predstavio je Josip Miličević iz Mreže mladih Hrvatske, koja predstavlja najveću udruhu mladih i za mlade. Cilj udruge je prenijeti lokalne akcije na nacionalnu i europsku razinu. Kroz izlaganje, kao jedna od najvećih prepreka i izazova naveden je izostanak kategorija mladih u Agendi 2030. Također Republika Hrvatska nema Nacionalni program za mlade, što zapravo čini paradoks, jer se konstantno naglašava važnost sudjelovanja mladih u građanskom životu.

Drago Lelas (Udruga MoSt) kroz svoje izlaganje na temu: „Snaga uključive, aktivne i solidarne zajednice – primjer dobre prakse u suzbijanju siromaštva i beskućništva“, predstavio je projekte udruge MoST, na području grada Splita i okolice, koja kao uključiva, aktivna i solidarna zajednica brine o socijalno isključenim kategorijama, prema modelima solidarnosti.

„Clubture - HR: Programska razmjena i suradnja“, bila je tema idućeg izlaganja koje je predstavila Tatjana Vukadinović iz Saveza udruga Klubtura. Savez udruga Klubtura / Clubture je neprofitna, inkluzivna, participativna mreža organizacija, koja radi na osnaživanju nezavisne kulturne scene. Glavne aktivnosti mreže usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

Danijela Perić (9. Centar znanja) govorila je na temu: „Solidarno i odgovorno – humanitarne akcije branitelja i stradalnika Domovinskog rata“, gdje je i prikazala rad

Centra kroz aktivnosti u kriznim situacijama, humanitarnim akcijama i borbi protiv siromaštva.

Temu „Pristupačnost kao ljudsko pravo“ predstavili su predstavnici 8. Centra znanja. Vojin Perić, predsjednik Hrvatskog saveza slijepih, komentirao je da su slijepe osobe uskraćene informacijama. Javni pozivi, koji su značajni u procesu donošenja odluka nisu prilagođeni za slijepe osobe, kao i same aplikacije (npr. E-građanin). Neadekvatne taktilne staze veliki su problem, a na većini semafora nema zvučnih signala. Naglasio je važnost izgradnje pravilne infrastrukture, nakon koje tek može doći inkluzija. Marica Mirić (SOIH), istaknula je važnost univerzalnog dizajna, potporne tehnologije, ali i razumne prilagodbe. Ivona Divić iz Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, predstavila je projekt „Rasvijetli mi Konvenciju“, putem kojeg je Konvencija o pravima osoba s invaliditetom prevedena na hrvatski znakovni jezik (videi postavljeni na platformu YouTube). Predstavila je i platformu Slavica, za prevođenje na hrvatski znakovni jezik na daljinu.

Matko Šišak (ZMAG – Zelena mreža aktivističkih grupa), predstavio je „Volontiranje u kriznim situacijama“. Osvrnuo se na akcije ZMAG-a u obliku volontiranja u kriznim situacijama kao što su bile poplave (Gunja, Pokuplje, Karlovac), potresi (Zagreb, Petrinja, Sisak, Glina), migrantske krize, epidemija COVID-19 i humanitarne akcije na kojima su sudjelovali.

„Zeleni telefon 30 godina u akciji!“, bila je tema izlaganja Gordane Klarić (Zelena akcija). Zeleni telefon (ZT) utemeljen je 1992. godine kako bi se promicalo i olakšalo sudjelovanje javnosti u rješavanju lokalnih problema u okolišu. Glavna aktivnost je primanje dojava građana i građanki o problemima vezanima uz okoliš iz njihovog susjedstva te rješavanje tih problema. Iz mnogih su prijava izrasle i neke od većih kampanja Zelene akcije, a ZT ima i važnu ulogu u podršci lokalnim inicijativama.

Na kraju se sudionicima Simpozija obratila predsjednica SOIH-a Marica Mirić saževši zaključke izlaganja prvog i drugog dana koji će biti objavljeni. Istaknula je značaj višeprogramskog umrežavanja i potrebu prijenosa znanja te je pozvala prisutne da se više pažnje posveti djelovanju i izazovima mladih.

Izvor: Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

ZAJEDNICA SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE - SOIH
CROATIAN UNION OF ASSOCIATIONS OF PERSONS WITH DISABILITIES - SOIH

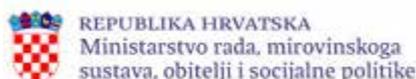

PROJEKTI I PROGRAMI

1. Savez je dio 8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja financiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

2. Kroz trogodišnji program “Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom” pružamo uslugu informiranja, educiranja, besplatnog pravnog savjetovanja, istraživanja, uključivanja mladih i promicanje volonterstva, unapređenje i sudjelovanje temeljnih udruga u procesu praćenja i nadzora politika na lokalnoj razini, senzibiliziranje javnosti. Program financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

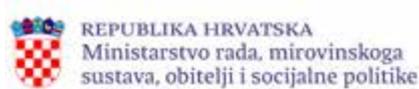

3. Kroz projekt „Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ - ESF-a faza III. zaposleno je 14 osobnih asistenata, a 14 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Projekt financira Europski socijalni fond.

4. Kroz trogodišnji program “Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta” pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja grada Zagreba. Opći cilj Programa je unapređenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Program financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

5. Od 01. srpnja 2022. godine Savez je potpisao Aneks Ugovora za nastavak pružanje usluge osobne asistencije iz razloga što je projekt „Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ - ESF-a faza III završio 30. lipnja 2022. godine.

6. Kroz dvogodišnji program "Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi" pružamo uslugu informiranja, educiranja, pravnog savjetovanja, uključivanja volontera, organiziranje tematskih radionica za članove, te osnaživanje i jačanje kapaciteta Udruge invalida rada Pakrac - Lipik. Program financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

7. Hrvatski savez udruga invalida rada partner je na projektu "Izgradnja socijalnog kapitala u lokalnoj zajednici kroz međugeneracijsku solidarnost i aktivno starenje". Projektom je planiran razvoj i provedba programa koji će biti dostupni u lokalnoj zajednici i poticati na aktivno starenje kroz aktivnosti cjeloživotnog učenja, predavanja o očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti, pravnog savjetništva, tjelovježbe, sportskih igara i natjecanja zborova, izleta, folkloru, literarnog stvaralaštva, fotografije i proizvodnje narodnih rukotvorina. Osim ovih aktivnosti, projekt sadrži inovativni koncept tematskih kafića za umirovljenike, provođenje aktivnosti međugeneracijske solidarnosti u kojima se stvara video arhiva sjećanja, kampanja za sigurnost starijih u prometu te stručno istraživanje o potrebama i stavovima umirovljenika. Cilj projekta je unaprijediti kapacitete partnerskih udruga umirovljenika i kulturno umjetničkih partnerskih udruga za osmišljavanje, unaprjeđenje i provedbu programa aktivnog starenja i međugeneracijskih programa kako bi se povećala kvaliteta života i socijalna uključenost umirovljenika s područja grada Zagreba. Odlazak u mirovinu kao proces isključenja s tržišta rada značajno povećava osjećaj socijalne isključenosti umirovljenika jer se oni često više ne osjećaju korisnim članovima društva, a slabi i njihov materijalni status, što se ovim projektom želi promijeniti kroz zapošljavanje umirovljenika, odnosno njihovo ponovno uključivanje u svijet rada. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.673.271,03 kn. Iznos potpore Europske unije je 1.422.280,38 kn, dok Republika Hrvatska financira iznos od 250.990,65 kn. Razdoblje provedbe projekta je od 27. listopada 2020. godine do 26. listopada 2022. godine.

8. Hrvatski savez udruga invalida rada partner je na projektu Platforma 50+. Projekt predstavlja projektni izazov s kakvim se pokret osoba s invaliditetom do sada nije imao priliku susresti. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske projekt provodi s jedanaest saveza; Hrvatskim savezom udruga invalida rada, Savezom društava distrofičara Hrvatske, Hrvatskim savezom udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih, Savezom civilnih invalida rata Hrvatske, Savezom društava multiple skleroze Hrvatske, Hrvatskim savezom udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, Savezom udruga za autizam Hrvatske, Hrvatskim udrugama paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatskim savezom slijepih i Hrvatskim savezom gluhoslijepih osoba „Dodir“. Posebno valja istaknuti da je za sva tri istraživanja koja će se provoditi u okviru projekta Platforma 50+ partner Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Projekt će se provoditi tijekom 36 mjeseci, a ugovoreni iznos je 3.459.128,79 kuna. Projektni moduli su: jačanje partnerstva organizacija osoba s invaliditetom i uključivanje novih članica; ispitivanje javnog mnijenja i potreba društva, provedba tri znanstvena istraživanja; izrada smjernica za razvoj javnih politika; analiza društvenog utjecaja te provedba strukturiranog dijaloga.

9. Od 9. studenog 2022. godine Savez provodi trogodišnji Program “Pokreni se za zdravlje” koji financira Ministarstvo zdravstva. Programom promičemo zdrav način života, zatim dajemo savjete i usluge podrške s posebnim naglaskom na promjenu stilova života i prehrambenih navika, a s cijem utjecaja na prevencije bolesti.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

ISTRAŽIVANJE O OTPORNOSTI I ODRŽIVOSTI REPREZENTATIVNIH UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM

8. Centar znanja za društveni razvoj poziva vas da se uključite u istraživanje o otpornosti i održivosti reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom

Istraživanje se provodi među reprezentativnim udrugama osoba s invaliditetom članicama saveza koji djeluju u okviru 8. Centra znanja, u cilju sagledavanje pozicije reprezentativnih udruga i stvaranja modela kvalitetne otpornosti i održivosti pred novim krizama. Istraživanje se fokusira na stavove

predstavnik reprezentativnih udruga osoba s invaliditetom o tome imaju li njihovo djelovanje, programi i projekti budućnost, tj. mogu li računati na višegodišnju podršku od strane lokalne zajednice ili državne uprave za provedbu aktivnosti u cilju održivosti i razvoja. Naglasak se stavlja na dobivanje informacija o glavnim preprekama za održivosti i daljnji razvoj udruge.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST: NEDOPUSTIVO JE DA DOSTUPNOST ORTOPEDSKIH POMAGALA I MEDICINSKIH PROIZVODA OSOBAMA S INVALIDITETOM BUDE PREDMET ŠTEDNJE HZZO-A

Pokret osoba s invaliditetom uključen u 8. Centar znanja u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom izrazito je zabrinut zbog mogućnosti da ortopedska i druga pomagala budu nedostupna osobama s invaliditetom, te zbog najava distributera o nemogućnosti isporuke medicinskih pomagala

**Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje**

Pokret osoba s invaliditetom iznimno je zabrinut zbog postupka Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kojim su snizili cijene ortopedskih pomagala i medicinskih proizvoda dobavljačima unatoč makroekonomskoj situaciji zbog koje osobama s invaliditetom prijete nedostupnost ortopedskih i drugih pomagala na koja imaju pravo. Ovakve odluke znatno će negativno utjecati na kvalitetu života mnogih osoba s invaliditetom i članova njihovih obitelji.

U Republici Hrvatskoj živi 16 % osoba s invaliditetom koje su više ili manje nažalost korisnici tih proizvoda, a koji im pomažu očuvati njihove funkcionalne sposobnosti, olakšavaju im svakodnevnicu i u konačnici moraju poboljšati kvalitetu njihova života s invaliditetom. **Nama, kao organizacijama koje predstavljamo i štitimo prava osoba s invaliditetom nedopustivo je i neprihvatljivo da se pokušava uštedjeti ponovno na najranjivijim skupinama u društvu i da u donošenju ovakvih odluka nisu u fokusu sami korisnici.**

Republika Hrvatska obvezala se sukladno Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom osigurati i promicati ostvarenje svih ljudskih prava, a između ostalog i promicati dostupnost i uporabu novih tehnologija kao što su i pomagala za kretanje i pomagala za komunikaciju. S druge strane, naš zdravstveni sustav nije usklađen s Konvencijom jer imamo jedan od najlošijih Pravilnika u Europi. Osim što zbog takvog Pravilnika na listama nemamo inovativnih proizvoda i već sada su neka pomagala nedostupna, ono što imamo nažalost ne prilagođava se potrebama korisnika. Isto tako, Pravilnik se ne mijenja u ključnim stvarima, jer bez kvalitetnih standarda kvalitete ovih proizvoda na tržištu imamo nekvalitetne proizvode, a na koncu su oštećeni korisnici koji dobivaju pomagala koja umjesto da im olakšavaju život nefunkcionalna su i ne služe svrsi. Iz prve reakcije ministra zdravstva Vilija Beroša na prozivke niza udruga i predstavnika HUP-a zbog sporne odluke HZZO-a razvidno je da čelni ljudi zdravstvene administracije i dalje ne razumiju da umjesto parcijalnih požarnih mjera treba što hitnije pronaći kvalitetno i cjelovito rješenje za dostupnost medicinskih pomagala jer sudbina osoba s invaliditetom ne smije ovisiti o dobroj volji i pojedinačnim dogovorima HZZO-a i pojedinih dobavljača.

Stoga apeliramo na mjerodavne institucije prvenstveno da postignu dogovore i osiguraju nesmetanu dostupnosti svih pomagala osobama s invaliditetom, a zahtijevamo i promjenu standarda pomagala i uvrštenje novih vrsta pomagala za kategorije koje su znatno ispod prosjeka Europske unije.

O pokretu osoba s invaliditetom uključenim u 8. Centar znanja

Pokret osoba s invaliditetom čine 13 Saveza udruga osoba s invaliditetom: Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Hrvatski savez slijepih, Savez društava distrofičara Hrvatske, Hrvatski savez udruga invalida rada, Hrvatski savez udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, Hrvatski savez gluhih i nagluhih, Savez civilnih invalida rata Hrvatske, Savez društava multiple skleroze Hrvatske, Savez udruga za autizam Hrvatske, Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatski savez gluhoslijepih osoba "Dodir" i Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize

Kontakt za medije:

Bojan Hajdin

Predsjednik Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara

E-mail: bojan.hajdin@gmail.com

Kontakt: 091/921 1278

Dijana Roginić, mag.oec.

Izvršna direktorica Saveza društava multiple skleroze Hrvatske

E-mail: dijana@sdmsh.hr

Kontakt: 098 301 007

CAPACITY BUILDING ZA ČLANOVE PREDsjedništVA SOIH-a

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske organizirala je Capacity building za članove svog Predsjedništva

U cilju jačanja leaderskih kompetencija Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske organizirala je Capacity building za članove Predsjedništva SOIH-a o temi "Liderstvo je zasnovano na vrlini ili nije liderstvo".

Capacity building je održan 21. listopada 2022. u prostorijama Tribine Grada Zagreba, Kaptol 27, a vodio ju je Davor Bilman, soft skills trener. Capacity building održan je u okviru Razvojne suradnje u području Centara znanja za društveni razvoj, uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić sudjelovao je na edukaciji.

NACIONALNA ZAKLADA ORGANIZIRALA IZOBRAZBU 8. CENTRA ZNANJA

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva organizirala izobrazbu – webinar za 8. Centar znanja

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva kontinuirano podržava razvoj organiziranoga civilnog društva u Republici Hrvatskoj ulaganjem u unapređenje znanja, vještina i kompetencija udruga kroz formalne i neformalne oblike obrazovanja i

usavršavanja zaposlenika i članova upravljačkih tijela. Za predstavnike 8. Centra znanja, Nacionalna zaklada je organizirala 13. i 14. listopada 2022. godine izobrazbu – webinar.

Prvog dana izobrazba je bila namijenjena osobama odgovornim za zastupanje udruga na temu "Normativni okvir financijskog poslovanja neprofitnih organizacija, planiranje, samoprocjena, porezne obveze i porezna obilježja primitaka koje isplaćuju". Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na izobrazbi je sudjelovao izvršni direktor, Leke Sokolaj. Drugi dan izobrazba je bila namijenjena zaposlenicima u udrugama na financijskim poslovima na temu "Računovodstvo neprofitnih organizacija, vrste i sadržaj financijskih izvještaja, planiranje, obračun plaća, obračun drugog dohotka i obrazac JOPPD". Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na izobrazbi je sudjelovala poslovna tajnica, Valentina Hojsak.

Navedene on-line radionice Nacionalna zaklada je organizirala u suradnji s RiF - Računovodstvo i financije te njihovim stručnjacima mr.sc. Andrejom Milić i dr. sc. Marijom Zuber.

VIDEO KAMPANJE "INKLUZIJA JE LJUDSKO PRAVO"

Promotivni video "Inkluzija je ljudsko pravo" izrađen je u okviru istoimene Kampanje koja se provodi s ciljem donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku.

8. Centar znanja za društveni razvoj sudjeluje u procesu donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku. U tu svrhu provodi zajedničku kampanju

„Inkluzija je ljudsko pravo“ kojom se želi postići donošenje kvalitetnog Zakona o inkluzivnom dodatku koji će osobama s invaliditetom omogućiti dostojanstven život kroz uključivanje u život zajednice, izjednačavanje mogućnosti bez obzira na vrstu, stupanj i uzrok invaliditeta.

U promotivnom videu s porukama Hrvatski savez udruga invalida rada predstavio je Ivan Moguš. Video je nastao u okviru Razvojne suradnje s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva koja je financirala i samu izradu promotivnog videa.

PRELIMINARNI REZULTATI ISTRAŽIVANJA PROVEDENOG U SKLOPU PROJEKTA

PLATFORMA 50+

Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na online predstavljanju preliminarnih rezultata istraživanja provedenih u sklopu projekta Platforma 50+

Hrvatski savez udruga invalida rada je uz još deset saveza osoba s invaliditetom i Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu partner Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske na projektu Platforma 50+.

U sklopu projekta koji se provodi na području Grada Zagreba, Primorsko-goranske, Osječko-baranjske i Splitsko-dalmatinske županije provedena su tri istraživanja.

Preliminarni rezultati predstavljeni su 20. rujna 2022. godine na temelju istraživanja koje je proveo Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet i obuhvatili su tri područja:

1. „Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom“,
2. „Mapiranje sastavnica neovisnog življenja“
3. „Asistivne tehnologije u 21. stoljeću“.

Preliminarne rezultate istraživanja „Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom“ predstavio je Dominik Sikirić, s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Rezultati istraživanja su prikazani kroz provedbu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom u području zdravstva, obrazovanja, rada i zapošljavanja osoba s invaliditetom te sustavu socijalne skrbi, odnosno socijalne zaštite i odgovarajućih životnih standarda. Preliminarne rezultate istraživanja „Mapiranje sastavnica neovisnog življenja“ predstavila je docentica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta doc. dr. sc. Ljiljana Pintarić Mlinar. Kroz izlaganje rezultata istraživanja predstavljene su prepreke u ostvarivanju samostalnosti stanovanja, u ostvarivanju sustavne i stručne potpore i mogućnosti izbora, istaknuta je nepristupačnost objektima, prostorima i uslugama te su predstavljene prepreke u području samoodlučivanja.

Preliminarne rezultate istraživanja „Asistivne tehnologije u 21. stoljeću“ predstavila je izvanredna profesorica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, izv. prof. dr. sc. Renata Pinjatela. Cilj provođenja istraživanja bio je utvrditi stanje i potrebe u području procjene, dostupnosti i korištenja asistivne tehnologije za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom iz perspektive roditelja djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i stručnjaka.

PROGRAM: “INFORMIRANI I SIGURNI U TREĆOJ ŽIVOTNOJ DOBI”
provedba u razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca 2022. godine

Hrvatski savez udruga invalida rada prijavio se na poziv Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike za prijavu dvogodišnjih programa usmjerenih unapređenju kvalitete života i zaštiti prava starijih osoba za 2021. i 2022. godinu. 20. siječnja 2021. godine potpisali smo Ugovor sa Ministarstvom pod nazivom “Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi”. Uspješno smo završili i drugu godinu provedbe

Programa i ostvarili sve planirane ciljeve. Program smo prijavili s udrugom članicom Udrugom invalida rada Pakrac - Lipik. Udruga je odabrana jer ima potencijala za osnaživanje i djeluje na području na kojem ćemo nastojati uključiti osobe s invaliditetom starije životne dobi. Cilj je direktno pridonjeti jačanju njihove socijalne uključenosti u lokalnu zajednicu i doprinjeti socijalnoj skrbi za istu kategoriju osoba koja je socijalno isključena po dvije osnove: zbog starosti i zbog invaliditeta.

Ovim programom nastojalo se osigurati provođenje socijalne usluge dnevnih aktivnosti, informiranja, pravnog savjetovanja, osnaživanja i educiranja, te osigurati podršku u svrhu smanjenja i sprečavanja njihove socijalne isključivosti. Međutim, Savez je kao i ostale udruge kojima su odobreni Programi, morao većinu planiranih aktivnosti prilagoditi trenutnoj epidemiološkoj situaciji u Hrvatskoj. Većinu planiranih aktivnosti prenamijenili smo u aktivnosti pomoći u kući starijim osobama na području Pakraca i Lipika kojima je pomoć potrebna. Aktivnosti koje su planirane kao što su predavanja i savjetovanja i dalje su u planu ali će se održati putem internet platforme Zoom. S obzirom da se epidemiološka situacija primirila za razliku od prošle godine, u ovoj godini smo kao aktivnost uvrstili i kreativne i sportske radionice za starije osobe te izlet partnerskoj organizaciji na programu Društvu invalida rada Krapina. U Udruzi invalida rada Pakrac

– Lipik zaposlili smo osobu sa Zavoda za zapošljavanje koja je mlađa osoba, ispod 30 godina te koja radi svaki dan na pola radnog vremena i dostupna je za sve korisnike

Programa. Također, novozaposlena osoba pruža uslugu pomoći u kući po potrebi kojom se osigurava da se korisnicima kojima je to potrebno dostave lijekovi, namirnice i slično. Navedena usluga će biti u ovom trenutku više nego potrebna s obzirom da su članovi udruge starije osobe koje spadaju u visokorizičnu skupinu. Također, novozaposlena osoba kontaktira korisnike, izrađuje prezentacije i organizira on line radionice. U drugoj godini provedbe Programa ostvarili smo planirane ciljeve. Zaposlili smo voditelja aktivnosti u udruzi (novo zapošljavanje – Josip Tessari), tiskali smo brošuru „Unaprjeđenje kvalitete života starijih osoba“ koja pokriva temu o važnosti mentalnog i fizičkog zdravlja starijih osoba, te smo održavali kreativne radionice. Sudjelovali smo na 4 izložbe u 2022. godinu, uključujući izložbe povodom dana grada Pakraca i na Uskršnjem sajmu gradova Pakraca i Lipika. Na izložbi smo sudjelovali s najljepšim radovima nastalim na kreativnim radionicama u sklopu Programa. Također smo posjetili partnera na programu Društvo invalida rada Krapina. Posjetili smo udругu, razmijenili iskustvo, posjetili Muzej krapinskog pračovjeka, družili se i proveli predivan dan u prirodi. U ovoj godini UIR Pakrac – Lipik je organizirao za svoje članove koji su najteže materijalne ili zdravstvene situacije podjelu namirica, higijenskih i kućanskih potrepština četiri puta. Organizirali smo predavanja na temu Opasnosti sklapanja Ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju i Informiranje o nužnosti borbe protiv nasilja nad starijim osobama. Također, održano je dvanaest sastanaka programskog tima (jednom mjesečno) na kojem su dogovarane aktivnosti po Programu. Program sa provedbom završava 31. prosinca 2022. godine.

Završena provedba programa „Izgradnja socijalnog kapitala u lokalnoj zajednici kroz međugeneracijsku solidarnost i aktivno starenje“

UP.04.2.1.09.0056

Program „Udruge Mobbing“ Izgradnja socijalnog kapitala u lokalnoj zajednici kroz međugeneracijsku solidarnost i aktivno starenje“ na kojem je Hrvatski savez udruuga invalida rada bio partner završio je s provedbom 27. listopada 2022. godine.

Cilj programa bio je unaprijediti kapacitete partnerskih udruuga umirovljenika i kulturno umjetničkih partnerskih udruuga za osmišljavanje, unaprjeđenje i provedbu programa aktivnog starenja i međugeneracijskih programa kako bi se povećala kvaliteta života i socijalna uključenost umirovljenika s područja grada Zagreba.

Odlazak u mirovinu kao proces isključenja s tržišta rada značajno povećava osjećaj socijalne isključenosti umirovljenika jer se oni često više ne osjećaju korisnim članovima društva.

Aktivnosti koje je provodio Hrvatski savez udruga invalida rada bile su održavanje kreativnih radionica za starije osobe, umirovljenike, odnosno osobe s invaliditetom-invalida rada, te predavanja i tribine koje su usko vezane uz interese i probleme starijih osoba.

U periodu od 15. siječnja 2021. do 27. listopada 2022. godine, dakle u dvije godine koliko je trajao program, održali smo ukupno 96 kreativnih radionica.

Provedbom kreativnih radionica u Hrvatskom savezu udruga invalida rada kroz dvije godine, a s obzirom na dugo vremensko razdoblje, korisnici su svaki petak provodili kvalitetno vrijeme, stvorena su prijateljstva, te smo poticali kreativnost i inicijativnost polaznika.

Cilj kreativnih radionica bio nam je osmisliti raznolike kreativne i edukativne programe kojima se potiče stvaralaštvo, cjeloživotno učenje, kreativno izražavanje i korištenje slobodnog vremena sa svrhom unapređenja kvalitete života. Održivost programa osigurana je raznovrsnošću ponuđenih aktivnosti.

Za korisnike programa – starije osobe, u HSUIR -u smo organizirali predavanja i tribine s tematikom koja je usko vezana uz interese i probleme starijih osoba. U 2021. godini smo organizirali zdravstvene radionice s temama: Demencija, Inkontinencija i kako je prevladati, Osteoporoza – rizici, simptomi i liječenje. Također smo organizirali pravne radionice na temu: Zapošljavanje umirovljenika, Zaštita od nasilja u obitelji i diskriminacija starijih osoba.

U 2022. godini organizirali smo pravne radionice na temu Ugovora o doživotnom odnosno dosmrtnom uzdržavanju, Utjecaj na javne politike i Diskriminacija starijih osoba, te zdravstvene radionice na temu Dijabetes, Palijativna skrb i Moždani inzult i pomagala u rehabilitaciji.

„Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom,„

odobrenog u okviru poziva „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva“ za razdoblje od 01. lipnja 2020. do 31. svibnja 2023. godine Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Opći cilj programa usmjeren je na unapređenje razvoja i širenja mreže socijalnih usluga u lokalnoj zajednici kako bi se unaprijedio položaj osoba s invaliditetom u društvu i poboljšala kvaliteta življenja.

Specifični ciljevi usmjereni su na povećanje kvalitete usluga, razvoj kapaciteta udruga kao pružatelja socijalnih usluga, razvoj suradničkih odnosa različitih pružatelja usluga, jedinica područne i lokalne samouprave i lokalnih udruga, te senzibilizacija javnosti.

Relevantnost programa

U Republici Hrvatskoj, prema Izvješću osobama s invaliditetom U RH (HZJZ, rujan 2022.g.) živi 624.019 osoba s invaliditetom od čega je 353.550 muškog spola (56,7%) i 270.469 ženskog spola (43,3%) te na taj način osobe s invaliditetom čine oko 16,0% ukupnog stanovništva RH. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 285.155 (45,7%), je u dobnoj skupini 65+, dok je 268.911 (43,1%) osoba u radno-aktivnoj dobi, 20 - 64 godine. Evidentno je da se posljednjih godina broj osoba s invaliditetom povećao. Svakodnevna radna praksa očito ukazuje da je i dalje velik broj osoba s invaliditetom socijalno isključen unatoč uložnim naporima u socijalno uključivanje, te da je zajednički rad na povećanju kvalitete življenja invalida rada i osoba s invaliditetom kroz unapređenje i razvijanje mreže socijalnih usluga neophodan. Hrvatska se ratificiranjem Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda i Fakultativnog protokola uz Konvenciju 2007. godine obvezala na poštivanje međunarodnog ugovora kao dijela pravnog poretka RH prema Ustavu i na snazi je iznad zakona. Konvencija je utemeljena na modelu ljudskih prava i socijalnom modelu priznajući puni opseg prava osobama s invaliditetom bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi pružajući mogućnost kreiranja, izbora i kontrole vlastitih života neovisno o stupnju i vrsti oštećenja. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine svi relevantni strateški dokumenti i prioriteti usklađuju se sa razdobljem 2014-2020 i smjericama strateških dokumenata Europske unije, kao što su **Europa 2020. - Strategija za pametan, održiv i inkluzivni rast i Europska platforma za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti**, na nacionalnim dokumentima - **Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014 -2020)**, Nacionalnom programu reformi, i to specifično u onim područjima koja su usklađena sa ciljevima UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Europske

strategije za osobe sa invaliditetom 2010-2020. Svi dokumenti ističu borbu protiv diskriminacije i isključenosti sa kojima se suočavaju osobe sa invaliditetom što zahtjeva mjere na različitim razinama i u različitim područjima djelovanja. Platforma protiv siromaštva naglašava i važnost analize utjecaja javnih politika/zakona na društvo. Dokument ističe važnost analize utjecaja mjera javnih politika na osobe s invaliditetom. Za ostvarivanje ciljeva socijalnog uključivanja i socijalne kohezije Europe 2020 na EU razini dogovoren je i višegodišnji plan financiranja za razdoblje 2014 do 2020. To ističe i Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014 – 2020), dokumentu Vlade RH koji objedinjava politike zapošljavanja i suzbijanja siromaštva. Dokument predstavlja postojeće stanje siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj, kao i uzroka koji su doveli do toga stanja te mjere kao osnovu za djelovanje. Glavne aktivnosti programa

- Sastanci programskog tima na kojima su se planirali zadaci i aktivnosti, te njihova provedba i praćenje tijekom provedbe (7)
- Informiranje korisnika (informirano 17 896 korisnika, članova udruga osoba s invaliditetom)
- Pravno savjetovanje i podrška korisnicima (pravno savjetovano 198 korisnika (M:81, Ž:117))
- Sudjelovanje zaposlenika na edukacijama, okruglim stolovima, seminarima, radionicama (na 12 aktivnosti sudjelovalo 5 zaposlenika (M:1, Ž:4))
- Obilazak temeljnih udruga i pružanje tehničke podrške:
Udruga invalida rada grada Osijeka, Udruga invalida rada i osoba s invaliditetom Belišća i Valpova, Udruga invalida rada Đakovo
- Provedba anketnog upitnika (Prosljeđena obavijest, pismo motivacije i anketni upitnici svim udrugama članicama s ciljem dobivanja uvida u položaj osoba s invaliditetom i uloga udruga u lokalnoj zajednici)

Broj i struktura korisnika po aktivnostima

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja provedbe programa u programske aktivnosti uključeno je ukupno 198 korisnika, od kojih je 117 ženskih osoba i 81 muška osoba. Korisnici su invalidi rada i osobe s različitim stupnjem i vrstom invaliditeta s područja cijele Republike Hrvatske kako iz urbanih tako i iz ruralnih sredina. Korisnici su osobe s invaliditetom, invalidi rada s različitim vrstama i težinom invaliditeta. Po spolu podjednako su obuhvaćene osobe oba spola dok prema dobi znatno prevladavaju osobe starije životne dobi u skupini 65+. U dobi od 65+ obuhvaćeno je 132 korisnika od kojih je 55 muškaraca i 77 žena. Prema mjestu boravka korisnici su s područja cijele Republike Hrvatske. Korisnici su iz urbanih i iz ruralnih sredina. Nepoznavanje zakonske regulative, nedostatna informiranost i neupućenost glavni su razlozi zbog kojih se korisnici javljaju. Nepoznavanje pravne regulative i nemogućnost tumačenja pravne terminologije te potreba za tumačenjem zakona, potreba za informacijama, pravnim savjetima i podrškom u realizaciji prava osnovni su razlozi zbog kojih se korisnici javljaju. Korisnike se upućuje u zakonske pretpostavke na temelju kojih mogu ostvariti prava odnosno korisnicima se pružaju informacije i pravni savjeti o tome gdje i kako mogu ostvariti prava koja im kao osobama s invaliditetom pripadaju iz područja mirovinskog osiguranja, socijalne skrbi, zdravstvenog osiguranja, prekršajnog zakona, vodiča kroz propise, zakona o udrugama,

zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja, zakona o radu, ovršnog zakona, zakona o općem upravnom postupku, zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, zakona o zemljišnim knjigama, zakona o nasljeđivanju i obveznim odnosima, zakona o sudskim pristojbama, zakona o parničnom postupku, zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, zakona o zaštiti potrošača, kaznenog zakona. Često se javljaju osobe starije životne dobi koje žive u samačkim kućanstvima, a njihov najveći problem predstavljaju socijalna isključenost, socijalna izoliranost i usamljenost. Slabija pokretljivost, različite kronične bolesti uz postojeći invaliditet, te nedovoljno poznavanje tehnoloških mogućnosti i nepoznavanje načina kako se služiti njima predstavljaju ograničenja u socijalnoj uključenosti.

Aktivnost	Broj aktivnosti	Broj izravnih korisnika	Broj neizravnih korisnika
<i>Sastanci programskog tima</i>	7	6	33 udruge članice (oko 17 900 članova)
<i>Pravno savjetovanje i informiranje</i>	198	198	Članovi obitelji izravnih korisnika, uža zajednica
<i>Sudjelovanje zaposlenika na edukacijama, seminarima, radionicama, skupovima</i>	12	5	Potencijalni korisnici, osobe s invaliditetom, voditelji udruga, članovi u udrugama
<i>Terenski obilazak udruga</i>	3	3	1121
<i>Evaluacija</i>	1	Svi uključeni u program	Šira javnost

Vidljivost i utjecaj programa

Hrvatski savez udruga invalida rada izdaje časopis **Informacije** s ciljem pružanja informacija o novinama na svim područjima života osoba s invaliditetom (zdravstveni sustav, ekonomski sustav, mirovinski sustav, rehabilitacija, kultura,...). Informacije su dostupne u tiskanom obliku svim udrugama članicama i njihovim članovima i šire, a isto tako dostupne su i u elektroničkom obliku putem internetske stranice. **Internetska stranica Hrvatskog saveza udruga invalida rada** redovito se ažurira i pruža sve relevantne informacije osobama s invaliditetom. Putem web stranice pružaju se informacije o redovnim aktivnostima Saveza i programskim aktivnostima. Hrvatski savez udruga invalida rada ima i **facebook stranicu** koja predstavlja izvor informiranja i uspješan način komunikacije sa širom javnosti. Redovan rad Saveza prati i **In portal** za osobe s invaliditetom. Sudjelovanjem predstavnika Hrvatskog saveza udruga invalida rada u radijskim i televizijskim emisijama ističu se aktualnosti vezane uz osobe s invaliditetom i vrši senzibilizacija javnosti.

**PROJEKT ŠIRENJE USLUGE OSOBNE ASISTENCIJE ZA OSOBE S INVALIDITETOM –
UP.02.2.2.14.0112 I TROGODIŠNJI PROGRAM “OSIGURAVANJE OSOBNOG ASISTENTA
ZA OSOBE S NAJTEŽOM VRSTOM I STUPNJEM INVALIDITETA“**

Usluga osobne asistencije predstavlja pružanje potpore osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta u provođenju aktivnosti svakodnevnog življenja i samozbrinjavanja.

Usluga osobne asistencije putem ESF projekta pružala se do 30. lipnja 2022. godine se za 14 korisnika. Od 01. srpnja 2022. godine usluga se nastavila pružati putem nacionalnog projekta.

Usluga putem nacionalnog projekta pruža se za 6 korisnika.

Usluga se pruža u trajanju pola radnog vremena mjesečno prema unaprijed utvrđenom planu rada korisnika, a o pruženoj usluzi osobni asistent vodi evidenciju.

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA - HSUIR
CROATIAN ASSOCIATION OF SOCIETIES
OF DISABLED WORKERS
je nositelj projekta

Širenje usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom

Trajanje projekta: 20 mjeseca
Vrijednost projekta: 1.605.396,00 kn
Iznos EU potpore: 1.605.396,00 kn

Projekt se provodi u sklopu Operativnog programa
Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.

RAZVOJ USLUGE OSOBNE ASISTENCIJE
ZA OSOBE S INVALIDITETOM-FAZA III – UP.02.2.2.14.0112

Projekt sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Sadržaj ovog webstranice materijala uključiva je odgovornost Hrvatskog saveza udruga invalida rada

Projekt sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Sadržaj ovog webstranice materijala uključiva je odgovornost Hrvatskog saveza udruga invalida rada

BLIC VIJESTI

TEMATSKA RASPRAVA O NACRTU ZAKONA O OSOBNOJ ASISTENCIJI

Na inicijativu SOIH-a predstavnici saveza i udruga osoba s invaliditetom proveli su dana 16. prosinca 2022. sadržajnu online Tematsku raspravu o Nacrtu Zakona o osobnoj asistenciji koja je okupila 174 sudionika. Nakon uvodne riječi Marice Mirić, predsjednice SOIH-a,

segmentarnim pristupom po člancima Nacrta Zakona zabilježeni su svi prijedlozi sudionika. Ti prijedlozi će se, zajedno s ranije dostavljenim prijedlozima saveza i udruga osoba s invaliditetom proizašlim nakon online sastanka održanog 5. prosinca, objediniti i dostaviti na razmatranje Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MROSP). Budući da su savezi osoba s invaliditetom zatražili sastanak s MROSP koji je zakazan za 21. prosinca, bit će to prilika da se prijedlozi razmotre i dogovore izmjene o čemu će se sudionici Tematske rasprave obavijestiti putem online sastanka. Dana 1. prosinca, prilikom dostave Nacrta Zakona i Obrazloženja uz Nacrt članovima Radne skupine, MROSP je najavio Okrugli stol koji će biti još jedna od mogućnosti za razmatranje istog u smjeru donošenja kvalitetnog Zakona o osobnoj asistenciji.

USPJEŠNO PROVEDENA KAMPANJA 16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO UVJETOVANOG NASILJA 2022.

SOIH – Mreža žena s invaliditetom, po dvanaesti put provela je “Kampanju 16 dana aktivizma protiv rodno

uvjetovanog nasilja”. Riječ je o međunarodnoj Kampanji koja se obilježava svake godine od 25. studenoga - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama do 10. prosinca - Međunarodnog dana ljudskih prava. Kampanja se provodila s ciljem senzibiliziranja i podizanja svijesti šire javnosti o velikoj pojavnosti i žurnoj potrebi djelovanja u cilju sprječavanja nasilja nad ženama i djevojkama, a posebice nad ženama i djevojkama s invaliditetom. Poseban cilj ove godine, pod motom #pokrenite bio je potaknuti Vladu Republike Hrvatske da skloništa za žene žrtve nasilja učini potpuno pristupačnim ženama s invaliditetom i to građevinski, komunikacijski i orijentacijski.

OSOBAMA S INVALIDITETOM JEDNOKRATNA NAKNADA OD 1000,00 KN

Na 180. sjednici Vlade Republike Hrvatske prihvaćene su Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života te Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi radi ublažavanja posljedica rasta troškova života. Jednokratno novčano primanje isplatiti će se korisnicima mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj

Jednokratno novčano primanje korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života		
Kategorija po ostvarenim iznosima za luku ukupnog mirovinskog primanja	Ukupno broj korisnika kojima je isplaćeno 1000 kn	Ukupno iznos iznos 1000 kn
do 1.850 kn	89.818	89.818.000,00 kn
od 1.850,01 kn do 2.350 kn	123.673	123.673.000,00 kn
od 2.350,01 kn do 3.350 kn	285.208	285.208.000,00 kn
od 3.350,01 kn do 4.360 kn	187.188	187.188.000,00 kn

Isplata jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata			
Iznos jednoraznog novčanog primanja odobren na luku djece po korisniku	Broj korisnika	Broj djece	Iznos iznos
300 kn	52.801	52.809	15.840.300,00 kn
500 kn	40.932	81.916	20.479.000,00 kn
700 kn	22.390	67.770	15.613.000,00 kn
900 kn	6.504	24.416	5.493.600,00 kn
1.500 kn	2.853	16.001	3.338.300,00 kn

i u inozemstvu, koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, koji nisu zaposleni i čija ukupna mjesečna mirovinska primanja ne prelaze iznos od 4.360,00 kn. Iznos jednokratnog primanja ovisan je visini mirovinskih primanja i utvrđuje se u rasponu od 1.200,00 kuna do 400,00 kuna. Jednokratno novčano primanje bit će isplaćeno u prosincu ove godine za sve one korisnike kojima je mirovina bila u isplati u kolovozu 2022. godine. Umirovljenici koji su ostvarili ili će ostvariti mirovinu do 31. prosinca 2022. isplata jednokratnog novčanog primanja izvršit će se u ožujku 2023. godine. Korisnici inozemnih mirovina kojim je izvršene isplata tzv. Inflatornog dodatka u prosincu ove godine neće morati ponovno dostavljati dokaze o visini inozemne mirovine, a umirovljenici koji će mirovinu ostvariti do 31. prosinca 2022., imaju rok do 28. veljače 2023. da dostave dokaz o inozemnoj mirovini kako bi im se isplatilo jednokratno primanje.

Jednokratno novčano primanje korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi

Jednokratno novčano primanje korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi i to korisnicima naknade za ugroženog kupca energenata (zajamčene minimalne naknade, osobne invalidnine – ako im nije osigurana usluga smještaja ili organizirano stanovanje, nacionalne naknade za starije osobe, novčane naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji, novčane naknade za civilne stradalnike iz Domovinskog rata) i korisnicima prava na doplatu za pomoć i njegu, a kojima je to pravo priznato u trenutku stupanja na snagu ove **Odluke**. Jednokratno novčano primanje isplatit će se korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi u iznosu od tisuću kuna, a isplata će se izvršiti u prosincu 2022. godine putem nadležnih centara za socijalnu skrb. Jednokratno novčano primanje izuzeto je od ovrhe, a sukladno članku 8. stavku 2. točki 1. Zakona o porezu na dohodak ne smatra se dohotkom te ne podliježe oporezivanju. Jednokratno novčano primanje isplaćeno korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi neće se uračunavati u prihodovni cenzus za oslobođenje od plaćanja premije dopunskog zdravstvenog osiguranja.

DOSTUPNA TISKANICA ZA ISPLATU DIJELA OBITELJSKE MIROVINE

Na stranicama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje dostupna je Tiskanica za isplatu dijela obiteljske mirovine

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (**Narodne novine, br. 119/2022**) stupa na snagu 01. siječnja 2023. godine. Tiskanica zahtjeva za isplatu dijela obiteljske mirovine objavljena je na stranicama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Tiskanica će bit dostupna i putem e-usluga HZMO-a, u sustavu e-Građani od 02. siječnja 2023. godine. Uz zahtjev za isplatu dijela obiteljske mirovine nije potrebno dostavljati drugu dokumentaciju. Zahtjev za isplatu dijela obiteljske mirovine podnosi se područnoj službi/uredu HZMO-a prema prebivalištu podnositelja zahtjeva. Zahtjev se može se podnijeti i usmeno u zapisnik, a može se predati besplatno i u svim poštanskim uredima na području RH te u Mirovinskim informativnim centrima u Zagrebu (Gradišćanska 26), Splitu (Matoševa 3), Osijeku (J. J. Strossmayera 3) i Rijeci (Titov trg 8A). Za sva dodatna pitanja u vezi novog modela obiteljske mirovine možete se obratiti HZMO putem [web obrasca](#) ili na brojeve telefona 01 4595 011/022.

Izvor: [Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje](#)

SJEĆANJE NA DUGOGODIŠNJEG PREDSJEDNIKA HSUIR-A JOSIPA PETRAČA

Dragi predsjedniče,

Prošle su dvije tužne godine od kada ste nas zauvijek napustili.

Vrijeme koje prolazi ne donosi zaborav, već ljubav i sjećanje na vas.

Ostat ćete voljeni i nikad zaboravljeni.

Počivali u miru Božjem.

OLAKŠAN PRELAZAK NA EURO OSOBAMA S INVALIDITETOM

Hrvatski savez udruga invalida rada distribuirao je svojim udrugama članicama 1290 konvertora

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom distribuirala je savezima i udrugama osoba s invaliditetom 5 400 konvertora, odnosno kalkulatora s fiksnim tečajem koji preračunavaju eure u kune i kune u eure. Iznimno su korisni za gluhe osobe, starije osobe s invaliditetom te osobe s invaliditetom s motoričkim teškoćama ruku i tremorima. Kalkulatori su nabavljeni u sklopu informativne kampanje za zamjenu hrvatske kune eurom, koju provode vlada i Hrvatska narodna banka, uz sufinanciranje Europske unije. Kampanja obuhvaća i novu je aplikaciju EuroHR uz pomoć koje građani mogu preračunati kune u eure i obratno. Aplikacija je besplatna je i dostupna za Android i iPhone uređaje. Osim preračunavanja valuta, pomaže građanima pronaći odgovore na pitanja o zamjeni kune eurom. Hrvatski savez udruga invalida rada distribuirao je svojim udrugama članicama ukupno 1 290 konvertora.

18. SJEDNICA ODBORA ZA PRAĆENJE OPERATIVNOG PROGRAMA "KONKURENTNOST I KOHEZIJA"

18. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ održala se 14. prosinca 2022. godine u hotelu Sheraton u Zagrebu

U organizaciji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u svojstvu Upravljačkog tijela za Operativni program „Konkurentnost i kohezija“, 18. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa održala se 14. prosinca 2022. godine u hotelu Sheraton u Zagrebu. Tajništvo Odbora izvijestilo je o promjenama u članstvu Odbora za praćenje, financijskom napretku provedbe Operativnog programa "Konkurentnosti i kohezije" te o statusu izmjene Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020. Tijekom sjednice usvojena je izmjena plana vrednovanja. Koordinacijsko tijelo predstavilo je Programe za razdoblje 2021. – 2027., što uključuje „Program Konkurentnost i kohezija“ i „Integrirani teritorijalni program“. Predstavnici Ministarstva financija izvijestili su o potrebnim prilagodbama za prijelaz na poslovanje u eurima. Na sjednici su prisustvovati članovi Odbora za praćenje koji se sastoji od predstavnika tijela državne uprave, partnerskih institucija, civilnoga društva, socijalnih i gospodarskih partnera, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije te financijskih institucija relevantnih za provedbu Operativnoga programa. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na sjednici.

ODLUKA O USKLAĐIVANJU PRIHODOVNOG CENZUSA ZA OSTVARIVANJA PRAVA NA PLAĆANJE PREMIJE DOPUNSKOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA U 2023. GODINI

Sukladno Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, HZZO svake godine provodi usklađenje prihodovnog cenzusa s promjenama prosječnog indeksa potrošačkih cijena i promjenama prosječne bruto plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj

Dana 30. studenoga 2022. godine u skladu sa Zakonom, donesena je Odluka o usklađivanju prihodovnog cenzusa za ostvarivanje prava na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna u 2023. godini te će pravo na plaćanje premije dopunskoga zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna u 2023. godini moći ostvariti osigurane osobe HZZO-a, ako im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 2.251,71 kuna/298,85 eura, te osigurane osobe – samci, ako im prihod u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 2.814,64 kune/373,57 eura. Navedeni cenzusi primjenjivat će se od 1. siječnja 2023. godine

Izvor: HZZO

PREDSTAVNIKE ZAJEDNICE SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE PRIMIO PREDSJEDNIK REPUBLIKE ZORAN MILANOVIĆ

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović primio je 05. prosinca 2022. godine, povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, predstavnike Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović primio je, povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, predstavnike Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, krovne organizacije osoba s invaliditetom u Hrvatskoj. Uz predsjednicu Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske Maricu Mirić, na sastanku su bili predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada Ante Štulić, predsjednik Hrvatskog paraolimpijskog odbora Ratko Kovačić, izvršna direktorica Saveza društava distrofičara Hrvatske Sanja Rimac, predsjednik Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama Ozren Catela, predsjednica Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih Jadranka Krstić i prevoditeljica Justina Zajc, novoizabrana predsjednica Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih Dijana Vinček, predsjednik Saveza civilnih invalida rata Hrvatske Ante Kalina, izvršna direktorica Saveza društava multiple skleroze Hrvatske Dijana Roginić, predsjednica Hrvatskog saveza udruga osoba s tjelesnim invaliditetom Jozefina Kranjčec, predsjednica Saveza udruga za autizam Hrvatske Lidija Penko, predsjednik Hrvatskog saveza udruga za mlade i studente

s invaliditetom Denis Marijon, predsjednik Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize Ivica Bašić, predsjednik Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara Bojan Hajdin, predsjednica Hrvatske udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet uz psa vodiča Mira Katalenić, izvršna direktorica Hrvatskog saveza slijepih Andreja Veljača i pratitelj Petar Glavaš te predsjednica Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba "Dodir" Sanja Tarczay i prevoditeljica Karla Silić.

USTANOVA URIHO PROSLAVILA 76. ROĐENDAN

Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom - URIHO svečanim je programom proslavila svoj 76. rođendan

Ustanova URIHO je u petak, 02. prosinca 2022. godine proslavila 76. rođendan uz bogat kulturno-umjetnički program. Bogat program, kako to ovako velikoj obljetnici i dolikuje, URIHO je priredio na Kajzerici, Avenija Dubrovnik 5, u novouređenim prostorima. Obilježavanje je krenulo s obilaskom proizvodnih pogona ustanove, izložbe i revije te predstavljanjem projekta aktivacije osoba s invaliditetom u sektoru turizma i

ugostiteljstva, a nastavilo se dodjelom povelja i priznanja zaslužnim pojedincima i institucijama te glazbeno - poetskim kabareom Adama Končića te nastupom grupe Excite. Obilježavanju su nazočili gradonačelnik Grada Zagreba, Tomislav Tomašević, predsjednik Gradske skupštine Grada Zagreba, Joško Klisović, saborska zastupnica i pomoćnica ravnateljice ustanove URIHO Ljubica Lukačić, nova ravnateljica ustanove URIHO Sanja Major, posebni savjetnik u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike i izaslanik ministra Marina Piletića, Ante Vučić. Ovogodišnji laureati ustanove URIHO su Romana Galić, pročelnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Adam Končić, kazališni, televizijski, filmski glumac i pjevač te Josip Držaić, bivši ravnatelj ustanove URIHO. Povelju Ivančicu primila je Neda Šutalo, kao dugogodišnja djelatnica Gradskog ureda Grada Zagreba za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Valentina Buljubašić iz Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Helga Svirčić iz Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, te Adrijana Kovač iz Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije. Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić sudjelovao je na svečanom obilježavanju.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I PREVENCIJA ZDRAVLJA OSOBA S INVALIDITETOM I DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, Grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom i Povjerenstvo za osobe s invaliditetom u suradnji s Poliklinikom za prevenciju kardiovaskularnih bolesti i rehabilitaciju, Srčana i Nastavnim zavodom za javno zdravstvo „Dr. Andrija

Štampar“ organizirao je okrugli stol pod nazivom Zdravstvena zaštita i prevencija zdravlja osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, u prostoru Tribine grada Zagreba, dana 01. prosinca 2022. godine. Program okruglog stola odnosio se na unaprjeđenje zdravstvene zaštite i promoviranja važnosti provođenja programa preventivnih pregleda, pravovremenog otkrivanja i preveniranja bolesti osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Također, cilj je bio dodatno informirati i motivirati naše sugrađane s invaliditetom na skrb o vlastitom zdravlju te o uslugama koje su im dostupne i za njih besplatne, jer ponekad je bolest nemoguće izbjeći, no značajno je njeno otkrivanje u što ranijem stadiju. Okrugli stol otvorila je dr. sc. Marinka Bakula-Andelić, pomoćnica pročelnice za zaštitu osoba s invaliditetom prezentacijom Zagrebačke strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2022. do 2025, a zatim je prepustila riječ ravnatelju Poliklinike Srčana doc. prim. dr. sc. Goranu Krstačiću, koji je uvodno prezentirao projekt Žene i srce, 2021.-2023., a zatim je govorio o važnosti sprečavanja nastanka invaliditeta i težih oštećenja zdravlja provođenjem preventivnih kardiovaskularnih pregleda i ranim otkrivanjem čimbenika rizika. Također, prezentirao je analizu rezultata preventivnih kardiovaskularnih pregleda koji su provedeni za osobe s invaliditetom različitih vrsta oštećenja u 2017. godini te u listopadu 2022. godine. Nakon toga su prim. Melita Jelavić, dr.med.spec. epidemiologije i Marija Škes, mag. educ. reh.iz Nastavnog zavoda govorile o važnosti preventivnih mamografskih pregleda za zdravlje žena s invaliditetom te o promicanju zdravlja kroz javnozdravstvene aktivnosti. Posebno su se osvrnule na mamografske preglede, koje su u Nastavnom zavodu za žene s invaliditetom organizirani i provedeni u mjesecu listopadu o.g., kao i na rad edukacijsko-rehabilitacijskog savjetovišta te savjetovišta za mlade s invaliditetom, koji djeluju u sklopu njihove ustanove. Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić je sudjelovao na okruglom stolu.

MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA

5. prosinca obilježava se Međunarodni dan volontera. Opća skupština UN-a proglasila ga je 1985. godine s ciljem da se neumoran rad volontera prepozna i promiče na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Obilježavanjem Međunarodnog dana volontera podsjećamo kako svaki novi dan donosi priliku da kroz volontiranje pokrenemo promjene u zajednici u kojoj živimo. Što društvo dobiva volontiranjem? Puno toga. Dobiva stvaranje novih vrijednosti, veća građanska odgovornost i aktivizam mladih, razvoj društvene solidarnosti, bolje socijalno uključivanje mladih u društvo, razvijanje kreativnosti i tolerancije, bolju kvalitetu življenja, humanije društvo, prevenciju poremećaja u ponašanju, bolju konkurentnost mladih na tržištu rada, učinkovitije odgovaranje na potrebe u društvu te povećanje socijalnog kapitala i društvene kohezije. Svaki novi dan prilika je za pokrenuti promjene u zajednici u kojoj živimo, ljudima oko sebe približiti dobrobit i vrijednost pomaganja za društvo, ali i primjere pojedinaca koji su svoja dobra djela uspjeli uklopiti u svoju svakodnevicu. Volonteri, sretan vam vaš dan!

PRIJEDLOG ZAKONA O OSOBNOJ ASISTENCIJI DOSTUPAN JE NA E-SAVJETOVANJU

Od 01. prosinca je na e-Savjetovanju dostupan Prijedlog zakona o osobnoj asistenciji i Obrazac iskaza o procjeni učinka propisa Nacrta prijedloga zakona o osobnoj asistenciji. U Republici Hrvatskoj, prema Izvješću o osobama s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za 2021. godinu, u Registru osoba s invaliditetom na dan 09. rujna 2021. godine bile su registrirane 586.153 osobe s invaliditetom od toga 335.050 muškaraca i 251.103 žena. Prema Izvješću o osobama s invaliditetom Hrvatskog

zavoda za javno zdravstvo iz rujna 2022. godine na dan 01. rujna 2022. godine registrirano je 624.019 osoba s invaliditetom. Osiguravanje usluge osobne asistencije za osobe s najtežim tjelesnim oštećenjem u Republici Hrvatskoj je započelo 2000. godine kroz projekt pokrenut od strane organizacija civilnog društva pod nazivom „Neovisno življenje“, a usluga se osiguravala uz financijsku potporu ministarstva nadležnog za socijalnu skrb. Nastavak ove usluge razvijao se kroz Pilot projekt osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta putem nacionalnih programa, kojeg je 2006. godine započelo ministarstvo nadležno za obitelj. Od 2015. godine usluga se osigurava i osobama s intelektualnim oštećenjem, osobama s poremećajem iz autističnog spektra i osobama s mentalnim oštećenjem. S ciljem jačanja socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom kroz daljnji razvoj i povećanje kvalitete usluge osobne asistencije, 2015. godine usluga se počela osiguravati i putem poziva financiranih iz Europskog socijalnog fonda. Tijekom 2020. godine provedeno je istraživanje „Evaluacija pružanja usluge osobne asistencije u Republici Hrvatskoj“ sa svrhom procjene relevantnosti, djelotvornosti, učinkovitosti i učinka pružanja usluge. Navedena evaluacija je istaknula da su kontinuitet i mogućnosti unapređenja usluge osobne asistencije ograničeni modelom financiranja putem projekata koji su vođeni od strane udruga te ograničeni projektnim financiranjem. Evaluacija je također potvrdila da je normativni okvir nedostatan, pri čemu je istaknuta potreba standardiziranja usluge i donošenja Zakona o osobnoj asistenciji. Hrvatski savez udruga invalida rada će zajedno sa svojim udrugama članicama sudjelovati u raspravama, komentarima i prijedlozima navedenog Zakona. Nacrt zakona o osobnoj asistenciji bit će dostupna zainteresiranoj javnosti na e-savjetovanju do 30. prosinca 2022. godine.

SVEČANA SJEDNICA POVJERENSTVA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, 01. prosinca 2022. godine u Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici održana je svečana sjednica Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom. Na sjednici je sudjelovao izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA "PRUŽANJE USLUGE TUMAČA/PREVODITELJA HZJ ZA OSOBE S OŠTEĆENJEM SLUHA"

Hrvatski savez za gluhe i nagluhe dana 01. prosinca 2022. godine organizirao je završnu konferenciju projekta „Pružanje usluge tumača/prevoditelja HZJ za osobe s oštećenjem sluha“

Uz realizaciju projekta „Pružanje usluge tumača/prevoditelja HZJ za osobe s oštećenjem sluha“ koji se

provodi uz potporu Europskog socijalnog fonda, Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., gluha zajednica koristi uslugu prevoditelja uživo te uslugu prevoditelja na daljinu – platforma Slavica. Slavica Web VRI je platforma za prevođenje/tumačenje na hrvatski znakovni jezik na daljinu. Slavica Web VRI pruža rješenje u obliku usluga video tumačenja/prevođenja pomoću interneta (*Video Remote Interpretation*/video prevođenje na daljinu – VRI) kada korištenje usluge prevoditelja/tumača na licu mjesta nije dostupno. Slavica Web VRI podržava komunikaciju između korisnika hrvatskog znakovnog jezika i osoba koje ne koriste HZJ, npr.:

- privatni *online* pozivi
- komunikacija u bolnicama ili liječničkim ordinacijama
- razgovori u ustanovama za zaštitu mentalnog zdravlja
- sastanci u policijskim postajama
- za potrebe škole financijskih institucija ili radnih mjesta
- u različitim okruženjima i situacijama.

Završna konferencija održala se u Double Tree by Hilton Zagreb u Zagrebu. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na završnoj konferenciji projekta „Pružanje usluge tumača/prevoditelja HZJ za osobe s oštećenjem sluha“.

TALENT SHOW 2022.

Savez društava distrofičara Hrvatske održao je 26. studenog 2022. godine peti po redu Talent showu i svečanu večeru „Srcem za srce“

U subotu 26. studenog 2022. godine u okviru Erasmus+ projekta „Digitalni prozor u svijet MD“ Savez društava distrofičara Hrvatske organizirao je “Talent show 2022.” s ciljem osvještavanja i promoviranja potencijala i talenata kod mladih osoba s mišićnom distrofijom. Talent show se održao u svečanoj dvorani Hotela Diplomat. Na "Talent showu 2022." mladi s mišićnom distrofijom su publici predstavili svoje stvaralačke i umjetničke sposobnosti – od glumačkih, glazbenih, spisateljskih, kreatorskih, slikarskih, do sad već tradicionalne Modne revije kojom se predstavilo jedanaest mladih djevojaka, članica Foruma mladih Saveza društava distrofičara Hrvatske. Hrvatski savez udruga invalida rada je s velikim zadovoljstvom podržao iskreno slavljem talenata i ljepote mladosti koja nikad ne odustaje, a uvijek nadahnjuje.

UVOD U INFORMACIJSKU I DIGITALNU TEHNOLOGIJU

Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida je u utorak, 22. studenog 2022. godine održao radionicu o digitalnoj tehnologiji za osobe s invaliditetom pod nazivom “Uvod u informacijsku i digitalnu tehnologiju” u prostoru restorana ustanove URIHO na adresi Avenija Marina Držića 1, Zagreb.

Radionicu je vodio struč.spec.ing.inf. Zvonimir Carek koji više od petnaest godina radi u operativi informacijskih sustava, od web stranica, programiranja mobilnih aplikacija, do održavanja informatičkih sustava. Carek je polaznike radionice proveo kroz glavne komponente računalnog sustava i njihove funkcije, kroz uredsku mrežu, principe hijerarhijske organizacije mapa u računalnim memorijama te kroz razlike formata datoteka, govorio je o skrivanju datoteka/ekstenzija, prošao je kroz analiziranje, primjenu i sažimanje datoteka, upoznao je sudionike s čestim problemima u uredskom poslovanju, principima kriptiranja i važnosti primjene enkripcije u svakodnevnom životu. Nakon toga doznali su osnove o domeni, web hostingu, web stranicama, emailu, cloudu i cloud servisima. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na radionici koja se održala uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

RADIONICA DIGITALNIH VJEŠTINA

Pro-NGO – kvalitetnijim upravljanjem do društvenih promjena je projekt usmjeren na jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u Hrvatskoj. Alati kojima organizacije trenutno upravljaju administracijom i financijama su za razinu složenosti i većinu njihovih potreba nedostadni, dok kreativna rješenja dostupna na hrvatskom jeziku izostaju. Projekt Pro - NGO svojim intervencijama i radionicama osnažuje kapacitete organizacija civilnog društva te razvija inovativne alate koji ostaju organizacijama civilnog društva i nakon završetka projekta. Jedna od takvih radionica održana je za organizacije udruga osoba s invaliditetom. Radionica je održana 16. studenoga 2022. godine u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i GONG-a te je upoznala sudionike s besplatnim digitalnim alatima Google. Na radionici je sudjelovao i Hrvatski savez udruga invalida rada.

NA IZVANREDNOJ SKUPŠTINI ZAJEDNICE SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE MARICA MIRIĆ IZABRANA JE ZA PREDSEDNICU

Na Izvanrednoj skupštini održanoj 23. listopada 2022. godine jednoglasno je za predsjednicu Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske izabrana Marica Mirić

Dugogodišnja suradnica i dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Marica Mirić jednoglasnom je odlukom članova Skupštine izabrana za predsjednicu. Uz dosadašnjeg dopredsjednika Antu Štulića, predsjednika Hrvatskog saveza udruga invalida rada novoizabran je još jedan dopredsjednik i to Ratko Kovačić, predsjednik Hrvatskog paraolimpijskog odbora. Članovi Predsjedništva Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske čine svi predsjednici saveza uključeni u krovnu organizaciju.

EUROPSKA KOMISIJA USVOJILA PROGRAM UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2021. - 2027.

Europska komisija usvojila Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. vrijedan 2,27 milijardi eura

Nakon usvajanja Sporazuma o partnerstvu u kolovozu, Europska komisija je 11. listopada 2022. usvojila Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027., prvi takav program iz paketa Kohezijske politike koji će se financirati iz Europskog socijalnog fonda plus u ukupnoj vrijednosti oko 2,27 milijardi eura.

Ulaganja su značajna za radnike, poslodavce, starije osobe, djecu, osobe s invaliditetom te izravno imaju utjecaj na svakodnevni život građana Republike Hrvatske, od kvalitete usluga koje primaju, kvalitete i dostupnosti obrazovanja djece, učenika i studenata do novih mogućnosti na tržištu rada i novih prilika za obrazovanje i stjecanje vještina kojima će osigurati bolja i sigurnija radna mjesta. Program predviđa značajna ulaganja u četiri ključna područja zapošljavanje, obrazovanje, socijalno uključivanje te zdravstvenu i dugotrajnu skrb. Ukupno je planirano 717 milijuna eura za ulaganja u tržište rada, zapošljavanje i nove vještine za zaposlene i nezaposlene, s naglaskom na mlade, koje će izravno utjecati na povećanje kvalitetnih radnih mjesta u Hrvatskoj. Osigurano je 697 milijuna eura za ulaganje u sustav obrazovanja i cjeloživotnog učenja koje će dovesti do visoko kvalificiranih ljudi i radne snage spremne za buduće tržište rada. Ulaganjem u socijalno uključivanje najranjivijih kroz razvoj i dostupnost usluga u zajednici u iznosu od 687 milijuna eura izravno će se doprinijeti smanjenju osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te omogućavanju samostalnog i dostojanstvenog života ranjivim skupinama u društvu. Ulaganjem u zdravstveni sustavi razvoj politike dugotrajne skrbi uz pomoć 80 milijuna eura osigurat će se pristupačna i kvalitetna usluga. U odnosu na razdoblje 2014. – 2020., nastavit će se financirati uspješni projekti kao što su mjere aktivne politike zapošljavanja, rad pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama, rad osobnih asistenata za osobe s invaliditetom, stipendija za studente iz ranjivih skupina. Ulagat će se u vrtiće, specijalizacije za liječnike i usavršavanje medicinskog osoblja, proces deinstitutionalizacije i transformacije, osigurat će se školska prehrana za ranjivu djecu kao i podjele hrane i materijalne pomoći, širenje socijalnih usluga za ranjive skupine uključujući hrvatske branitelje, ulagat će se i u socijalno uključivanje kroz kulturu, turizam i sport te nastavak programa Zaželi posebno usmjerenog na pomoć i podršku starijim i nemoćnim osobama u svakodnevnom životu. Od novih ulaganja kroz ESF+ program financirat će se uvođenje financijskih instrumenata za mikro i male poduzetnike te društvena poduzeća, ciljano ulaganje u podršku za uvođenje cjelodnevnih škole, besplatnu pomoć u učenju i izvanškolske aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva te ulaganja u dugotrajnu skrb. Posebna pozornost će se posvetiti ulaganju u one vještine koje su potrebne za tržište rada kroz financiranje mjera obrazovanja za 75 tisuća zaposlenih i nezaposlenih osoba. Također, za jačanje ključnih partnera u provedbi ESF+ programa, organizacija civilnoga društva i socijalnih partnera, osigurano je ukupno 64 milijuna eura (54 milijuna eura za jačanje kapaciteta civilnog društva i 10 milijuna eura za jačanje kapaciteta socijalnih partnera).

KONFERENCIJA POVODOM SVJETSKOG DANA CEREBRALNE PARALIZE

Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize povodom Svjetskog dana cerebralne paralize organizirao je konferenciju pod nazivom „Uloga i korištenje napredne tehnologije u životima osoba s cerebralnom i dječjom paralizom“

Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize organizirao je povodom Svjetskog dana cerebralne paralize, 06. listopada 2022. godine, konferenciju pod nazivom „Uloga i korištenje napredne tehnologije kod osoba s cerebralnom paralizom“ na Inkluzivnoj farmi u Hrastovici. Konferencijom se željelo istaknuti, ali i inspirirati sudionike o tehnološkim rješenjima za osobe s cerebralnom paralizom. Konferenciju je otvorio Ivica Bašić, predsjednik Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize te je riječ potom prepustio izvršnoj direktorici Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, Snježani Tomašević koja se zahvalila na odabiru Inkluzivne farme kao mjesta obilježavanja ove globalne kampanje. Dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Marica Mirić, pohvalila je odabir tema Konferencije te istaknula njenu važnost u pomicanju granice u području cerebralne paralize. Izvršna direktorica Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize, Mirjana Markovinović sudionicima Konferencije ukratko je dala informacije o Svjetskom danu cerebralne paralize. Prof.dr.sc. Renata Pinjatela održala je predavanje pod nazivom „Asistivna tehnologija: stanje i perspektive“. Profesorica Pinjatela je ukratko dala presjek projekta na „Asistivna tehnologija u 21. stoljeću - primjena i perspektive“ u okviru projekta Platforma 50+. Ivana Vinceković, magistra edukacijske rehabilitacije predstavila je projekt „Podrška ostvarenju jednakih mogućnosti u obrazovanju za učenike s teškoćama u razvoju – ATTEND“ čiji je specifični cilj poboljšati obrazovanje djece s teškoćama u razvoju osiguravanjem pristupa asistivnoj tehnologiji. Nakon edukacijskog dijela, sudionici Konferencije su obišli Inkluzivnu farmu. Na Konferenciji je sudjelovao predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić i izvršni direktor, Leke Sokolaj.

PROGLAŠENI NAJBOLJI POSLODAVCI ZA OSOBE S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA 2021. GODINU

U organizaciji Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom 05. listopada u Zagrebu održala se dodjela priznanja "Poslodavac

godine za osobe s invaliditetom" za 2021. godinu

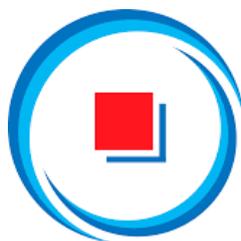
Ravnateljica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom Damira Benc, ravnateljica Uprave za obitelj i socijalnu politiku Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marija Barilić, ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Ante Lončar, predstavница Hrvatske udruge poslodavaca Nina Mališ te dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske Marica Mirić, svečano su dodijelili priznanja Poslodavac godine za osobe s invaliditetom za 2021. godinu. Priznanje je namijenjeno poslodavcima koji prednjače u zapošljavanju osoba s invaliditetom, njeguju kulturu uključenosti, pružaju jednake prilike za zapošljavanje, obrazovanje, napredovanje i sigurnost svih zaposlenika te upravljaju poslovanjem na društveno odgovoran način.

Događanje je održano pod pokroviteljstvom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Ministar Marin Piletić obratio se uzvanicima putem videa te naglasio važnost integracije i poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, u čiju svrhu Vlada godišnje izdvaja milijardu kuna, kojima se u prosjeku osigurava uključivanje na tržište rada za 1400 osoba s invaliditetom. Poslodavci obuhvaćeni projektom ispunjavaju propisanu kvotnu obvezu zapošljavanjem osoba s invaliditetom. Odabir najboljih izvršen je temeljem evaluacije provedenih terenskih istraživanja u 16 kompanija. U selekcijskom postupku, posebna je pažnja usmjerena na uvjete rada, radna mjesta i poslove na kojima rade te druge aktivnosti u kojima sudjeluju osobe s invaliditetom. Projekt se provodi u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Hrvatskom udrugom poslodavaca, Institutom za razvoj tržišta rada, Portalom Moj Posao i Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH.

Poslodavci godine za osobe s invaliditetom za 2021. godinu su:

- » Mikro poslodavac: ASEMO D.O.O., Vrbovec
- » Mali poslodavac: DATA LINK d.o.o., Bjelovar
- » Srednji poslodavac: OČNA OPTIKA OCULUS, obrt za optičke usluge i trgovinu, Osijek
- » Veliki poslodavac: 3. MAJ BRODOGRADILIŠTE D.D., Rijeka
- » Poslodavac iz javnog sektora: SPLIT PARKING D.O.O., Split
- » Primjer dobre prakse: BOMARK PAK D.O.O., Ludbreg.

Izvor: Zavod za vještačenje,
profesionalnu rehabilitaciju i
zapošljavanje osoba s
invaliditetom

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

ISPLATA JEDNOKRATNOG**NOVČANOG PRIMANJA****KORISNICIMA MIROVINE**

U okviru sveobuhvatnog paketa mjera za ublažavanje porasta cijena energenata na standard građana Vlada Republike Hrvatske, na sjednici održanoj 08. rujna 2022. godine, donijela je Odluku o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine

Prema **Odluci Vlade RH o isplati jednokratnog novčanog primanja radi ublažavanja posljedica porasta cijena** od 08. rujna 2022. godine pravo na isplatu jednokratnog novčanog primanja imaju korisnici mirovine s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, zatečeni u isplati mirovine za mjesec kolovoz 2022. godine i to:

- korisnici mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj, ako im ukupno mjesečno mirovinsko primanje isplaćeno u Republici Hrvatskoj za kolovoz 2022. godine ne prelazi iznos od 4.360,00 kuna i koji nisu zaposleni, odnosno ne obavljaju djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja
- korisnici mirovine kojima se uz mirovinu ostvarenu u Republici Hrvatskoj isplaćuje i mirovina iz inozemstva, ako im ukupno mirovinsko primanje ostvareno u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu ne prelazi iznos od 4.360,00 kuna
- korisnici mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj, koji su navršili mirovinski staž u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu.

Prema **Odluci o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata** pravo na isplatu odnosi se na sve trenutne primatelje doplatka za djecu. Isplata se određuje na sljedeći način: ako roditelj ima samo jedno dijete i to je dijete s teškoćama u razvoju koje prima dječji doplatok u iznosu od 830,00 kn za to jedno dijete primit će jednokratnu novčanu naknadu od 300,00 kn. Ako osim tog djeteta ima još jedno dijete koje je zdravo i za koje također prima dječji doplatok, za to dvoje djece primit će iznos od 500,00 kn. Ako ima troje djece i za sve troje prima dječji doplatok u bilo kojem iznosu primit će jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od 700,00 kn, za 4 djeteta 900,00 kn a za 5 djece i više 1.100,00 kuna. Jednokratna novčana pomoć bit će im isplaćena u mjesecu listopadu 2022. godine. Jednokratno novčano primanje primit će i oni roditelji kojima je postupak ostvarivanja prava na dječji doplatok trenutno u tijeku, oni će primiti jednokratnu novčanu pomoć u mjesecu prosincu 2022. godine. Jednokratno novčano primanje ne može biti predmet ovrhe.

Prema Uredbi o izmjeni **Uredbe o mjesečnom iznosu naknade za ugroženog kupca energenata, načinu sudjelovanja u podmirenju troškova energenata korisnika naknade i postupanju Hrvatskog zavoda za socijalni rad** povećava se dosadašnji

iznos naknade sa 400,00 kuna na 500,00 kuna. Iznos od 500,00 kuna primjenjuje se od dana 01. listopada 2022. godine.

Prema **Zaključku u vezi s pomoći potrebitim građanima u snabdijevanju ogrjevnim drvom** mjera je namijenjena za sve korisnike zajamčene minimalne naknade. Centri za socijalnu skrb dostavljaju evidenciju takvih korisnika Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike koji tada obavještava Hrvatske šume d.o.o., tako da se drva mogu nabaviti na prodajnim mjestima Hrvatskih šuma. To se ne odnosi na odredbu kojom se: Samcu ili kućanstvu korisniku zajamčene minimalne naknade koji se grije na drva priznaje pravo na troškove ogrjeva tako da mu se jednom godišnje osigura 3 m³ drva ili odobri novčani iznos za podmirenje tog troška u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grad Zagreb. Ovaj zaključak ide za tim da se omogući dodatna kupnja drva iznad tih odobrenih besplatnih 3 m³ s popustom od 15%.

IZVJEŠĆE O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

U Republici Hrvatskoj, po stanju na dan 01. rujna 2022. godine, živi 624.019 osoba s invaliditetom od čega je 353.550 muškog spola (56,7%) i 270.469 ženskog spola (43,3%) te tako osobe s invaliditetom čine oko 16,0% ukupnog stanovništva RH

Hrvatski zavod za javno zdravstvo objavio je Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Ovogodišnje izvješće o osobama s invaliditetom sadrži prikaze općih sociodemografskih parametara te podatke o vrstama oštećenja i oštećenjima funkcionalnih sposobnosti za Republiku Hrvatsku te za svaku županiju zasebno. Sve obrade iz ovog izvještaja provedene su s obzirom na stanje dana 01.09.2022. godine i u potpunosti su prilagođene novom načinu vještačenja, te nema mogućnosti za analizu podataka koji su se nekad prikupljali po starom

načinu utvrđivanja invaliditeta. Iz navedenog razloga se ne može primjerice provesti obrada prema završenom stupnju obrazovanja i životnim uvjetima (Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom to nema kao obavezno polje prilikom vještačenja). Važno je ovdje istaknuti i metodologiju izračuna prevalencija. Za izračun prevalencije invaliditeta u Republici Hrvatskoj i po županijama korišteni su parametri Registra osoba s invaliditetom te prvi službeni rezultati Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine Državnog zavoda za statistiku.

NOVI ALATI U PODRUČJU PODRŠKE ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA

U Zagrebačkom inovacijskom centru - ZICER, 21. i 22. rujna 2022. godine održala se konferencija „Novi alati u pružanju podrške žrtvama i svjedocima“ u organizaciji Udruge za podršku žrtvama i svjedocima

Konferencija je održana povodom obilježavanja devete godine rada Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja te šesnaeste godišnjice osnivanja Udruge za podršku žrtvama i svjedocima. Rad Konferencije bio je podijeljen na dvije teme, tako je prvi dan bio posvećen osobama s invaliditetom dok su drugog dana predstavljeni novi alati u sustavu pružanja podrške žrtvama i svjedocima.

O temi osobe s invaliditetom kao žrtve kaznenih djela izlagali su: Jura Martinović, državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa i uprave, Miren Špek, izvršni direktor Udruge za podršku žrtvama i svjedocima, Paola Greiner iz Validity foundation, Darijo Jurišić, zamjenik Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom te sudionici panel rasprave, Ivana Eterović iz Hrvatskog pravnog centra, Marica Mirić, dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i Nikica Hamer Vidmar iz Ministarstva pravosuđa i uprave. Sudionici panel rasprave istaknuli su poteškoće u radu s osobama s invaliditetom koje su žrtve kaznenih djela te fizičke, institucionalne, kulturološke i pravne barijere koje sprečavaju ostvarivanje prava u pravnom postupku, ali i ravnopravan pristup institucijama poput policije i sudova. Zaključci prvog dana su nužnost jasnijeg definiranja osoba s invaliditetom u zakonu, dodatna implementacija Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u nacionalne zakone, važnost dodatne edukacije i međusektorske suradnje kako bi se osiguralo što adekvatnije pružanje podrške žrtvama, jačanje mreže udruga osoba s invaliditetom za promicanje prava, dodatno prikupljanje informacija i informiranje ministarstava i vlada država. Predloženo je osnivanje visoko specijaliziranih timova za pomoć i rad s osobama s invaliditetom te korištenje inovativnih tehnika kontakta sa žrtvama. Drugi dan konferencije bio je posvećen novim alatima u sustavu pružanja podrške žrtvama i svjedocima. Kroz panel raspravu na temu „Sustava naprednog referiranja žrtvi“ dosadašnja iskustva podijelile su Nikica Hamer Vidmar ispred Ministarstva pravosuđa i uprave, Anita Matijević, ispred Ministarstva unutarnjih poslova, Romana Trstenjak ispred Policijske uprave Koprivničko-križevačke i Tomislav Primorac ispred VII. policijske postaje u Zagrebu te Maja Štahan ispred Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja. U drugoj panel raspravi sudjelovali su Ana Ercegović, psihologinja i programska koordinatorica u Hrabrom telefonu, Dean Sarčević iz Udruge B.a.B.e., Jelena Veljača, jedna od osnivačica inicijative #spasime, Dunja Bonacci Skenderović, neovisna konzultantica za suzbijanje nasilja nad ženama. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Konferenciji je sudjelovao izvršni direktor, Leke Sokolaj.

**NACIONALNI DAN BORBE PROTIV
NASILJA NAD ŽENAMA - 22 RUJNA**

**22. rujna
Nacionalni
dan
borbe
protiv nasilja
nad ženama**

Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, obilježava se u spomen na tri ubijene žene na zagrebačkom Općinskom sudu 22. rujna 1999. godine, kada je tijekom brakorazvodne parnice Mato Oraškić usmrtio svoju suprugu Gordanu Oraškić i njezinu odvjetnicu Hajru Prohić te sutkinju Ljiljanu Hvalec, a ranio zapisničarku Stanku Cvetković. Povodom devetnaeste godine obilježavanja 22. rujna - Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama SOIH-Mreža žena s invaliditetom želi se osvrnuti na problematiku obiteljskog nasilja nad ženama koje je u porastu u hrvatskom društvu, no i jednako toliko marginalizirano. Kada govorimo o ženama s invaliditetom one su u najmanje dvostruko većoj mjeri izložene nasilju u odnosu na žene bez invaliditeta. Nasilje u obitelji od strane partnera najrašireniji je oblik nasilja nad ženama i predstavlja jedno od najčešće kršenih ljudskih prava našeg doba. Posebno je alarmantna činjenica velikog porasta femicida - u protekloj 2021. godini u Republici Hrvatskoj zabilježeno je 14 ubojstava žena, dok je do kraja kolovoza ove godine ubijeno već 12 žena. U gotovo svim slučajevima žrtve su bile ubijene od strane bliskih muških osoba, najčešće bivših ili sadašnjih intimnih partnera. Zabrinjavajuće je što se počiniteljima kaznenog djela nasilja u obitelji, kada postoji opasnost od ponavljanja nasilja, izriču mjere opreza – zabrana približavanja određenoj osobi, zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe i/ili udaljenje iz doma, koje su nesvrhsishodne i nedovoljno štite žrtve nasilja. Unatoč primjeni navedenih mjera žrtve ostaju izložene počinitelju nasilja, o čemu svjedoče nedavni slučajevi ubojstava i pokušaji ubojstava žena od strane partnera kojima je bila izrečena mjera zabrane približavanja. U ovoj godini i SOIH-SOS telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja intervenirao je u slučaju pokušaja ubojstva od strane partnera s ciljem zaštite i pružanja podrške ženi s invaliditetom. Zbog pokušaja ubojstva počinitelju nasilja izrečena je mjera istražnog zatvora. Unatoč iskazima svjedoka i psihijatrijskom vještačenju koji su upućivali na postojanje opasnosti od počinjenja sličnog ili težeg kaznenog djela, istražni zatvor je nakon šest mjeseci zamijenjen mjerom zabrane približavanja. Apsurdno je da se takva mjera izriče u slučaju kada žena s invaliditetom žrtva nasilja živi u istom kućanstvu s počiniteljem nasilja, a bez izricanja mjere udaljenja iz doma i sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja. Iz gore navedenog i iz iskustva rada SOIH-SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja evidentno je da zaštitne mjere i mjere opreza nisu dovoljno učinkovite i u pravilu obeshrabruju žrtve na prijavljivanje lakših oblika nasilja sve dok nasilje ne preraste u teže oblike koji podliježu kaznenom zakonodavstvu, a koji najčešće imaju tragične ishode. Kako bi se spriječile buduće tragedije potrebno je educirati i informirati žene o njihovim pravima u cilju osnaživanja za prijavu nasilja. Nužna je i edukacija stručnjaka iz područja zdravstva, policije, socijalne skrbi i pravosuđa za prepoznavanje nasilja te adekvatno postupanje prema žrtvama nasilja. Od iznimne važnosti su preventivni programi i poboljšanje zakonodavnog okvira za procesuiranje nasilja. Ne manje važno je i poticanje građana da, u slučaju saznanja, budu odgovorni i prijave nasilje nadležnim institucijama.

Izvor: Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

DIGITALNA PRISTUPAČNOST OD ZAKONA DO PRAKSE

Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva u suradnji s Povjerenikom za informiranje, Zajednicom saveza osoba s

invaliditetom Hrvatske i Državnom školom za javnu upravu organizirao je 22. rujna 2022. godine virtualni okrugli stol „Digitalna pristupačnost od zakona do prakse“. Cilj okruglog stola bio je predstaviti rezultate rada udruga, tijela javnog sektora i tijela zaduženih za provedbu i praćenje Zakona u području digitalne pristupačnosti i osigurati platformu za razmjenu iskustava, mišljenja i prijedloga za njezino unapređenje koje će omogućiti veću uključenost hrvatskog društva. Program okruglog stola, putem videokonferencijskog sustava Državne škole za javnu upravu, pratilo je približno 300 sudionika. Okruglim stolom moderirala je Svjetlana Marioni iz udruge Zamisli i članica Europskog gospodarskog i socijalnog odbora. Pozdravne govore održali su Karlo Ressler (EU zastupnik i član Posebnog odbora Europskog parlamenta za umjetnu inteligenciju u digitalnom dobu) Bernard Gršić (državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva) sr.sc. Zoran Pičuljan (Povjerenik za informiranje) i Rudolf Vujević (ravatelj Državne škole za javnu upravu) Panelisti na okruglom stolu bile su institucije zadužene za provedbu **Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora**, obveznici primjene Zakona te predstavnici udruga osoba s invaliditetom.

- Marko Kovačić: Zakon o pristupačnosti - izazovi u provedbi (Ured povjerenika za informiranje)
- dr.sc. Tamara Horvat Klemen: Organizacija i provedba programa osposobljavanja djelatnika tijela javnog sektora o primjeni Zakona o pristupačnosti (Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva)
- Sanda Starešina: Pristupačnost u praksi: sinergija teorije i iskustva (Carnet)
- Katarina Strunjak: Digitalna pristupačnost - izazovi osobama s tjelesnim invaliditetom (Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske)
- Bruno Tot: Digitalna pristupačnost za slijepe i slabovidne u praksi (Hrvatski savez udruga invalida rada)
- Petra Sajko Hlušička: Iskustvo Državne geodetske uprave u prilagodbi mrežnih stranica i portala prema Zakonu o pristupačnosti (Državna geodetska uprava)
- Jasmina Plavac: Prilagodba mrežnih stranica - iskustva Sveučilišnog računskog centra (Srce)

Na okruglom stolu sudjelovao je i Hrvatski savez udruga invalida rada.

RAZMJENOM ISKUSTAVA DO JAČANJA MEĐUSEKTORSKE SURADNJE U BORBI PROTIV NASILJA U OBITELJI

U sklopu projekta „Mjesto sigurnosti i podrške za žrtve nasilja u obitelji“ održan je virtualni okrugli stol pod nazivom „Razmjenom iskustava do jačanja međusektorske suradnje u borbi protiv nasilja u obitelji“

Dana 21. rujna 2022. godine u sklopu projekta „Mjesto sigurnosti i podrške za žrtve nasilja u obitelji“ održan je virtualni okrugli stol pod nazivom „Razmjenom iskustava do jačanja međusektorske suradnje u borbi protiv nasilja u obitelji“. Okrugli stol održan je putem ZOOM platforme. Moderatorica okruglog stola, izv. prof. dr. sc. Snježana Vasiljević s Pravnog fakulteta u Zagrebu, održala je uvodnu riječ i vodila rasprave između izlaganja, dok su kao panelisti sudjelovali predstavnici različitih sektora koji se u svom radu susreću i pomažu žrtvama nasilja u obitelji. Prvo je svoja iskustva podijelio Nebojša Paunović, pravni savjetnik pravobraniteljice iz Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, nakon čega je povedena rasprava. Zatim je Nikolina Grubišić Požar, voditeljica Odjela maloljetničke delinkvencije Policijske uprave zagrebačke iznijela iskustva rada sa žrtvama obiteljskog nasilja iz perspektive MUP-a, a sudionici su imali priliku postavljati pitanja i dati svoje mišljenje o problematici. Sljedeće izlaganje odnosilo se na rad Centra za socijalnu skrb o kojem je govorila pravica Irena Kovačević iz Centra za socijalnu skrb Zagreb, a naposljetku je osnivač Plavog telefona Miroslav Vučenović iznio iskustva iz dugogodišnje prakse Plavog telefona koji pomaže žrtvama nasilja u obitelji. Sudionici su se nakon svakog izlaganja aktivno i zainteresirano uključivali u raspravu, postavljali pitanja i davali svoje komentare vezano za međusektorsku suradnju u borbi protiv nasilja u obitelji. Na okruglom stolu sudjelovala je 81 osoba, a zastupljeni su bili predstavnici županijskih timova za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, predstavnici pravosuđa, Ministarstva unutarnjih poslova, Ureda pučke pravobraniteljice, kao i djelatnici škola, bolnica i domova zdravlja, centara za socijalnu skrb, organizacija civilnog društva i jedinica lokalne i regionalne samouprave. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na okruglom stolu je sudjelovala stručna suradnica, Iva Karakaš

Izvor: Mobbing

**HRVATSKA 01. LISTOPADA
OBILJEŽAVA EUROPSKI DAN
FILANTROPIJE I ZAKLADNIŠTVA U
OKVIRU TJEDNA FILANTROPIJE
2022.**

Hrvatska 01. listopada obilježava
Europski dan filantropije i
zakladništva u okviru Tjedna

filantropije 2022. godine. Činimo dobro otiskom srca!

Europska zaklada za filantropiju i društveni razvoj kao koordinatorica Hrvatskog foruma zaklada ZaDobro.BIT! koji broji 41 članicu, i ove godine, u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva, po sedmi put uključuje se u obilježavanje Europskog dana filantropije i zakladništva i to tijekom Tjedna filantropije u razdoblju od 21. rujna do 5. listopada 2022. godine. Članice Hrvatskog foruma zaklada ZaDobroBIT!, navedene u Kalendaru događanja (niže u tekstu), organiziraju ovim povodom brojne aktivnosti kojima je cilj motivirati što veći broj građana/-ki da svojim vlastitim angažmanom doprinesu daljnjem razvoju filantropije u Hrvatskoj.

Središnje obilježavanje Tjedna filantropije 2022. održat će se u Zadru, u subotu, 01. listopada na prostoru Dviju palača (Providurova i Kneževa palača, adresa: Poljana Šime Budinića 3, <https://dvijepalace.hr/>) s početkom u 10 sati. U okviru središnjeg obilježavanja planirani su brojni interaktivni sadržaji usmjereni djeci i mladima kako bi ih se senzibiliziralo i usmjerilo u osvještavanje važnosti filantropskog angažmana te važnosti njihovih osobnih doprinosa globalnim ciljevima održivog razvoja UN-a.

Dvije aktivnosti koje će se provoditi u sklopu središnjeg obilježavanja su:

- * Ponovno upotrijebi, sa srcem!: djeca će izrađivati prekrivače za beskućnike od korištenih dječjih majica te tako doprinijeti osvještavanju važnosti smanjenja siromaštva;
- * Za zeleno srce Zemlje!: djeca će saditi biljke u lončanice koje će ukrašavati i ozeleniti škole u 15 gradova u Hrvatskoj te tako doprinijeti zaštiti okoliša i održivom razvoju.

Osim šire javnosti na događanje i u interaktivne sadržaje uključiti će se polaznici (učenici i učenice) prve generacije hrvatskog modela Programa sCOOLFOOD iz Male Subotice, Draškovca, Velikog Trojstva, Velike Pisanice, Sikirevaca, Omišlja, Zadra, Sv. Filip Jakova, Splita i Siska (11 škola).

Izvor: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

EUROPSKI TJEDAN MOBILNOSTI

2022. - "KOMBINIRAJ I KREĆI SE"

Europski tjedan mobilnosti održava se u razdoblju od 16. do 22. rujna s ciljem preispitivanja alternativa održivog prijevoza u urbanim sredinama. Slogan ovogodišnjeg Europskog tjedna mobilnosti je

„Kombiniraj i kreći se!“

Europski tjedan mobilnosti održava se svake godine u razdoblju od 16. do 22. rujna s ciljem preispitivanja alternativa održivog prijevoza u urbanim sredinama. Poticanjem pojedinaca na odabir održivih načina prijevoza, poput pješaćenja i bicikliranja, možemo smanjiti emisije CO₂, poboljšati kvalitetu zraka, ali i vlastito zdravlje te urbane prostore

učiniti ugodnijim mjestima za život i rad. Tema 21. Europskog tjedna mobilnosti je „Bolja povezanost“ („*Better connections*“) kojom se diljem Europe nastoji potaknuti sinergija između građana i lokalnih samouprava koje nude svoju stručnost, kreativnost i predanost podizanju svijesti o važnosti održive mobilnosti i poticanja promjene ponašanja u korist aktivnih oblika mobilnosti, primjerice, pješaćenja i bicikliranja, kao i korištenja javnog prijevoza. Pritom se ističe kako se pametnim planiranjem i bolje organiziranim prijevozom omogućuje efikasnije povezivanje mjesta i osoba.

S tim ciljem odabran je i ovogodišnji slogan „Kombiniraj i kreći se!“ („*Mix & Move!*“), kojim se potiče odabir aktivnih oblika kretanja ili kombiniranje pješaćenja i bicikliranja s javnim prijevozom. Pritom se želi istaknuti kako se pješaćenjem i bicikliranjem ne proizvode štetni emisijski plinovi, ali i brojne druge prednosti i dobrobiti, poput društvene i ekonomske pristupačnosti te pozitivnog učinka na ljudsko zdravlje. **Europski tjedan mobilnosti predstavlja savršenu priliku za isprobavanje novih oblika čiste mobilnosti, upoznavanje s mogućnostima rješavanja trenutnih prometnih izazova, ali i napretka prema održivijoj mobilnosti za gradove diljem Europe.**

USKORO ZAPOČINJE PROVEDBA ESF+

PROGRAMA UČINKOVITI LJUDSKI

POTENCIJALI 2021. - 2027.

Nakon intenzivnih završnih pregovora s Europskom komisijom, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je 15. srpnja 2022. službeno dostavilo završnu verziju

Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.

Na jesen se očekuje završetak formalnog procesa i službeno usvajanje programa nakon čega slijede prvi ESF+ natječaj. Program Učinkoviti ljudski potencijali predviđa ulaganja u područjima: zapošljavanja, obrazovanja, socijalnog uključivanja, zdravstvene i dugotrajne skrbi **ukupne vrijednosti 2,27 milijardi eura** (EU udio 1,93 milijardi eura).

Kontinuitet ulaganja u odnosu na razdoblje 2014. – 2020. ogleda se u nastavku financiranja mjera aktivne politike zapošljavanja, pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama, osobnih asistenata za osobe s invaliditetom, stipendija za studente iz ranjivih skupina, ulaganja u vrtiće, specijalizacija za liječnike i usavršavanja medicinskog osoblja, procesa deinstytucionalizacije i transformacije, osiguranja školske prehrane za ranjivu djecu, te podjele hrane i materijalne pomoći, širenja socijalnih usluga za ranjive skupine uključujući hrvatske branitelje, ulaganja u socijalno uključivanje kroz kulturu, turizam i sport te provedbe *flagship* programa *Zaželi* usmjerenog na pomoć i podršku starijim i nemoćnim osobama u svakodnevnom životu. Od novih ulaganja kroz ESF+ program će se financirati uvođenje financijskih instrumenata za mikro i male poduzetnike te društvena poduzeća, ciljano ulaganje u podršku za uvođenje cjelodnevne škole, besplatnu pomoć u

učenju i izvanškolske aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva, te ulaganja u dugotrajnu skrb. Posebna pozornost će se posvetiti ulaganju u vještine kroz financiranje mjera obrazovanja za 75 tisuća zaposlenih i nezaposlenih osoba (vaučeri). Za jačanje naših ključnih partnera u provedbi ESF+ programa, organizacija civilnoga društva i socijalnih partnera, osigurano je ukupno 64 milijuna eura (54 milijuna eura za jačanje kapaciteta civilnog društva i 10 milijuna eura za jačanje kapaciteta socijalnih partnera). Program će doprinijeti ostvarenju nacionalnih ciljeva Akcijskog plana za provedbu Europskog stupa socijalnih prava do 2030. godine:

- Povećanje stope zaposlenosti na 75 posto;
- Povećanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju na 55 posto;
- Smanjenje stope rizika od siromaštva i socijalne isključenosti na 15 posto.

Izvor: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

III. SASTANAK STRUČNOG SAVJETA

PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S

INVALIDITETOM

Treći sastanak članova Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom održao se online 13. srpnja 2022. godine

Uvodno se članicama i članovima Stručnog savjeta obratila pravobraniteljica Anka Slonjšak koja se osvrnula na rad ureda Pravobranitelja za osobe s invaliditetom te na područne urede u Osijeku, Splitu, Rijeci. Ured Pravobranitelja za osobe s invaliditetom obilježit će sljedeće godine petnaest godina uspješnog rada nizom aktivnosti. Nakon uvoda daljnje teme i rasprave na sastanku odnosile su se na aktualne izazove osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju s posebnim osvrtom na Inicijativu za zabranu korištenja CD protokola. Na sastanku su sudjelovale predstavnice Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Lejla Kiš Glavaš i Jasmina Stošić. Savjet je pružio puno podršku Peticiji za zabranu CD protokola. Na samom kraju Dario Jurišić, zamjenik pravobraniteljice osvrnuo se na pravne propise u proteklom razdoblju te tako naveo da je ured Pravobranitelja za osobe s invaliditetom sudjelovao u 7 javnih savjetovanja s 25 prijedloga. Trenutno su 3 propisa na savjetovanju:

1. Zakon o radu - 11. kolovoza 2022. godine
2. Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga - 10. kolovoza 2022. godine
3. Tehnički propis o osiguravanju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom I smanjene pokretljivosti - 04. kolovoza 2022. godine

Na sastanku je sudjelovao i Hrvatski savez udruga invalida rada.

PRILAGODBA AKTIVNOSTI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA U PROCESU UVOĐENJA EURA KAO SLUŽBENE VALUTE U RH

Ministarstvo financija je izradilo uputu o prilagodbi aktivnosti neprofitnih organizacija u procesu uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

Ministarstvo financija je na svojoj **mrežnoj stranici namijenjenoj neprofitnim organizacijama** objavilo detaljnu uputu o prilagodbi aktivnosti neprofitnih organizacija u procesu uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Kako je riječ o procesu koji ima učinak na sve u Republici Hrvatskoj tako će utjecati i na aktivnosti neprofitnih organizacija. Uputa Ministarstva financija sadrži temeljna načela uvođenja eura i pravila za sve vrste preračunavanja, način izrade financijskih planova neprofitnih organizacija, vođenje poslovnih knjiga i evidencije knjigovodstvenih isprava, uključujući obrasce za izvještavanje kod neprofitnih organizacija u razdoblju uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Upute o uvođenju eura u Republici Hrvatskoj može se dostaviti na adresu upiti.euro@mfin.hr

OSOBE S INVALIDITETOM U PROMETU - HEKUP 2022.

invaliditetom u RH.” Tijekom izlaganja najavio je uskoro i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održala je 05. srpnja 2022. godine okrugli stol na temu „Vizija pristupačnog prijevoza za osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj“.

Moderatorica okruglog stola, dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, Marica Mirić, nakon pozdravnog i uvodnog dijela, najavila je izlagače.

» Tonći Pauk, načelnik Sektora cestovnog prometa Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, obrazložio je “Perspektivu pristupačnog prijevoza za osobe s

» Natalija Šimunović, načelnica Sektora za koordinaciju u pripremi i provedbi projekata i za koordinaciju korištenja sredstava tehničke pomoći Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, upoznala je prisutne s temom „Prava osoba s invaliditetom kao horizontalnog načela u programima koji dobivaju potporu EU fondova“.

» Željka Grbac, viša savjetnica specijalistica Službe za politike za osobe s invaliditetom i druge socijalno osjetljive skupine Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike izlagala je na temu "Izazovi poboljšanja pristupačnosti prijevoza u okviru Strateškog i Akcijskog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom"

Predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i predstavnici organizacija, saveza i udruga osoba s invaliditetom iz svih županija u RH dali su prikaz pristupačnosti javnoga prijevoza za osobe s invaliditetom. U svim županijama prilagođen prijevoz za osobe s invaliditetom je upitan, posebno to se odnosi na manja mjesta i gradove gdje ne postoji međugradski prijevoz. U pojedinim sredinama postoji razumijevanje za potrebe osiguravanja pristupačnog prijevoza koji se najčešće rješava kroz angažmane udruga osoba s invaliditetom. Međutim, najčešći oblik takvih realizacija ostvaruje se kroz korištenje kombi vozila što svake godine iziskuje značajna financijska sredstva za udruge. Vezano za osiguravanje pristupačnog javnog cestovnog prijevoza iznesen je i prijedlog o razmatranju mogućnosti izmjene važećeg Zakona o prijevozu u cestovnom prometu na način da se udruge osoba s invaliditetom prepozna kao prihvatljive gospodarske subjekte za obavljanje i pružanje usluga pristupačnog prijevoza.

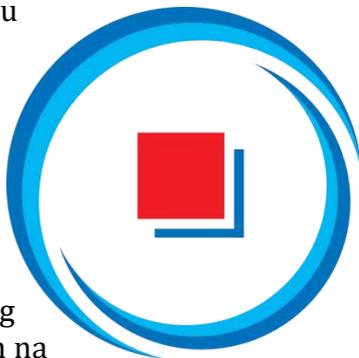
Zaključak prisutnih sudionika je da se treba ići prema univerzalnom dizajnu koji će biti prilagođen za sve osobe s invaliditetom.

PILOT PROJEKT RAZVOJA I USPOSTAVE USLUGE PRUŽATELJA OSOBNE ASISTENCIJE OSOBAMA S INVALIDITETOM NA RADNOM MJESTU

Zavod za vještačenje, profesionalnu zapošljavanje osoba s invaliditetom organizirao je sastanak s predstavnicima saveza osoba s invaliditetom 05. srpnja 2022. godine.

Projekt bi se bavio problematikom neravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom na

tržištu rada, njihova otežanog zapošljavanja, nemogućnosti učinkovitog i održivog rada uslijed nedostatne podrške. Iako razumna prilagodba uključuje prilagodbu svih aspekata radnog mjesta i radnog okoliša, odnosno fizičkih, tehničkih, organizacijskih, kognitivnih, psihosocijalnih i drugih, postoje zadaci za čije je uspješno izvršavanje potrebna pomoć i podrška druge osobe. Projektom se planira razviti, organizirati i osigurati pomoć i podrška osobnog asistenta u radu zaposlenim osobama s invaliditetom, kao i nezaposlenim osobama koje su upućene ili sudjeluju u nekoj od usluga profesionalne rehabilitacije u cilju povećanja zapošljivosti. Na sastanku u ime Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovao je izvršni direktor, Leke Sokolaj.

rehabilitaciju i
ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

PRAVNI PROPISI**Nova minimalna plaća za 2023.**

Novi iznos za minimalnu plaću za 2023. godinu propisana je u bruto iznosu od 700,00 eura (uredba o visini minimalne plaće za 2023. godinu – Nar. nov. br. 122/2022). Visina minimalne plaće primjenjuje se za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2023. godine. Podsjećamo da je minimalna plaća najniži mjesečni iznos plaće koji radniku pripada za rad u punom radnom vremenu.

Vođenje jednostavnog knjigovodstva u 2023.

Udruga može voditi u 2023. godini jednostavno knjigovodstvo umjesto dvojnog knjigovodstva ako u 2020., 2021., i 2022. nije niti u jednoj od tih godina imala prihode veće od 230.000,00 kuna (30.526,25 eura) niti imovinu čija je vrijednost bila veća od 230.000,00 kuna (30526,25 eura).

Obavijest korisnicima obrasca „POPIS DUGOTRAJNE NEFINANCIJSKE IMOVINE“ od 01. siječnja 2023.

Udruga koja vodi jednostavno knjigovodstvo od 01. siječnja 2023. popis dugotrajne nefinancijske imovine treba pounjavati u eurima.

Godišnji popis imovine i obveza (inventura) za 2022. godinu

Udruge moraju godišnji popis imovine i obveza provesti krajem svake godine, tj. sa stanjem na dan 31. prosinca poslovne godine.

Izrada godišnjeg programa rada i financijskog plana

Udruga koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva obvezna je izrađivati godišnji program rada i financijski plan za njegovu provedbu.

Financijski plan sastoji se od:

- plana prihoda i rashoda
- plana zaduživanja i otplata
- obrazloženja financijskog plana.

Financijski plan donosi najviše tijelo udruge, odnosno tijelo koje je temeljem statuta udruge za to ovlašteno, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za slijedeću godinu.

Izmjene i dopune Zakona o radu

U petak, 16. prosinca 2022. u Hrvatskom saboru donesene su izmjene i dopune Zakona o radu i Zakon o suzbijanju neprijavljenog rada. Stupanje na snagu Zakona predviđeno je 1. siječnja 2023., s time da će 1. srpnja 2023. stupiti na snagu članak o obvezi dostave svih kolektivnih ugovora ministarstvu nadležnom za rad, te 1. siječnja 2024. svi dodani članci o radu putem digitalnih radnih

platformi. Izmjenama i dopunama Zakona osigurat će se kvalitetan i suvremen pravni okvir koji jamči dostojanstvene uvjete rada radnika, te ujedno predstavlja okvir za poticanje poduzetničkih aktivnosti. Kao najznačajnije zakonske promjene ističu se sprječavanje neopravdanog sklapanja ugovora o radu na određeno vrijeme, nove načine obavljanja stalnih sezonskih poslova, potpunije i precizno uređenje rada na izdvojenom mjestu rada i rada na daljinu pri čemu radnik može birati mjesto rada. Fleksibilnije uređenje dodatnog rada za drugog poslodavca, bez suglasnosti matičnog poslodavca i uz veći broj dopuštenih sati takvoga rada, propisivanje minimalnog povećanja plaće za rad radnika nedjeljom (50%), pravo na neplaćeni dopust od 5 dana godišnje za pružanje osobne skrbi članu obitelji ili kućanstva kao i pravo na odsutnost s posla zbog osobito važnih i hitnih obiteljskih razloga radnika kada je potrebna njegova trenutna nazočnost. Također, propisano je i načelo prava na nedostupnost u profesionalnoj komunikaciji, za vrijeme odmora i dopusta, uz predviđene iznimke, obveza ugovaranja plaće u bruto iznosu i njezine isplate na transakcijski račun radnika radi zaštite radnika i sprječavanja neprijavljenoga rada, izostanak prava na otkazni rok i otpremninu radnicima koji ostvaruju uvjete za starosnu mirovinu (65 godina života i 15 godina mirovinskoga staža) sa svrhom poticanja poslodavaca na zadržavanje u radnom odnosu takvih radnika. Propisana je i mogućnost da članovi sindikata koji je pregovarao oko sklapanja kolektivnog ugovora, putem istog ostvare određena povoljnija materijalna prava, sve radi poticanja sindikalnog rada i kolektivnog pregovaranja te cjelovito uređenje novog oblika rada koji se obavlja korištenjem digitalnih radnih platformi s primarnim ciljem zaštite osoba koje na takav način rade. Zakon se istodobno usklađuje s dvije nove EU direktive, i to Direktivom o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima te Direktivom o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi, te se njime, također, provode obveze uvrštene u Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2027. Prihvaćeni su i amandmani, između ostaloga, da se sa deset na sedam radnih dana mjesečno skraćuje rok nakon kojeg je poslodavac dužan nadoknaditi troškove rada na izdvojenom radnom mjestu, s 12 na šest mjeseci skraćuje se vrijeme koje mora proteći između dva prijedloga radnika poslodavcu kod kojeg je zaposlen na određeno, za sklapanje ugovora na neodređeno. Također, kod sezonskih radnika precizirano je što se smatra neopravdanim odbijanjem ponude u kojoj je opseg prava i obveza jednak ili veći u odnosu na prethodno sklopljen ugovor o radu. Radnik također ima pravo izostati jedan dan u kalendarskoj godini s posla, kada je zbog bolesti ili nesretnog slučaja u obitelji prijeko potrebna njegova trenutna nazočnost.

Izvor: Ministarstvo rada, miroinskog sustva, obitelji i socijalne politike

Novi model obiteljskih mirovina od 1. siječnja 2023.

Zakon o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/2021 i 119/2022)

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju od 1. siječnja 2023. izmijenjen je model obiteljskih mirovina kako bi se korisnicima povećalo ukupno mirovinsko primanje omogućavanjem **isplate dijela obiteljske mirovine u visini od 27% uz korištenje starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine**. Također, sve obiteljske mirovine **povećavaju se za 10%**.

**HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA UPUTIO JE PRIJEDLOG ZA INICIRANJE
HITNE DOPUNE ČLANAKA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI**

Broj: 229/2022

Zagreb, 26. listopada 2022. godine

**MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOG SUSTAVA,
OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE**

Predmet: *Prijedlog za iniciranje hitne dopune članaka Zakona o socijalnoj skrbi*

Poštovani,

Članak 51. Zakona o socijalnoj skrbi (NN br.119/22) glasi:

Zapreke za priznavanje prava na osobnu invalidninu

Članak 51.

Pravo na osobnu invalidninu ne priznaje se osobi:

1. kojoj je priznata usluga smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama ovoga Zakona ili drugim propisima
2. koja osobnu invalidninu ostvaruje prema drugim propisima
3. koja doplatak za pomoć i njegu ostvaruje prema ovom Zakonu ili drugim propisima.

Predlažemo da se članak 51 . Zakona o socijalnoj skrbi nadopuni tako da sada glasi:

Zapreke za priznavanje prava na osobnu invalidninu

Članak 51.

Pravo na osobnu invalidninu ne priznaje se osobi:

1. kojoj je priznata usluga smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama ovoga Zakona ili drugim propisima
2. koja osobnu invalidninu ostvaruje prema drugim propisima
- 3. koja doplatak za pomoć i njegu ostvaruje prema ovom Zakonu ili drugim važećim propisima.***

Obrazloženje:

Potrebno je izjednačiti pravni položaj osoba s invaliditetom koji su ostvarivali doplatka za pomoć i njegu u sustavu mirovinskog osiguranja prema starim zakonskim određenjima Zakona o mirovinskom osiguranju, o navedenom pravu, te su stavljeni u neravnopravni položaj u odnosu na druge osobe s invaliditetom korisnike osobnih invalidnina, **jer se radi o stečenim pravima kojih se ne mogu odreći, niti zatražiti i ostvariti pravo na mirovanje navedenog prava.** Navedenom inicijativom dana je mogućnost da se iznos ostvarene osobne invalidnine umanjí za iznos doplatka za pomoć i njegu iz sustava mirovinskog osiguranja.

Nastavno, nadopunom članka ostvarene su **zakonske pretpostavke za trajno rješenje problema i za potrebe najavljenog nacrtá Zakona o inkluzivnom dodatku, ispravljanja diskriminatornog položaja korisnika navedenog stečenog prava (doplatka za pomoć i njegu), u odnosu na ostale osobe s invaliditetom, te činjenici da zbog IV. stupnja funkcionalnosti i teškog invaliditeta ne ulaze u korisničku skupinu za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu iz sustava socijalne skrbi.**

Navedena je nadopuna u skladu s Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom čl. 28.

PRIMJERENI ŽIVOTNI STANDARD I SOCIJALNA ZAŠTITA

1. Države potpisnice priznaju pravo osobama s invaliditetom na odgovarajući životni standard za njih i njihove obitelji, uključujući odgovarajuću prehranu, odijevanje, stanovanje, kao i na stalno unaprjeđenje životnih uvjeta te će poduzeti odgovarajuće korake kako bi zaštitile i promicale ostvarenje ovog prava bez diskriminacije na osnovi invaliditeta.

2. Države potpisnice priznaju pravo osoba s invaliditetom na socijalnu zaštitu i na uživanje tog prava bez diskriminacije na osnovi invaliditeta, te će poduzeti odgovarajuće korake kako bi zaštitile i promicale ostvarenje ovog prava, uključujući i mjere u svrhu:

(a) osiguranja jednakog pristupa osoba s invaliditetom čistoj vodi i osiguranja dostupnosti odgovarajućih i financijski pristupačnih usluga i drugih vrsta pomoći vezanih uz potrebe koje proizlaze iz invaliditeta;

(b) osiguranja pristupa osoba s invaliditetom, posebice žena, djevojaka i osoba starije životne dobi s invaliditetom, programima socijalne zaštite i programima smanjenja siromaštva;

(c) osiguranja pristupa državnoj pomoći osobama s invaliditetom i njihovih obitelji koje žive u uvjetima siromaštva kako bi podmirili izdatke vezane uz invaliditet, uključujući odgovarajuću obuku, savjetovanje, financijsku pomoć i povremenu pomoć u kući oko skrbi za osobu s invaliditetom;

(d) osiguranja pristupa osoba s invaliditetom javnim programima stambenoga zbrinjavanja;

(e) osiguranja ravnopravnoga pristupa osobama s invaliditetom programima i beneficijama mirovinskog osiguranja.

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 3. i članka 58. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine broj 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010, 5/2014), i Zakona o suzbijanju diskriminacije.

S obzirom na navedeno, predlažemo da inicirate hitnu dopunu Zakona o socijalnoj skrbi.

S poštovanjem,

Izvršni direktor

dipl. iur. Sokolaj Leke

Predsjednik

Ante Štulić

Na znanje:

- *Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom*
- *Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike*
- *Sabor Republike Hrvatske, Ured za zakonodavstvo*
- *Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske*

IZ UDRUGA ČLANICA HSUIR-A

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA

OBILJEŽILA 56. GODINU OSNUTKA

Udruga invalida rada Zagreba obilježila je 27. rujna 2022. godine pedeset šestu obljetnicu svoga osnutka tribinom "UIR za SVE".

Pod pokroviteljstvom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Udruga invalida rada Zagreba obilježila je 56. obljetnicu svoga osnutka tematskom tribinom "UIR za SVE". Na tribini su predstavljene programe koje Udruga invalida rada Zagreba neprekidno provodi već dvadesetak godina, a čiji su izravni korisnici invalidi rada i ostale osobe s

invaliditetom: Pravno savjetovalište, Klupske aktivnosti, Ljetovanje, Rekreativno-zdravstveni program i Mobilni tim. Programe su predstavili dugogodišnji zaposlenici Udruge s bogatim iskustvom u provedbi programa. Po završetku tribine, dodijeljene su nagrade, priznanja i zahvalnice pojedincima i institucijama koji su na bilo koji način doprinijeli promicanju prava i interesa invalida rada i osoba s invaliditetom, kao i radu Udruge. Za članove Udruge kojih je gotovo 7 000 u srijedu, 28. rujna organizirat će se prigodno druženje u prostorijama Udruge uz otvorenje izložbe umjetničkih fotografija, polaznika radionice digitalne fotografije. Obilježavanju 56. obljetnice osnutka Udruge invalida rada Zagreba nazočili su Ante Štulić, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada i Leke Sokolaj, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić obratio se sudionicima tribine te čestitao Udruzi na dosadašnjem radu i rezultatima.

UDRUGA INVALIDA RADA PAKRAC - LIPIK U POSJETI DRUŠTVU INVALIDA RADA KRAPINA

U sklopu programa „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“ Udruga invalida rada Pakrac – Lipik posjetila je partnersku organizaciju Društvo invalida rada Krapina

U sklopu druge godine provedbe programa Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“, Udruga invalida rada Pakrac – Lipik posjetila je 23. rujna 2022. godine partnersku organizaciju Društvo invalida rada Krapina. Članovi Udruge invalida rada Pakrac - Lipik posjetili su

Društvo u Krapini kako bi razmijenili pozitivna iskustva. Nakon posjete Društvu obišli smo Muzej krapinskih neandertalaca koji je smješten nedaleko svjetski poznatog nalazišta "Hušnjakovo" s kojim čini jedinstvenu cjelinu za obilazak. Uz stručno vodstvo obišli smo i samo nalazište do kojeg vodi lagana šetnja. Nakon posjete Muzeju, uz osvježanje smo razmijenili iskustva rada u udruzi, aktivnosti koje se provode s članovima te napredak provedbe programa "Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi". Program je u završnoj fazi provedbe, a jedna od projektnih aktivnosti je razmjena iskustava između partnerskih organizacija. Aktivnost je uspješno izvršena te su članovi Udruge i Društva bili iznimno zadovoljni posjetom. *Na navedenoj aktivnosti sudjelovali su članovi Udruge invalida rada Pakrac – Lipik i predsjednik Zlatko Pečanić, članovi Društva invalida rada Krapina i predsjednik Dubravko Sopek te predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada Ante Štulić sa zaposlenicima.*

ČLANOVIMA UDRUGE INVALIDA RADA PAKRAC - LIPIK PODIJELJENI PAKETI POMOĆI

Članovima Udruge invalida rada Pakrac – Lipik podijeljeni su paketi s namirnicama, higijenskim i drugim potrepštinama.

U sklopu provedbe programa Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“ Hrvatski savez udruga invalida rada kao nositelj programa i Udruga invalida rada Pakrac-Lipik, podijelili su 29. rujna 2022. godine članovima Udruge u potrebi pakete s kućanskim i higijenskim potrepštinama. Predsjednik Udruge Pakrac – Lipik gospodin Zlatko Pečanić i novozaposlena osoba, administrator programa gospodin Josip Tessari izdvojili su deset dugogodišnjih članova koji su u potrebi i slabijeg imovinskog stanja, te im pomogli kupnjom osnovnih živežnih namirnica. Ovaj oblik pomoći osobama s invaliditetom, članovima Udruge Pakrac – Lipik planiran je za cijelu 2022. godinu. U planu je još jedna podjela u božićno vrijeme. Predstavnici Udruge istaknuli su da pomoći nikada ne može biti previše, posebno osobama koje su slabijeg imovinskog stanja.

ČINIMO SI DOBRO - JEDIMO ZDRAVO!

Udruga osoba s invaliditetom Sinergija Samobor predstavila je u svojim prostorijama rezultate ciklusa radionica na temu zdrave prehrane

U srijedu, 28. rujna 2022. godine, Udruga osoba s invaliditetom Sinergija Samobor predstavila je u svojim prostorijama rezultate ciklusa radionica na temu zdrave prehrane, s posebnim naglaskom na dobrobiti za osobe s invaliditetom. Kuharica "Činimo si dobro – jedimo zdravo!" tiskana je u sklopu istoimenog projekta koji je financirao Grad Samobor. Ciljevi projekta bili su bazirani na edukaciji i informiranost osoba s invaliditetom o zdravim prehranbenim navikama, namirnicama koje imaju

pozitivan utjecaj na organizam, pravilnoj pripremi i pohrani namirnica te pravilnom kombiniranju namirnica. Projektnim aktivnostima se ujedno željelo socijalizirati osobe s invaliditetom te ih potaknuti na međusobnu razmjenu znanja i iskustava. Projektne radionice odvijale su se kroz šest tematskih cjelina: Doručak za zdravlje, Zeleno za život, Nutricionistički izbalansiran tanjur, Jela koja daju sitost i manje kalorija, Mitovi i istine o proteinima, Zdrave slastice. Na kraju projekta tiskana je mini kuharica "Činimo si dobro – jedimo zdravo!", u kojoj su navedeni svi recepti s radionica čije su autorice nutricionistice Irena Švenda i Anita Kordić. Prehrana osoba s invaliditetom, koja uključuje organiziranu prehranu, ne treba predstavljati samo zadovoljenje egzistencijalnih energetsko-nutritivnih potreba, već treba biti odgojno-obrazovni proces usvajanja pravilnih prehranbenih i dobrih zdravstvenih navika s ciljem zaštite zdravlja osoba s invaliditetom. Na prezentaciji kuharice sudjelovao je predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić i izvršni direktor, Leke Sokolaj.

ODRŽANA IZVANREDNA IZBORNA SKUPŠTINA UDRUGE TJELESNIH I INVALIDA RADA ISTRE

Udruga tjelesnih i invalida rada Istre održala je 24. studenoga 2022. godine Izvanrednu izbornu Skupštinu. Na Skupštini je izabran novi dopredsjednik Udruge. Skupština je usvojila Izvještaj o radu, Operativni plan za 2023. godinu i Financijski plan za 2023. godinu. Na Skupštini je sudjelovao predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić i izvršni direktor, Leke Sokolaj.

RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA**RADA GRADA OSIJEKA**

Hrvatski savez udruga invalida rada u sklopu programa "Razvojem mreža socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" održao je 27. listopada 2022. godine radni sastanak u Udrugi invalida rada grada Osijeka

Hrvatski savez udruga invalida rada u okviru provedbe aktivnosti po programu „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ financijski podržanog sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike posjetio je 27. listopada 2022. godine Udrugu invalida rada grada Osijeka. Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, predsjednik Ante Štulić, izvršni direktor Leke Sokolaj i član Predsjedništva i predsjednik Društva invalida rada Krapina, Dubravko Sopek s predsjednicom Udruge invalida rada grada Osijeka, Zvezdanom Šagodić razmijenili su primjere dobre prakse pružanja socijalnih usluga, razgovarali o radu Udruge, njezinoj ulozi i utjecaju u lokalnoj zajednici te suradnji s lokalnom i područnom samoupravom. Izvršni direktor Saveza ujedno i pravnik, Leke Sokolaj predstavio je novine Zakona o socijalnoj skrbi te Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga. Sastanak je rezultirao zaključkom o važnosti pružanja i razvijanja socijalnih usluga te značaju udruga osoba s invaliditetom u lokalnoj zajednici.

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA U POSJETI UDRUZI INVALIDA RADA ĐAKOVO

Hrvatski savez udruga invalida rada u okviru provedbe programa "Razvojem mreža socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" posjetio je Udrugu invalida rada Đakovo

U okviru provedbe programa „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ financijski podržanog sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, socijalne politike i obitelji posjetio, Hrvatski savez udruga invalida rada je 27. listopada 2022. godine posjetio Udrugu invalida rada Đakovo. Predstavnike Hrvatskog saveza udruga invalida rada predsjednika Antu Štulić, izvršnog direktora, Leku Sokolaja i člana Predsjedništva Dubravka Sopeka dočekaao je predsjednik Udruge invalida rada Đakovo, Stjepan Fekete. Cilj posjete je razmjena dobre prakse i razvoj pružanja

socijalnih usluga u lokalnoj zajednici. Tijekom radnog sastanka razgovaralo se o važnosti udruge u lokalnoj zajednici i njezinoj ulozi za osobe s invaliditetom, te suradnji udruge s lokalnom i regionalnom samoupravom. Izvršni direktor, ujedno i pravnik, Leke Sokolaj predstavio je novine vezane za Zakon o socijalnoj skrbi, te Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga. Predstavljene su i izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju odnosno odluke Vlade o povećanju osnovice najnižih mirovina, ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu uz osnovnu i druge novine vezane uz spomenuti Zakon. Kada je u pitanju poboljšanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom, a i samog rada udruga vrlo značajna tema je zapošljavanje pa se razgovaralo i o Mjerama aktivne politike zapošljavanja te pozitivnim iskustvima udruga vezanim uz navedene Mjere. Sastanak je rezultirao zaključkom o važnosti pružanja i razvijanja socijalnih usluga te značaju udruga osoba s invaliditetom u lokalnoj zajednici.

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA U POSJETI UDRUGI INVALIDA RADA I OSOBA S INVALIDITETOM BELIŠĆA I VALPOVA

Hrvatski savez udruga invalida rada u okviru provedbe programa "Razvojem mreža socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" dana 27. listopada 2022. godine posjetio je Udrugu invalida rada i osoba s invaliditetom Belišća i Valpova

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada predsjednik, Ante Štulić, izvršni direktor, Leke Sokolaj i član Predsjedništva, Dubravko Sopek dana 27. listopada 2022. godine posjetili su Udrugu invalida rada i osoba s invaliditetom Belišća i Valpova u okviru provedbe trogodišnjeg programa „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ financijski podržanog sredstvima

Ministarstva rada, mirovinskog sustava, socijalne politike i obitelji.

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada i predsjednik Udruge invalida rada i osoba s invaliditetom Belišća i Valpova, Ivica Korov razgovarali su o ulozi i djelovanju udruge u kriznim situacijama te razmijenili primjere dobre prakse organizacija civilnog društva. Razgovarali su i o mjerama za osiguranje vidljivosti udruga u lokalnim zajednicama. Izvršni direktor, ujedno i pravnik, Leke Sokolaj predstavio je novine vezane za Zakon o socijalnoj skrbi, te Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga. Također, najavio je nove zakone od velike važnosti za osobe s invaliditetom, Zakon o inkluzivnom dodatku i Zakon o osobnoj asistenciji, te zakonske pretpostavke za ostvarivanje prava.

**ODRŽANO
EDUKATIVNO
PREDAVANJE ZA
ČLANOVE UDRUGE
INVALIDA RADA
GRADA VARAŽDINA**

Udruga invalida rada grada Varaždina organizirala je edukativno predavanje za svoje članove

Dana 14. listopada 2022. godine održan je radni sastanak s Udrugom invalida rada grada

Varaždina. Na sastanku su sudjelovali predsjednik Udruge invalida rada grada Varaždina, Vladimir Detoni, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić, izvršni direktor, Leke Sokolaj i član Predsjedništva Saveza, Dubravko Sopek. Tijekom sastanka razmijenjena su iskustva provedbe socijalnih usluga u lokalnoj zajednici. Predsjednik Udruge, Vladimir Detoni predstavio je postignuća i plan budućeg djelovanja Udruge. Nakon radnog sastanka za članove Udruge invalida rada grada Varaždina voditelj pravnog savjetovališta i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj održao je edukativno predavanje o sadržaju i mogućim štetnostima ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju te nužnosti borbe protiv nasilja nad starijim osobama.

**UDRUGA INVALIDA DONJA
STUBICA
UDRUGA INVALIDA DONJA
STUBICA ORGANIZIRALA
MEĐUNARODNI SUSRET I
HODOČAŠĆE ZA OSOBE S
INVALIDITETOM**

U srijedu, 10. kolovoza 2022. godine u Mariji Bistrici u organizaciji Udruge invalida Donja Stubica održali su se trideseti susreti i hodočašće za osobe s invaliditetom

Udruga invalida Donja Stubica po trideseti put organizirala je u Mariji Bistrici tradicionalni međunarodni susret i hodočašće osoba s invaliditetom. Okupilo se više od dvadeset udruga. Susret je započeo minutom šutnje za sve preminule članove, a posebno za dugogodišnjeg predsjednika i osnivača Udruge Stjepana Ključaričeka. Izraženo je žaljenje što s njima nije mogao proslaviti ovu jubilarnu brojku. Istaknuto je da je bio

kolega i prije svega veliki čovjek čije će mjesto biti teško zamijeniti. Prisutne udruge i uzvanike pozdravio je tajnik Udruge invalida Donja Stubica, Ivica Landripet, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić te Miljenka Mužar ispred Krapinsko-zagorske županije.

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM GRADA DUGA RESA ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA "PRUŽANJE USLUGE OSOBNE ASISTENCIJE ZA OSOBE S INVALIDITETOM"

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa održala je završnu konferenciju projekta "Pružanje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom". Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa održala je završnu konferenciju projekta "Pružanje usluge osobne asistencije

za osobe s invaliditetom" kodni broj UP. 02.2.2.14.0083 koji je Udruzi odobren u okviru programa "Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza III". Projekt u vrijednosti od 1.563.510,33 kn financirao se iz Europskog socijalnog fonda, a provodio se od 11. siječnja 2021. do 30. lipnja 2022. godine. U prostoru InovaDR - javne ustanove za poticanje lokalnog razvoja, voditeljica projekta, Kristina Bišćan je kroz kratku prezentaciju predstavila rezultate projekta, njegovu važnost te aktivnosti. Provedbom ovog projekta jedanaest osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta ostvarilo je pomoć i podršku osobnih asistenata. Ujedno je deset osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada zaposleno kao osobni asistenti. Provedba ovog projekta pokazala je iznimnu važnost i značenje za osobe s invaliditetom koje žive u ruralnim područjima jer na ovaj način ostvaruju važne socijalne i društvene kontakte te dobivaju neophodnu pomoć i podršku stručnih osoba. Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić čestitao je Udruzi na ostvarenim rezultatima te pozvao na još bolju suradnju kako bi pronašli rješenja za sve veći broj osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj koji je prešao broju od 600.000. Na Završnoj konferenciji sudjelovali su predstavnici jedinica lokalne samouprave (Grad Duga Resa, Općina Barilović, Općina Netretić, Općina Generalski Stol, Općina Bosiljevo) predstavnici gradskih i županijskih institucija zaduženih za socijalni rad, predstavnici udruga i saveza osoba s invaliditetom te članovi Udruge uključeni u provedbu projekta.

OBIJELJEŽEN NACIONALNI DAN BORBE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa u suradnji s Ženskom grupom Karlovac "Korak" 22. rujna 2022. godine obilježila je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama puštanjem 150 crnih balona u znak sjećanja na žrtve femicida.

Prošle godine ubijeno je 14 žena dok ih je ove godine samo do mjeseca kolovoza

ubijeno već 11. Svakih 15 minuta jedna žena u Hrvatskoj doživi neki oblik nasilja. Žene s invaliditetom su najmanje u dvostruko većoj mjeri izložene nasilju u odnosu na žene bez invaliditeta. Nasilje u obitelji od strane partnera najrašireniji je oblik nasilja nad ženama i predstavlja jedno od najčešće kršenih ljudskih prava našeg doba. Potrebno je širiti svijest da je svaki oblik nasilja neprihvatljiv, a nasilje nije samo fizičko već i psihološko, seksualno i ekonomsko. Upravo ekonomsko nasilje je učestalije kod mlađih žena koje bi se osamostalile, ali obitelj koristi njihove prihode i nisu u mogućnosti raspolagati svojim novcem.

Svatko ima pravo na život bez nasilja!

SOS – SOS TELEFON

VRSTA
 besplatni telefon za pomoć i podršku ženama s invaliditetom.

VRŠILA
 udruge građanki i građana – udruge građanki i građana s invaliditetom, udruge građanki i građana bez invaliditeta i udruge građanki i građana s invaliditetom u suradnji s udružama građanki i građana bez invaliditeta.

CIJELO
 - Pružiti pomoć i podršku ženama s invaliditetom
 - Pružiti pomoć i podršku ženama s invaliditetom u suradnji s udružama građanki i građana bez invaliditeta i udružama građanki i građana s invaliditetom
 - Pružiti pomoć i podršku ženama s invaliditetom

Našim uslugama pomoć, podrška i

- Telefoniranje
- SMS-ovi
- Podrška

u različitim područjima

- Održavanje skupina i grupa pomoć, podrška, grupa
- Podrška
- Podrška u obitelji

Zabavni i zabavni od nasilja u obitelji (ZNN 70/2017)

Pravo na život bez nasilja je

1. pravo na život bez nasilja
2. pravo na život bez nasilja
3. pravo na život bez nasilja
4. pravo na život bez nasilja
5. pravo na život bez nasilja
6. pravo na život bez nasilja
7. pravo na život bez nasilja
8. pravo na život bez nasilja
9. pravo na život bez nasilja
10. pravo na život bez nasilja

STOP NASILJU NAD ŽENAMA S INVALIDITETOM

SOS TELEFON ZA ŽENE S INVALIDITETOM ŽRTVE NASILJA

Žene s invaliditetom u slučaju nasilja dobivaju na SOS – SOS telefonima i podršku u vidu psihološke podrške.

PRUŽAJU:

- Pružiti pomoć i podršku

Besplatni telefon: 0800 300 200

E-mail: sosl@ujk.hr i sosl@ujk.hr

Sveučilište u Zagrebu

Radno vrijeme: svakodnevno 9-24

Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom

ČLANAK 6. ŽENE S INVALIDITETOM

1. Države preporučuju promjenu zakona i politika u vezi s invaliditetom, posebno u vezi s invaliditetom, kako bi se osiguralo puno i jednako sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim područjima društva.
2. Države preporučuju da poduzmu sve odgovarajuće mjere radi osiguranja punog i jednakog sudjelovanja osoba s invaliditetom u svim područjima društva i osiguranja u slučaju krize i vanjskih prijetnji opstojnosti i pravog funkcioniranja.

POPISUJKA MIKROTEKSTUR

- pravo na život bez nasilja

Pravo na život bez nasilja NE nasilju nad ženama s invaliditetom

NA SAJMU UDRUGA U KARLOVCU

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa predstavila je 24. rujna 2022. godine na 13. Sajmu udruga u Karlovcu, na Šetalištu dr. Franje Tuđmana, djelatnost Udruge i radove koje su članovi Udruge, osobe s invaliditetom, izradili na kreativnim radionicama koje Udruga redovito provodi.

Dopredsjednica

Josipa Urem

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM VIROVITICA OBILJEŽILA MEĐUNARODNI DAN STARIJIH OSOBA

Obilježavanjem Međunarodnog dana starijih osoba želimo naglasiti da su starije osobe važni članovi svakog društva i ukazati na važnost osiguravanja životne sredine koja se može prilagoditi njihovim potrebama i sposobnostima. Udruga invalida rada Virovitica duži niz godina provodi programe kojima pomaže starijim i nemoćnim osobama u Virovitičko-podravskoj županiji. U četvrtak, 06.10.2022. godine, predsjednica Marija Kelečić i djelatnice udruge, ispred Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, su se družile i dijelile letke prolaznicima.

**DOGAĐANJA U UDRUZI
INVALIDA RADA ZAGREBA
(UIR Zagreba) u razdoblju od
srpnja do prosinca 2022.
godine**

Poštovani čitatelji,

ovom prilikom ponovo vas želimo izvijestiti o događanjima koje je UIR Zagreba vrijedno pripremao i organizirao u drugoj polovici 2022. godine.

AKTIVNOSTI UIR Zagreba:

I ovog ljeta članovi UIR Zagreba su po povlaštenim cijenama boravili u Crikvenici, u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Thalassotherapia Crikvenica PGŽ, u okviru programa Ljetovanje, s mogućnošću ostvarivanja medicinskih usluga specijaliziranih pregleda, dijagnostičkih pretraga i terapijskih postupaka.

Uz Varaždinske toplice, Daruvarske toplice i Thalassoterapiju Crikvenica, novi partner u rekreacijsko-zdravstvenom programu UIR Zagreba je Zdravstveno-turistički centar "Banja Vrućica" a.d. (ZTC), Teslić – BiH. Program kardiovaskularne i fizijatrijskoreumatološke rehabilitacije obuhvaća tri fizikalne procedure dnevno (elektroterapija, kineziterapija, hidroterapija, termoterapija) tijekom 10 dana boravka s punim pansionom.

Pod pokroviteljstvom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike UIR Zagreba je dvodnevnom događanjem obilježio 56. obljetnicu. U utorak, 27. rujna u hotelu Antunović održana je tematska tribina pod nazivom "UIRZ za SVE" na kojoj su zaposlenici UIR Zagreba predstavili dio programa i aktivnosti koje UIR Zagreba provodi neprekidno 20 i više godina. Obilježavanje se nastavilo svečanom dodjelom nagrada, zahvalnica i priznanja pojedincima i institucijama koji su na neki od brojnih načina doprinijeli radu, funkcioniranju ili promociji rada UIR Zagreba u razdoblju od 1. lipnja 2021. godine do 31. svibnja 2022. godine. Tako je, povodom 56. obljetnice, Nadi Vorkapić, predsjednici UIR Zagreba, uručena "Godišnja nagrada Udruge invalida rada Zagreba", a Dunji Kolar, voditeljici radionice digitalne fotografije i dugogodišnjoj inkluzivnoj volonterki u UIR Zagreba, nagrada "Naj volonter". Ove godine, uz nagrade, UIR Zagreba je dodijelio 13 zahvalnica pojedincima, 53 zahvalnice institucijama i 201 priznanje dugogodišnjim članovima. Idućeg dana, u srijedu, 28. rujna, u prostorijama UIR Zagreba otvorena je izložba umjetničkih fotografija "Gdje smo ovo ljeto bili" polaznika radionice digitalne fotografije, nakon čega je uslijedilo druženje uz glazbu svirača folklorne skupine UIR Zagreba.

Uoči Međunarodnog dana osoba s invaliditetom (3. prosinca), UIR Zagreba je u četvrtak, 1. prosinca 2022. godine organizirao otvorenje izložbe autorskih radova člana UIR Zagreba Borisa Adameka pod nazivom "Sjećanja za budućnost". Otvorenje izložbe bilo je upriličeno u prostorijama UIR Zagreba gdje su predstavljena djela izrađena u tušu i ugljenu, a vezana uz Stari Zagreb, Samobor i Lijepu našu. Izložbu je moguće pogledati u prostorijama UIR Zagreba do 13. siječnja 2023. godine.

U četvrtak, 8. prosinca u prostorijama UIR Zagreba održala se 7. sjednica Skupštine UIR Zagreba, a u popodnevним satima je UIR Zagreba organizirao osmu po redu predbožićnu priredbu "I mi smo zvijezde" u Centru za kulturu Trešnjevka. UIR Zagreba je kroz tradicionalnu produkciju prikazao samo mali dio svog jednogodišnjeg rada kroz plesne koreografije, dramske izvedbe i glazbene repertoare. Gosti priredbe bili su štićenici Doma za starije osobe Trnje, članovi Udruge za podršku osobama s intelektualnim oštećenjima Grada Zagreba i dječji pjevački zbor "Zagrebački anđeli". Bogat kulturno-zabavni program dio je trogodišnjeg programa "Kul-turiranje" koji sufinancira Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

U drugoj polovici 2022. godine članovi UIR Zagreba bili su aktivni i sudjelovali na: XI. seminaru bunjevačkog stvaralaštva, 30. međunarodnom susretu i hodočašću osoba s invaliditetom "Marija Bistrica 2022", Europskom tjednu sporta - #BEACTIVE, međunarodnom volonterskom projektu "72 sata bez kompromisa", 4. UPSET ART festivalu umjetnosti i inkluzije osoba s invaliditetom, volonterskoj akciji SKAC-a pod nazivom "Rukom pod ruku", XIII. Susretu invalida rada "Kutina 2022" i sajmu "Pravo doba" – Sajmu za zrele generacije.

Anamarija Lazić, voditeljica Stručne službe UIR Zagreba bila jedna od predavača na Konferenciji "Prevenција i zaštita zdravlje na radu u svijetu rada koji se mijenja" u organizaciji Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Predavanjem pod nazivom "UIRZ za SVE" predstavila je rad, aktivnosti i programe UIR Zagreba.

U suradnji s UOSI Sinergija Samobor članovi UIR Zagreba sudjelovali su u prosincu na radionicama zdravog kuhanja u prostorijama Crvenog križa U Samoboru.

U sklopu programa "Kul-turiranje", sufinanciranog od strane Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, članovi UIR Zagreba su sa štićenicima Doma za starije osobe Trnje na radionici izrađivali božićne čestitke.

U ponedjeljak 19. prosinca u prostorijama Hrvatskog saveza udruga invalida rada otvorena je izložba slika polaznika radionice crtanja i slikanja u UIR Zagreba. Izložba se može pogledati do 23. siječnja 2023. godine.

PROGRAMI I PROJEKTI UIR Zagreba - 31. prosinca 2022. godine završena je provedba programa "Zdravi i sigurni na kubik" s kojom je UIR Zagreba započela 01. svibnja iste godine. U okviru projekta su se članovi UIR Zagreba i osobe s područja grada Velike Gorice i okolice, koje imaju rješenje o invaliditetu ili o stupnju tjelesnog oštećenja mogli besplatno uključiti u dvije aktivnosti: rekreacijsko plivanje na Gradskom bazenu Velika Gorica i individualne pravne savjete. U sklopu programa svi zainteresirani građani Velike Gorice i okolice mogli su

poslušati predavanje Ivane Unger, savjetnice u UIR Zagreba pod nazivom "Specifični ugovori o raspolaganju imovinom za života". - UIR Zagreba, u partnerstvu s Društvom za socijalnu ekologiju "Zelena zlato" i udrugom Telecentar, provodi projekt "ZA-JEDNO-SVI". Projekt sufinanciraju Europska unija iz Europskog socijalnog fonda (85%) i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (15%) u okviru

Otvorenog poziva na dodjelu bespovratnih sredstava UP.04.2.1.11 Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice. U okviru projekta su Anamarija Lazić, voditeljica Stručne službe i Stanko Svečak, zamjenik voditeljice Stručne službe sudjelovali međunarodnoj konferenciji "All Digital Summit 2022." u organizaciji mreže All Digital, u Pragu, Češka Republika. U proteklom je razdoblju provedeno dvanaest radionica na Eko edukacijskoj farmi Greenville u Samoboru i mnoštvo radionica u koje su svi zainteresirani članovi mogli su se uključiti u prostorijama UIR Zagreba ili uživo putem Facebook profila UIR Zagreba. Provedba projekta se nastavlja i u 2023. godini. - UIR Zagreba u 2023. godini nastavlja provedbom i ostalih dugogodišnjih programa u koje se članovi UIR Zagreba mogu uključiti, a to su: Klupske aktivnosti, Pravno savjetništvo, Ljetovanje, Rekreativno-zdravstveni program i Mobilni tim. Kroz 2023. godinu UIR Zagreba planira osmisliti i provesti nove projekte i programe. Više informacija o programima UIR Zagreba možete saznati na mrežnoj stranici UIR Zagreba na www.uirzagreb.hr.

PREDAVANJA U ORGANIZACIJI UIR Zagreba - Ivana Unger, mag. iur., savjetnica u UIR Zagreba, održala je predavanja sa zanimljivim i uvijek aktualnim tematikama: "Specifični ugovori o raspolaganju imovinom za života" i "Nasljedno pravo". - Suzana Kulišić, suradnica u UIR Zagreba, u okviru aktivnosti Socijalno-inkluzivnog savjetništva, održala je predavanje na temu "Doplatak za pomoć i njegu i osobnu invalidninu". - Anita Kaiser, dipl. trener, savjetnica u UIR Zagreba, predstavila je "Psihoterapiju plesom i pokretom" koja koristi kreativan pokret s ciljem osvješćivanja emocija kako bi se sve potisnute emocije izbacile na površinu. - Marija Žirović, magistra socijalnog rada, ujedno članica UIR Zagreba, održala je predavanje na temu "Usamljenost starijih osoba - izazovi i mogućnost - sociološki aspekti starenja". - Za sve ljubitelje knjige ili one koji će to tek postati volonterka UIR Zagreba Aleksandra Burić predstavila je radionicu "Knjigaonica" u koju se mogu uključiti članovi UIR Zagreba i pritom zaljubiti u knjige. - Članica UIR Zagreba, Jasminka Lozančić predstavila je novog suradnika UIR Zagreba – osiguravajuću kuću "Uniq" koja je za članove UIR Zagreba osigurala popust prilikom ugovaranja dopunskog zdravstvenog osiguranja. - Mirjana Anđić i Marina Ivanda održale su dva logoterapijska predavanja na teme "Avantura života" i "Zahvalnost".

INICIJATIVA UIR ZAGREBA - UIR Zagreba je uputio molbu Domu zdravlja Zagreb - Centar, u Martićevoj ulici, da premjeste ili maknu šator koji je bio smješten na prostoru parkirališta za osobe s invaliditetom za potrebe testiranja vezanih uz virus SARS-CoV-2 duže vremena, to je i učinjeno. I ovim putem zahvaljujemo Domu zdravlja Zagreb - Centar na razumijevanju.

NOVE INFORMACIJE I NADOLAZEĆA DOGAĐANJA U 2023. godini UIR Zagreba će nastaviti organizacijom raznovrsnih aktivnosti i predavanja, kako za članove UIR Zagreba tako i za sve zainteresirane građane grada Zagreba i Zagrebačke županije. Na predavanja u organizaciji UIR Zagreba možete se uključiti osobno na Novoj cesti 86 ili putem interneta, na Facebook stranici UIR Zagreba: www.facebook.com/uirzagreba1966.

Za UIR Zagreba pripremila: Maja Milković, prof

NAGRADA ZA VOLONTERSKI ANGAŽMAN POJEDINCA – ĐORĐE BOŠNJAK

Đorđe Bošnjak član je i predsjednik Udruge osoba s invaliditetom Vuka iz Vukovara. Dugi niz godina nesebično pruža pomoć i potporu ne samo osobama s invaliditetom, nego i ljudima koji od njega zatraže bilo koju vrstu pomoći. Budući da osobe kojima pomaže, a najčešće osobama s teškim invaliditetom, ne mogu doći do udruge u kojoj volontira ili na potrebno odredište, on ih prevozi kad je to potrebno. Svoje volonterske sate uglavnom provodi u vozilu, prevozeći osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi do potrebnih odredišta sukladno njihovim potrebama.

Inače, osim volontiranja u ovoj udruzi, aktivan je volonter i u nekim drugim udrugama, a isto je kod sebe prepoznao još davne 1965. godine, gdje je kao predsjednik omladine, osmišljavao programe i aktivnosti za provođenje slobodnog vremena mladih, u to vrijeme njegovih vršnjaka.

Tijekom 2022. godine za Udrugu osoba s invaliditetom Vuka iz Vukovara, koja je i poslala nominaciju, volontirao je preko 320 sati u radu s korisnicima, a vjerujemo da je sada taj broj još i veći.

IZVJEŠĆE O UČEŠĆU DJELATNIKA UOSI "VUKA" IZ VUKOVARA NA 58. SVJETSKOM KONGRESU ISTRAŽIVANJA PLESA.

U Ateni je od 06. do 10. srpnja 2022. godine održan 58. Svjetski kongres istraživanja plesa u organizaciji atenske podružnice Međunarodnog Plesnog Vijeća (Conseil International de la Dance, CID) na kojem su kao jedini predstavnici Republike Hrvatske sudjelovali djelatnici UOSI "Vuka" iz Vukovara Mirela-Miriana i Stevan Ristić.

Aktivnosti kongresa su provođene na tri mjesta: u samom centru Atene, u zgradi atenske podružnice CID-a, na plesnoj sceni „Dora Stratou“ na brdu Filopappou na oko 500 metara od Partenona i u znanstveno-sportskom centru Serafeio koji je dio akademije sportskog kluba PAOK.

Mirela-Miriana Ristić je predstavila projekt „Društveni centar IN“ koji je uspješno provođen od svibnja 2020. do svibnja 2022. i bio financiran iz fondova EU. Dio projekta provođenih u UOSI „Vuka“ bile su radionice plesne terapije koje su se provodile po jedinstvenim i originalnim metodama, a proizašle su iz ranijih projekata uspješno provođenih od strane UOSI „Vuka“ što se posebno odnosi na projekt VAP-NOP. Inače, plesna terapija je bila glavna tema i više od polovice teorijskih radova je bilo na temu plesne terapije.

Sama prezentacija je privukla dosta pažnje i tijekom kongresa je:

- Priznata i pohvaljena originalnost i kreativnost principa i metoda kojima se radilo na radionicama, a sama metoda je dobila vrlo pohvalne kritike,
- Dogovorena je suradnja s nekoliko institucija i organizacija koje se bave plesnom terapijom da bi se ova metoda po VAP-NOP principu mogla primijeniti i na druge sredine,
- Dogovorena suradnja oko organizacije sustava obrazovanja da bi se ovakav sustav mogao i dalje razvijati,
- Dogovorena suradnja na području standardizacije, registracije i unifikacije metoda, načina i principa rada u oblastima vezanim za plesnu terapiju, a posebno za sustav edukacije za zvanje plesni terapeut,
- Pozvani su predstavnici i suradnici Udruge na seminar o plesnoj terapiji u ljeto 2023. na kojem bi se više diskutiralo o svim pitanjima vezanim za plesnu terapiju.

Stevan Ristić je prezentirao rad na svojoj novoj knjizi „4 plesa za 4 boga“ proistekle iz dosadašnjeg rada UOSI „Vuka“ na nekoliko projekata, a najviše na projektu VAP-NOP (Vučedolski Arhaični Ples-Najstariji Oblik Plesa) iz kojeg je nastalo nekoliko drugih projekata, dvije knjige i mnogo drugih radova. Iako se nadao uspješnoj prezentaciji i dobrim kritikama, ono što se dogodilo na kongresu je nadmašilo, u pozitivnom smislu, sva očekivanja. Naime, zbog COVID situacije u svijetu se nije moglo putovati, tako da se nije moglo niti surađivati kao što bi bilo u normalnim uvjetima. Stoga je bilo veliko iznenađenje kad je tijekom kongresa nekoliko predstavnika CID-a iz SAD-a izvijestilo o novim činjenicama vezanim za plesnu edukaciju u SAD-u. Posebna čast projektu VAP-NOP je činjenica da je dio knjige „Podrijetlo plesa“ i to njen uvodni dio, postao vrlo važan dio udžbenika predmeta „Osnove koreologije“ koji je izdan za potrebe plesne edukacije nekoliko sveučilišta američke države Florida. Inače, knjiga „Podrijetlo plesa“ je u nakladi vukovarske podružnice Matice Hrvatske trebala biti tiskana i na hrvatskom jeziku ali zbog niza okolnosti se nije uspjelo u tome. Osim ovoga, prezentacija je vrlo dobro primljena među plesnim stručnjacima koji su nazočili kongresu. Zbog svega toga Stevan Ristić je dao intervju za američku NMBC plesnu produkciju. Prezentacija je dobila vrlo dobre kritike i pohvale, što je uvjetovalo da se tijekom kongresa još:

- Dogovori suradnja o promidžbi i potpori daljem radu na projektu VAP-NOP i svim aktivnostima koje on podrazumijeva.
- Dogovori suradnja oko pronalaženju nakladnika za tiskanje knjige „Podrijetlo plesa“ na engleskom jeziku a za potrebe američkog tržišta.
- Dogovore aktivnosti oko rada na curriculum-u i udžbeniku za predmet „Povijest plesa“ koji bi se temeljio na VAP-NOP projektu, a koristio bi se u sveučilištima diljem SAD-a.
- Dogovori potpora za druge projekte, aktivnosti i događaje koje bi radila UOSI „Vuka“ u domenu plesa i ostalih srodnih kulturnih i znanstvenih oblasti.

Ovdje bi iznijeli samo najvažnije od tih aktivnosti a to su:

- Osnivanje multimedijskog centra „Hefest“ koji bi promovirao teme vezane za ples, uključujući i plesnu terapiju.
- Snimanje dokumentarnog filma na temelju knjige „Podrijetlo plesa“ koji bi i nosio taj naslov.
- Osnivanje alternativnog medicinskog centra gdje bi jedna od osnovnih djelatnosti bila plesna terapija.
- Daljnja istraživanja u vezi razvoja teorije o „Plesu Jarebice“ kao najstarijem plesu na svijetu.

Predsjednik CID- a je obećao svu moguću pomoć oko svih tih aktivnosti, ali je i naglasio potrebu da se u Vukovaru osnuje podružnica CID-a kako bi se uspješno pokretale, koordinirale i kontrolirale te aktivnosti i da bi, u slučaju osnivanja podružnice, bilo puno efikasnije pristupiti fondovima, donatorima i sponzorima koji potpomažu međunarodni svijet plesa.

KOMISIJA ZAPOČINJE S RADOM NA EUROPSKOJ GODINI VJEŠTINA

Prema najavi predsjednice Ursule **von der Leyen** u govoru o stanju Unije 2022. Komisija je danas donijela prijedlog da se 2023. proglasi Europskom godinom vještina.

Zelena i digitalna tranzicija otvaraju nove mogućnosti za ljude i gospodarstvo EU-a. Posjedovanje relevantnih vještina pomaže ljudima da se uspješno nose s promjenama na tržištu rada i da se u potpunosti uključe u društvo i demokratske procese. Time će se osigurati da nitko ne bude zapostavljen i da gospodarski oporavak te zelena i digitalna tranzicija budu socijalno poštene i pravedne. Radna snaga s traženim vještinama pridonosi i održivom rastu, stvara više inovacija i poboljšava konkurentnost poduzeća. Međutim, trenutačno više od tri četvrtine poduzeća u EU-u prijavljuje poteškoće u pronalaznju radnika s potrebnim vještinama, a najnoviji podaci Eurostata upućuju na to da samo 37 % odraslih redovito pohađa osposobljavanje.

Indeks gospodarske i društvene digitalizacije pokazuje da 40 % odraslih osoba i svaka treća osoba koja radi u Europi nema osnovne digitalne vještine. Osim toga, već 2021. bilo je manjkova u 28 zanimanja u rasponu od graditeljstva i zdravstvene skrbi do inženjerstva i IT-a, što pokazuje sve veću potražnju za visokokvalificiranim, ali i niskokvalificiranim radnicima. Niska je i zastupljenost žena u zanimanjima i studijima povezanim s tehnologijom, pri čemu je tek svaki šesti stručnjak za IT i svaka treća osoba s diplomom u području STEM-a žena. Kako bi se potaknulo cjeloživotno učenje, države članice podržale su socijalne ciljeve EU-a za 2030. prema kojima bi se najmanje 60 % odraslih svake godine trebalo osposobljavati te su već predstavile svoja postignuća. To je važno i za postizanje stope zaposlenosti od najmanje 78 % do 2030. U komunikaciji Digitalni kompas 2030. postavljen je cilj EU-a da do 2030. najmanje 80 % svih odraslih osoba ima barem osnovne digitalne vještine, u EU-u bi trebalo biti 20 milijuna stručnjaka zaposlenih u području IKT-a, dok bi više žena trebalo poticati da se zapošljavaju na takvim radnim mjestima.

Europska godina vještina – poticanje konkurentnosti, sudjelovanja i talenata

U okviru Europske godine vještina, u suradnji s Europskim parlamentom, državama članicama, socijalnim partnerima, javnim i privatnim službama za zapošljavanje, gospodarskim i industrijskim komorama, pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja te radnicima i poduzećima, Komisija predlaže novi poticaj cjeloživotnom učenju:

- promicanjem većih, učinkovitijih i uključivijih **ulaganja u osposobljavanje i usavršavanje** kako bi se iskoristio pun potencijal europske radne snage i pružila potpora ljudima u prelasku s jednog radnog mjesta na drugo
- osiguravanjem da su **vještine relevantne** za potrebe tržišta rada, među ostalim suradnjom sa socijalnim partnerima i poduzećima
- **povezivanjem ambicija i vještina ljudi s prilikama na tržištu rada**, posebno za zelenu i digitalnu tranziciju i gospodarski oporavak; posebna pozornost posvetit će se aktiviranju većeg broja ljudi na tržištu rada, posebno žena i mladih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju
- **privlačenjem osoba iz trećih zemalja s vještinama koje su potrebne** EU-u, među ostalim širenjem mogućnosti učenja i mobilnosti te olakšavanjem priznavanja kvalifikacija.

Kako bi ostvarila te ciljeve, Komisija će promicati mogućnosti usavršavanja i prekvalifikacije, primjerice isticanjem relevantnih inicijativa EU-a, uključujući mogućnosti financiranja sredstvima EU-a, kako bi se poduprlo njihovo uvođenje i provedba na terenu. U cijelom će se EU-u organizirati događanja i informativne kampanje kako bi se pridonijelo uzajamnom učenju partnera u usavršavanju i prekvalifikaciji. Cilj je Europske godine vještina pomoći daljnjem razvoju alata za prikupljanje informacija o vještinama te promicati alate i instrumente za veću transparentnost i lakše priznavanje kvalifikacija, uključujući kvalifikacije stečene izvan EU-a. Kako bi se osigurala koordinacija relevantnih aktivnosti na nacionalnoj razini, Komisija poziva države članice da imenuju nacionalnog koordinatora za Europsku godinu vještina.

Inicijative EU-a za potporu razvoju vještina

Aktivnosti u okviru Europske godine vještina mogu se nadovezati na niz postojećih inicijativa EU-a kako bismo poduprli vještine i povećali njihovo prihvaćanje. Evo nekih od njih.

- Program vještina za Europu okvir je za suradnju u području politika EU-a u području vještina te će se njime i dalje pomagati pojedincima i poduzećima da razviju brojnije i bolje vještine te da ih primjenjuju.
- U okviru Programa vještina Pakt za vještine okupio je više od 700 organizacija potpisnika te je uspostavljeno 12 velikih partnerstava u strateškim sektorima uz obećanje da će se pomoći u usavršavanju do šest milijuna ljudi.
- Strukturirani dijalog s državama članicama o digitalnom obrazovanju i vještinama.
- Komisija je predložila i nove inicijative za rješavanje problema nedostatka vještina u EU-u i poboljšanje suradnje u području migracija. Uvođenje baze talenata EU-a i partnerstava za traženje talenata s odabranim trećim partnerima pomoći će u usklađivanju vještina kandidata s potrebama tržišta rada u Europi. To je glavni rezultat u okviru novog pakta o migracijama i azilu.

- U Novom europskom programu za inovacije, donesenom u srpnju, predlažu se vodeća inicijativa i niz mjera za stvaranje pravih okvirnih uvjeta za naše talente.
- U europskoj strategiji za sveučilišta, donesenoj u siječnju, predlaže se 50 mjera za razvoj vještina visoke razine i otpornih na promjene u budućnosti za širok raspon učenika, uključujući polaznike cjeloživotnog obrazovanja, kako bi se kod njih razvila sposobnost kreativnog i kritičkog mišljenja, rješavanja problema te kako bi postali aktivni i odgovorni građani.
- Europska platforma za digitalne vještine i radna mjesta inicijativa je pokrenuta u okviru programa Instrument za povezivanje Europe. Nudi informacije i resurse o digitalnim vještinama kao što je alat za samoprocjenu digitalnih vještina te mogućnosti osposobljavanja i financiranja.
- Koalicija EU-a za digitalne vještine i radna mjesta nastoji riješiti problem nedostatka digitalnih vještina okupljanjem država članica, socijalnih partnera, poduzeća, neprofitnih organizacija i pružatelja usluga obrazovanja kako bi informirala i potaknula organizacije da različitim mjerama potaknu osposobljavanja u području digitalnih vještina, kao što je preuzimanje obveze za jačanje digitalnih vještina.

EU-ova financijska sredstva i pomoć za ulaganje u vještine

Za potporu ulaganjima država članica u usavršavanje i prekvalifikaciju dostupna su znatna financijska sredstva i tehnička pomoć EU-a navedeni u nastavku.

- Europski socijalni fond plus (ESF+) s više od 99 milijardi eura za razdoblje 2021. – 2027. glavni je instrument EU-a za ulaganje u ljude.
- Mehanizmom za oporavak i otpornost mogu se poduprijeti reforme i ulaganja država članica, među ostalim u području vještina i radnih mjesta. U nacionalnim planovima za oporavak i otpornost koje su dosad odobrili Komisija i Vijeće oko 20 % socijalnih rashoda namijenjeno je „zapošljavanju i vještinama”.
- Iz programa Digitalna Europa izdvaja se 580 milijuna eura za razvoj naprednih digitalnih vještina. Taj program osigurava strateško financiranje i, među ostalim, podupire razvoj kvalificiranog kadra digitalnih stručnjaka, uz istodobno jačanje suradnje između država članica EU-a i dionika u području digitalnih vještina i radnih mjesta.
- U okviru programa Obzor Europa podupiru se vještine istraživača, poduzetnika i inovatora, posebno putem aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, Europskog vijeća za inovacije i Europskog instituta za tehnologiju.
- Erasmus+ s proračunom od 26,2 milijarde eura podupire, među ostalim, osobni i profesionalni razvoj učenika, osoblja i ustanova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju financiranjem aktivnosti mobilnosti i partnerstava za suradnju u cijeloj Europi. Njime se financiraju i europska sveučilišta koja predvode u razvoju mikrokvalifikacija za osposobljavanje, usavršavanje i prekvalifikaciju.

Dodatni programi kojima se može poduprijeti razvoj vještina uključuju program InvestEU, Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, Europski fond za regionalni razvoj, Fond za pravednu tranziciju, Europske snage solidarnosti, Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE), Fond za modernizaciju, Instrument za tehničku potporu te Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

Izjave članova Kolegija:

Izvršna potpredsjednica za Europu spremnu za digitalno doba Margrethe **Vestager** izjavila je: *Vještine su ključne ako namjeravamo ostvariti svoje želje povezane s tehnologijom. Sve što je u životu povezano s tehnologijom, kao što je plaćanje računa ili podnošenje zahtjeva za parkirnu*

dozvolu, od građana zahtijeva znanje. Izrada rješenja kako bi nam tehnologija olakšala svakodnevni život zahtijeva stručno znanje. Odlučili smo koji su nam ciljevi, a sad je vrijeme da ih pokušamo postići. Europska godina vještina pomoći će nam da se usmjerimo na omogućavanje učenja.

Potpredsjednik za promicanje europskog načina života Margaritis **Schinas** rekao je: *Naša je Unija područje slobode, zajedničkih vrijednosti, prilika i solidarnosti koje je jedinstveno u svijetu. Privlačenje osoba s vještinama potrebnima za EU, među ostalim olakšavanjem priznavanja njihovih kvalifikacija, bit će ključan prioritet Europske godine vještina. Nadalje, vještine stečene u Europi mogu se prenositi u druge zemlje, a Europa može igrati važnu ulogu u prijenosu znanja i novih spoznaja onamo gdje su najpotrebniji.*

Povjerenik za zapošljavanje i socijalna prava Nicolas **Schmit** izjavio je: *Vještine znače radna mjesta – kvalitetna radna mjesta. Tijekom Europske godine vještina imamo priliku povezati pitanja osposobljavanja usmjerenog na tržište rada i nedostatka radne snage. Kako bismo osigurali da prijelaz na ugljično neutralno gospodarstvo bude istinski pravedan i uključiv, potrebna su nam golemi i neposredna ulaganja u vještine ljudi. Uvjeren sam da će 2023. kao Europska godina vještina znatno potaknuti revoluciju u području vještina koja nam je potrebna u Europi.*

Povjerenica za inovacije, istraživanje, kulturu, obrazovanje i mlade Mariya **Gabriel** izjavila je: *Nadovezujući se na uspjeh 2022., Europske godine mladih, sljedeće će se godine ljudima omogućiti stjecanje relevantnih vještina kako bi se ispunile potrebe tržišta rada. Za to je potrebno i osposobljavanje. U okviru Europske godine vještina poduprijet ćemo povećano, učinkovitije i uključivije financiranje prekvalifikacije i usavršavanja te osposobljavanja kako bismo osigurali da naši talenti razviju svoj puni potencijal.*

Povjerenik za unutarnje tržište Thierry **Breton** rekao je: *Snaga Europe je u njezinim talentima, uključujući inženjere, istraživače i poduzetnike. Kako bismo ostvarili ciljeve digitalnog desetljeća i zelenog plana, želimo poduprijeti svoja poduzeća, posebno MSP-ove, u zapošljavanju, osposobljavanju i zadržavanju talenata. Stvaramo partnerstva za vještine u industrijskim ekosustavima, od automobilske industrije, zrakoplovstva i obrane do turizma. Europska godina vještina dodatno će ojačati sustavan rad na razvoju vještina u cijeloj Europi.*

Sljedeći koraci

Europski parlament i Vijeće sad će raspravljati o prijedlogu Komisije, a uzet će se u obzir mišljenja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija.

Kontekst

Predsjednica **von der Leyen** u svojem je govoru o stanju Unije 2022. predložila da 2023. postane Europska godina vještina kako bi se ojačala naša konkurentnost, bolje usmjerila ulaganja, surađivalo s poduzećima i uskladile njihove potrebe s težnjama ljudi te privukli talenti na naš kontinent. Prijedlog za Europsku godinu vještina naveden je i u pismu namjere o stanju Unije kao inicijativa za 2023.

Izvor: https://croatia.representation.ec.europa.eu/news/europska-godina-vjestina-2023-2022-10-12_hr

**Različnost je činjenica.
Inkluzija je čin.**

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA - HSUIR

Hrgovići 47, 10110 Zagreb

Telefon: +385 1 4829 295

Fax: +385 1 4829 076

Email: info@hsuir.hr

